TH. D. SPERANTIA

ANECDOTE POPULARE

BUCUREȘCI
TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ȘCOLELOR
Str. Lipscani, 96

I104242

TH. D. SPERANTIA

ANECDOTE

POPULARE

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREȘTI
EDITURA LIBRĂRIEI ȘI TIPOGRAFIEI ȘCOALELOR
ENIU D. BALTEANU & C. P.-CONDURATU
96, Strada Lipscani, 96.

[1896]

Aice voesc să daŭ numaĭ lămurirea că : de se vor găsi cum-va în acéstă carte nepotriviriĭ cu spiritul poporuluĭ Romîn, să se știe că *Anecdotele* cuprinse aice nu sînt *culese întregĭ și gata* din gura poporuluĭ. Balade și cîntece populare se găsesc *întregĭ și în versurĭ*, ĭar anecdote nu.

In Anecdotele mele numaĭ fondul este popular, ĭar amănuntele, în cea maĭ mare parte, sînt puse de mine, care am încercat să imitez poporul. Decĭ, să se știe că, de se vor găsi nepotriviriĭ, nu poporul este vinovat, ci eŭ.

Despre cuprinsul cărțeĭ nu zic nimic.

Las să zică alțiĭ.

AUTORUL.

ȚIGANUL LA STÎNĂ

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
ROMÂNE

Un țigan odineaoră, cum era dorit de caș
— Doamne, zise, bun e cașul, d'apoĭ unde găsi-l'așĭ ?!
Dar gaina se hrănește de-acolo de unde scurmă :
Decĭ și el pe drumul stîneĭ, lăsînd urmă lîngă urmă,
Peste rîpĭ, peste ponoare ca la praznic alerga
Si gîndind ce bun e cașul și-alerga și fluera.
Nu știea ce este cașul, nicĭ o dată nu mîncase,
Dar știea că-ĭ de mîncare de la alțiĭ cît aflase.

*

Așa merse și tot merse, peste cîmpĭ cu bucurie
Dar la stînă cînd ajunse, o găsi colo pustie,
Fiind toamna pe sfîrșite, ceobaniĭ s'aŭ fost mutat,
S'aŭ fost dus cu tot cu turme sĕ le duc la iernat.

*

Cum intră țiganu 'n stînă, se uită pe jos pe sus
Căută să vadă cașul oare unde fi va pus.

Și căta
Și iar cata;
Dar de unde caș să fie,
Cînd era stîna pustie?!

*

Iar văzînd că nu era
Sta și el și fluera.
Iară stînd și fluerînd
Își făcea el plan în gînd:

*

— Iaca stîna! Unde-i cașul?
„Încă ochiĭ nu-mĭ văzură
„Să nu fie caș la stînă
„Orĭ la crâșmă beutură.
„Iaca, stîna-i mare, largă....
„D'apoĭ unde-i cașul?! Unde?
„Pește 'n baltă, caș la stînă
„Lumea toată așa-ți respunde.
„Zeŭ așa! Poftim la stînă
„Și te du cum aĭ venit
„Ba, de rîsul lumeĭ, încă
„Și flămînd și ostenit!
„Ș'apoĭ încă și romînii
„Parcă-i văd cum rîd prin sat:
„Heĭ, mă ista, bun e cașul?
„Bre, dar mult îĭ fi mîncat?!.

*

Dar așa gîndind, deodată sare iutĭ ca ars din loc
— Uite'șĭ zice, să se plîngă omul numaĭ de noroc!
„Eŭ mă plîng și staŭ colea
„Și cașu 'n naintea mea!

*

Intr'un cuiŭ în fundul stîneĭ rămăsese spînzurat
Un hîrzob [1]) ce-l pun ceobaniĭ, pe putinĭ la strecurat,
Și țiganul îl zerise. Decĭ luîndu-l iute jos
Îl cătă cu de-amăruntul și pe față și pe dos.
Și precum era hîrzobul unsuros și slimuit
Miróse țiganul, gustă ș'apoĭ zice: — Negrești!
„Uit'te cașul
„Drăgălașul
„Cum s'ascunde, se 'ndosește
„Nicĭ nu mișcă, nicĭ nu suflă și la mine 'n jos privește!!
„Heĭ, acuma și romîniĭ, vin'aice dacă vor,
„Să mînînc în fața lor!

*

Vrînd apoĭ să și mînînce, să și puse jos în stînă,
S'așează frumos grecește și ținînd hîrzobu'n mînă
Cearcă, muscă dintr'o parte, dinprejur, de prin mijloc
Dar văzînd că este tare vra să-l coacă și pe foc.
Iar cînd sfîrîea maĭ tare, îl luă încetinel
Și cu gînd să-l maĭ recească s'apucă să sufle 'n el.
Dar fiind c'arsese șfara, hîrzobul s'a desdoit,
Drept în gură l'a lovit.

*

Aoleu! strigă țiganul și maĭ cît p'aci să cază
Nicĭ cu ochiĭ de durere maĭ că nu putea să vază;
Și scăpînd din mînĭ hîrzobul, cu-o 'ncruntată cătătură
Îl împinge cu piceorul, ținînd mînele la gură:

*

— Du-te draculuĭ! Îĭ zice.
„Du-te caș afuresit!

---

[1]) Hîrzobul e făcut dintr'o nuea îndoită în formă de cerc, și țesut pe din neuntru cu șfară ca un grătar. Ceobaniĭ pun pe el strecătoarea.

„Strîmbătură cîrlobată
„Cine dracul te-a 'ndoit ?!.
Și se uită 'ntins la dînsul ; că lovit precum era
Nu putea nicĭ fluera
Numaĭ cît se legăna,
Și cu gîndul se gîndea,
De durere ce-l durea :

*

— Bre, dar ce cîrlobătură
„Nimeri de-a dreptu'n gură ! !..

BIBLIOTECA ACADEMIEĬ ROMÂNE

LUNĂ ORĬ SOARE ?

Într'o noapte odineaoră doĭ prietenĭ s'antîmplat
Unul cam în patru ițe, altul bine afumat
De la crîșmă să pornească în spre casă l'a culcat ;
Dar eșind din crîșmă-afară și spre cer în sus cătînd
— Uit'te luna, zice unul. Cel'alt însĕ răspunzînd
— Las la dracu'ĭ zice. Uit'te, iațĭ de samă bre creștine.
„Asta-ĭ lună, bre ?! E soare ! Vaĭ de lume, vaĭ de tine !...
„Să te trecĭ așa de grabă !... Să te'mbețĭ ! Păcat ! Rușine
„Să nu poțĭ măcar cunoaște carc-ĭ lună care-ĭ soare !
„Te călișĭ curat de-a bine, măĭ frățică, frățioare !
— Tacĭ că-ĭ luna, măĭ romîne ! Ce vorbeștĭ tu n'are a face !
— Ba-ĭ chiar soare ca toțĭ sorĭĭ. Te poftesc, mă lasă'n pace ;
„Luna-ĭ lună, soare-ĭ soare.... Și... sfîrșește, tacĭ din gură
„Căcĭ eștĭ beat. E soare... Uit'te'l ce ferbinte-ĭ ! Ce căldură...
„Nicĭ nu simțĭ acum pe semne ?! Bre dar gróznic te'mbătașĭ !
„Te-aĭ cîrpit de tot, sermane ! Eștĭ becisnic, pătimaș...
„Dar te uită icĭ la mine cum pășesc de drept ! ! He, heĭ !..

„Sunt bărbat odată, zdravăn ! Dar tu... pace, turtă, cleĭ.
„Dar acesta-ĭ soare, soare... Uit'te-ĭ soare, na ! să știĭ !...
„Ce maĭ zicĭ acum ?...
— Nemică. Zicĭ că treaz eștĭ, bine. Fiĭ !
„Dar eŭ lună văd că este ; căcĭ o văd destul de bine.
— Ba eŭ văd curat că-ĭ soare, dupe cum te vĕd pe tine.
— Ba-ĭ chiar lună !...
— Ba-ĭ chiar soare nicĭ nu poate luna fi...
— Lună-ĭ...
— Soare ! Ce tot lună ? Soare nu maĭ lehăi...

*

Tot așa zicênd într'una
Unul soare cel'alt lună,
Întîlnesc un om în cale
Și-l poftesc ca să le spună
Dacă-ĭ lună orĭ e soare.

*

Însĕ omul ascultînd
Și la dînșiĭ cam zîmbind,
Căcĭ ș'acesta — vorba veche —
Nu dusese la ureche,
— Mă ertați — le zice. Uit'te, nu-s p'aci, de cît de-o zi
Și, mă credeți, soare... lună... încă nu știŭ ce va fi.

SAUA ȘI ȚIGANUL

Un țigan umblînd odată colindînd din sat în sat,
După cum li-ĭ obiceĭul, într'o zi i s'a 'ntîmplat
Cam spre sară să găsască, lîngă-o casă-un cal legat.

*

— Uit'te, zice-atuncĭ țiganul
„Calul singur noaptea 'n drum ! !..
„De ! Noroc că-s om de treabă
„Căcĭ de-ar fi vr'un hoț acum,
„L'ar fura și peste codri
„Pe urlați cu el s'ar duce
„Ș'apoĭ meargă pagubașul
„Să-ĭ iea urma, să-l apuce."

*

Dar în gînd așa gîndind
Și pe prispă jos văzînd
Șaua gata pentru cal
Zice 'n mintea luĭ :
— Halal !

„Uit'te șaua ! Auleu !
„Oare-așĭ știi s'o pun și eŭ ?
„Haĭ să văd șede-i-ar bine
„Cînd ar fi pusă de mine ?

*

Și cum zice, așa și face
Pune șaua chiar și pace !
Iar la urmă cînd o pune
Zice :
— Șede de minune !
„Dar așĭ vra pe legea mea
„Cînd oiŭ fi și eŭ pe ea
„Să văd cum i-ar maĭ ședea."

*

Iar gîndind astfel în sine
Se sui pe cal de-a bine
Ș'apoĭ zise :
— Cît se vede
„Rĕŭ de tot așa nu-ĭ șede !
„Dar acum mi-ĭ de mirare
„Dacă-ar merge 'n fuga mare,
„Cum e drumul pe colea,
„Oare cum i-ar maĭ ședea ?"

*

Ce să facă, decĭ, acum ?
Să maĭ stea cu calu 'n drum ?
Orĭ să-ĭ dea să bea tutun
Și să spună că nu-ĭ bun ?
Dă-ĭ călcăe și pornește
Ș'apoĭ mînă voinicește :

*

— Hiĭ maĭ tare ! tot maĭ tare
„Și 'nc-o țîră, și 'nc-un pic !
„Hiĭ hăram mînca-te-ar lupul
„Că doar nu ți-o fi nemic !"

*

Și tot : hiĭ, într'una strigă, și tot mînă ne'ncetat ;
Și'ncepînd cu gluma, calul înnadins l'a fost furat.
Dar mergînd în fuga mare, nu știŭ cum se socoti
Drept în drum lîngă-o pădure se opri și poposi.
— Ian să văd îșĭ zise el
„După cît m'am necăjit
„Calul ista bun e oare
„Nu cum-va m'am procopsit ?
Și zicînd acestea 'n gîndu-ĭ, după cum ședea călare,
Incepu cu de-amănuntul ca să-l cate pe spinare...

*

Păgubașul însĕ 'n urmă, cînd află de cal că nu-ĭ,
Intrebînd de unĭi alțiĭ ș'oblicind de urma luĭ
Apucă și el, cu alțiĭ tot călărĭ și cît colea
Urmărindu'l mi-l găsiră pe cînd tocmaĭ nicĭ gîndea
— Stăĭ țigane !
— Iaca 'ndată,
„Staŭ bădică, staŭ cum zicĭ.
— Stăĭ dar spune-mĭ, coțofano,
„Că te sfărm pe loc aicĭ,
„Cum de-aĭ vrut să-mĭ furĭ, țigane,
„Iapa ? Spune-mĭ orĭ te ieŭ
„Și te spînzur
— Zĕŭ bădică,
„Să mă bată Dumnezeŭ

„De-am furat'o !... lato-ĭ față ! !...
„Ce te legĭ de capul meŭ ? !

*

„La pădure, doar, m'am dus
„M'am urcat pe-un carpîn sus
„Să culeg la carpine.
„Iapa să se scarpine
„Lîngă carpîn cînd s'a dat
„Carpînul s'a clătinat
„Și-am căzut din întîmplare
„Peste dînsa drept călare !...

*

„Eŭ din pintinĭ dam să stea
„Ea fugea cît ce putea

*

— Bine, zice-atunce omul. Te-aĭ suit pe carpîn sus
„Și călare, bof ! de-odată te-aĭ trezit precum aĭ spus ;
„Dar să-mĭ spuĭ, pe iapă ceoară, cine-a fost să pună șaua ?
„Haide spune !
— Spun, bădică. Dară șaua-ĭ, vezĭ, beleua ! !...

*

„Ș'apoĭ lasă zĕŭ, bădică !
„Nu-țĭ închipui Dumneata,
„Că și șaua ca și mine
„A căzut de unde-va ? !

LUPUL ȘI OERIUL

Un oeriŭ odată dusu-s'a să vadă
Ce-ĭ maĭ face turma. Și s'a pus să șadă
Noaptea tot la stînă. Sara s'a culcat
Și-a 'nceput să doarmă dus și ne mișcat.

*

El dormea. Ciobaniĭ hodineaŭ și eĭ,
Dar, ca ceĭ cu grijă și maĭ mititeĭ,
Trejĭ maĭ mult. Și somnul pe furiș l'apucă
Dacă-ar fi nevoie gata să se ducă.

*

Cum dormeaŭ cĭ însĕ, noaptea hat târziŭ,
Lupul, băiet harnic, ager, grijuliŭ,
Vine să maĭ cerce de e 'n bună stare
Turma, dacă are apă, de mîncare....

*

Vine jupîn lupul foarte liniștit,
Îșĭ iea și tainul, cît a socotit....
Dar și cînĭ naibeĭ, cînd le-a mirosit

Haide toți să-ĭ facă pompa cuvenită
Zgomot fac și larmă ne maĭ pomenită,
Fuga și ciobaniĭ, șueră, sumuță,
Chiue și cîniĭ după lup amuță.
Și-alungînd ei lupul haĭ și eĭ, pe urmă.
Țipă ce maĭ țipă și se 'ntorc la turmă

*

Dar cînd vin ceobaniĭ îndrăciți de ciudă
După-atîta fugă, după-atîta trudă
Incepu stăpînul a 'ntreba și a zice:

*

— Ce-amutați, Ioane? Cine-a fost aice?
„Ce comediĭ frate! Ce-ți e dat să vezĭ!!..
„Fost'a lupul poate?!
— D'apoĭ popa, crezĭ?

*

— Auzit'aĭ dracul?!... Bată-l cel de sus!
„Și-a luat vr'o oaie?
— D'apoĭ a adus?

*

— Aĭ văzut dihăniĭ!! Parcă-s niște hoțĭ!!..
„Și... s'a dus la codru?
— Dar la tîrg socoțĭ?

*

— Bre, bre, bre! Și nu știĭ cîte-ar fi luat
— Cîte oĭ anume?
— Parcă-a numerat!

*

— Eĭ, apoĭ! Dar nu știĭ, oare de-ale cuĭ?
— De-ale cuĭ? mă 'ntreabă! D'apoĭ de-ale luĭ?

CALENDARUL POPEI

Intr'o vreme-a fost, se spune, de demult pe cînd a fost,
Intr'un sat un popă hîtru și de carte nu prea prost,
Căcĭ zicea și de călare „*tatăl nostru*“ pe de rost,
Numaĭ una dintre toate s'a 'ntîmplat de nu știea —
Sărbătorele — și 'n carte să le cate nu putea.

*

Așa iearna prin cîșlegĭ s'a luat el l'antrebat
Cînd se 'ncepe postul mare. Și de 'ndată ce-a aflat
Ca să țină bine minte
Cît maĭ este maĭ nainte,
Bobĭ de bob a căutat
Și s'a pus de-a numerat
Cîte zile
Atîtea fire

*

Iară cînd a isprăvit
Bobul tot de socotit
Fără grijă nicĭ habar

Puse bobu 'n buzunar
Și cum ziua se trecea
Cîte-un bob și el scotea
Și-l mînca
Orĭ lepăda...
(Cum socoți și Dumnéta).

*

— Iaca asta-ĭ treabă bună,
„Zice popa! Tot așa
„Cîte unul, cîte unul
„Cîte-un fir oiŭ tot lua
„Și precum îmĭ este bobul
„După zile numerat
„Am să es cu socoteala
„Cap în cap, taman, curat!
„Tocmaĭ cînd din buzunaru-mĭ
„Bobul tot s'o isprăvi
„Și lăsatul cel de brînză
„Hop, atunce va veni.
„Ș'apoĭ haide 'ncepe postul;
„Șépte sĕptămînĭ postești
„Și cu una ba cu alta
„Tocma 'n paști mi te trezești.
„Bine zĕŭ c'am maĭ scăpat,
„De pîrdalnicul de zile cît aveam de numerat!
„Nu de altă, dar ți-ĭ frică
„Nu cum-va să n'o pățești
„Cînd cu patru ochĭ în lume
„Ca un cleric te numești."

*

Insĕ iaca de 'ntîmplare preoteasa-ĭ într'un rînd
Maĭ grijind ca gospodina ș'antereul scuturînd

Nimeri colo și bobul cît era prin antereŭ
Și de-odată zise 'n gîndu-ĭ:
— Uit'te bietul popa meŭ,
„Bată-l hazu, 'ĭ place bobul!
„Ș'apoĭ doară nu mi-a spus
„Că puteam în tot de-a una
„Cît de mult să-ĭ fi tot pus
„Ca să roadă cît o vrea
„Și cît dinții i-or ținea!
Și de milă preoteasa vorbă multă n'a făcut
Ce-aducîndu-șĭ bob îndată, buzunarul i-a umplut.

*

Iară popa nicĭ gîndea;
Socoteala și-o știea.
Și cum-va de se 'ntîmpla
Vr'un creștin de-l întreba:
Cît maĭ este pân'la post, atuncĭ mîna 'n antereŭ
Scoborînd, cătîndu'șĭ bobul, îĭ zicea:
— O! dragul meŭ,
„Mare-ĭ Doamne și 'ndurată
„Mila celuĭ prea înnalt
„Post îmĭ pare nu maĭ este
„Anul ista nicĭ cel'alt!
„Este încă! N'aĭ nevoe!
„Pân la post maĭ este vreme.
„Cînd o fi el — postul, lasă
„Că vă spun eŭ! Nu te teme.

*

Bietul popă tot prin ceruri și la cel înnalt gîndea,
Dar de mila preoteseĭ nicĭ prin minte nu'ĭ trecea!

*

Dar odată cînd se duce popa nostru 'ntr'un alt sat
Vede paști și ouă roșii ; și de-aceasta minunat
Zice :
— Ce-i mă rog ? Ce este, oameni buni ? Ori ce-ați pățit
„Ca să faceți ouă roșii ?
— Dacă vremea le-a venit....
— Cum se poate ?
— Se 'nțelege ! Nici atîta să nu știm !!
„Mîne-s paștel doar, tată ! Mîncăm pască și ceocnim !!

*

Ce să facă-atunce popa ? Lucrul naibei, nu-i curat.
El își știe socoteala : bob, la dracul, numerat ?!
Haĭ cu bob cu tot acasă ! Lasă trebi și lasă toate
Și din deal, cînd satu-și vede, strigă 'n grabă cît ce poate :

*

— Hei ! He hei ! Noroade, gloate !
„Ce ședeți și nici gîndiți ? !..
„Mîni îs paștele, bre ! Mîne !
„N'auziți ? !.. Postiți ! Postiți !

OAMENI NALȚI

Intr'o țară unde-va
Și'ntr'o vreme, pe cînd-va,
Fost'a fost un împărat
Prea chipos și nalt de stat
Iar Vizir avea voinic,
Dar mărunt, de stat mai mic.

*

Intr'o zi pe cînd ședeau
Și'ntre dînșii sfătueau,
Nu știu cum de s'a 'ntîmplat
Că vizirul supărat
Pe 'mpărat l'a cam brăzdat
Și cu-o vorbă l'a 'ncruntat
Cât iera de împărat.

*

Impăratul i-a fost dis
Că-i de stat prea mic și a rîs ;

Iar vizirul supărat
Zis'a către împărat
— „Ceĭ ce sînt de stat maĭ micĭ
„Sînt cuminți și sînt voinicĭ,
„Iar ceĭ nalți și deșirați
„Sînt nebunĭ și zvînturați,
„Și de vraĭ să-ți dovedesc
„Eu porunca'ți împlinesc.“

*

Impăratul porunci
Ca să facă cum va ști
Până cînd va dovedi.
Și poruncă-a poruncit
Ca să cate negreșit,
Dacă vra să maĭ trăiască
Pe la curtea 'mpărătească,
Să-ĭ aducă, drept dovadă,
Vr'o treĭ oamenĭ nalți să-ĭ vadă :
Fi-vor teferĭ orĭ nebunĭ,
Orĭ zăbzecĭ și căscăunĭ.

*

Impăratul porunci
Și vizirul se primi
Și dădù poruncă grabnic
De strigă prin tîrg și crainic
Ca ceĭ nalți de stat să vie
Că-s chemați la 'mpărăție.

*

Prin tîrg crainicii strigară
Și la curte s'adunară

Oamenĭ mulți și nalți de stat
Tocmaĭ cum au fost chiemat.
Alegînd vr'o treĭ i-au pus
Intr'o casă 'n curte sus
Și-acolò puțin șezînd
La 'mpărat s'au dus pe rînd.

*

Cel di'ntîiŭ care-a-venit
Șchiop și ciunt s'a nemerit.
Impăratul l'a 'ntrebat :
Cum de-ĭ ciunt și de-a șchiopat ?
Omul zice : — „Impărate,
„Eu sânt dascăl din păcate
„Și 'ntr'o vreme am poruncit
„Ca școlariĭ nesmintit
„Orĭ și când voiŭ stărnută,
„Orĭ și unde s'o 'ntîmplà
„Din mânĭ tot să lase jos
„Și să-mĭ strige : *sănătos !*
„Intr'un glas cu toți de-odată
„Și din palme toți să-mĭ bată.
„Decĭ cu această 'nvățătură
„Lunĭ și anĭ maĭ mulți trecură
„Până cînd mi s'a 'ntîmplat
„Că băeții mi-au scăpat,
„Scoțind apă, ca din mînă,
„Un cofeiŭ într'o fîntînă.
„Cînd mi-au spus am alergat
„C'o frînghie m'am legat
„Și băeții toți s'au pus
„Să-mĭ dea drumu 'ncet de sus,

„Până cînd va fi să pot
„Pe cofeiŭ să-l prind, să-Ĭ scot.
„Am intrat cofeiu am prins
„Și veneam afară 'ntins,
„Căcĭ băcțiĭ toțĭ trăgeau
„Să mă scoată se silcau.
„Tocmaĭ, înse, cînd la gură
„Nișteraze 'mĭ străbătură
„De la soare 'n ochĭ și nas
„Și-un stărnut atuncĭ am tras.
„Cînd stărnut atuncĭ de-odată
„Toțĭ în palme 'ncep să bată,
„Ear eu cad și mă stâlcesc
„Și schiopez și mă ciuntesc.“

*

Impăratul ascultînd
Zise, vorba încurcând :
— „Chiar nebun nu prea se pare
„Dar prea multă minte n'are.“

*

Cel de-al doilea cînd vine
Un obraz cu mîna-și ține.
Impăratul îl privește
Ș'apoĭ iară-și poruncește
Ca să-ĭ spuie ce-a pățit
Și'n ce chip s'a betegit.

*

El începe : — „Impărate
„Eu sunt dascal, din păcate,
„Și scolariĭ într'o zi,
„Nu știu cum se nemeri,

„Au venit cu toțĭ mi-au spus
„Că sînt bolnav și s'au dus
„La un doctor ca să-l cheme
„Să mă vadă maĭ din vreme.
„Iar în urmă eu gândesc
„Doctoriĭ cum lecuesc
„Și știind atuncĭ prea bine
„Că vr'un doctor cum îțĭ vine
„Pân la altă vindecare,
„Te oprește de mîncare,
„Pân ce doctor îmĭ aduc
„M'așezaĭ ce-va să 'mbuc.
„Mîncam ouă, cînd de-odată
„Iată doctorul s'arată,
„Pe cînd tocmaĭ am fost pus
„Eu în gură-un gălbănuș.
„Cînd îl văd mă zăpăcesc,
„Dau să-l lepăd, nu 'ndrăznesc.
„Și 'ntr'o vreme de al de acele
„Il dăduĭ după măsele.
„Iar cînd doctoru-a întrat
„Și-mĭ văzu-un obraz umflat
„Puse mîna, pipăi,
„Maĭ stătu se răsgîndì
„Și 'ntrebă apoĭ de mine :
„De mă doare ? De rușine,
„Că mă doare eu i am spus,
„Atuncĭ doctorul s'a pus
„La tăiet și spintecat
„Și obrazul tot mi-a spart

„Și mi-a scos din gură iară
„Gălbănușu 'ntreg afară.
— „Uite, vezĭ ce-avușĭ în gură ?!
„Coșcogemite coptură ! . . .
„El îmĭ zice : vezĭ ce'avușĭ,
„Eu mă uit la gălbănuș ;
„Și de doctor vindecat
„C'un obraz remas'am spart.“

*

— „Ea aceasta-ĭ hotărât
„Chiar năuc desăvărșit,“
Zice-acuma împăratul
Și strigă să vie-un altul.

*

Cînd pe al treilea chemară,
Toțĭ atuncĭ se minunară :
Trupu 'n casă i-au aflat,
Iară capu 'n pod băgat.

*

Ce să fie, ce minune
Nu se află nime-a spune.
El în casă singur stînd
Și o bortă 'n pod văzînd
Pus'a capul și-a sucit
Și tot hojma s'a 'nvîrtit,
Pân la urmă s'a 'ntîmplat
Capu 'n bortă de-a scăpat.

*

Decĭ viziriu atuncĭ de-odată
Porunci la slugĭ să-l scoată.

Spart'au podul, l'au stricat
Și l'au dus la împărat
Tocmaĭ cum l'au fost găsit
Cu-o podea băgată-n gît.
Impăratu', minunat
De-așa poznă, l'a 'ntrebat
De ce lucru este bună
O podeală 'n gît să-și pună ?
El îĭ spune că șezând,
Și o bortă 'n pod văzând,
Ne-avînd alta de lucrat,
Pus'a capul și-a 'ndesat
Și-a 'nvîrtit, a maĭ sucit
Ca să-ĭ treacă de urît,
Până cînd s'a întîmplat
Capu 'n bortă de-a scăpat.

*

— „Om nebun și prea netrebnic,
„De ocară numaĭ vrednic,
„Lipsețĭ om nerușinat,“
Zice bietul împărat —
Ear de grijă-apoĭ cuprins
Că vizirul l'a învins
Și 'ngrijat și chiar de frică
Nu și luĭ nebun să-ĭ zică
Pe vizir l'a întrebat
Să-ĭ răspundă răspicat :
Cam ce lucru, ce stihie
Cășunează nebunie ?

*

— „Ca pricinĭ, prea luminate
„Multe pot a fi de toate ;
„Însă iată o greșală
„Care-aduce nebuneală :
„Părul barbeĭ e bortit,
„Și'n tot lungul e scobit.
„Tăind barba, ca orĭ-care,
„Borta, care păru-o are,
„Se deschide și se scurge
„Prin ea mintea, toată fuge.
„Drept acea, negreșit,
„Lucrul cel maĭ nemerit,
„Barba 'n loc s'o tunzĭ s'o razĭ
„Socotesc c'ar fi s'o arzĭ.
„Când arzĭ părul se sucește,
„Borta 'n capăt se lipește
„Și prin ea de-aci 'nainte
„Nu maĭ curge-un strop de minte."

*

Împăratul bucurat
C'așa lucru a aflat,
În loc barba să'șĭ maĭ taie
S'a închis într'o odaie :
De-acum barba să-șĭ părlească,
Mintea să nu-șĭ prăpădească.
Lumînarea și-a aprins,
In mînĭ barba și-a cuprins
Și-a dat vîrfu 'n lumînare ;
Inse părul arzînd tare
Și la mînă-ĭ ajungînd,
Luă mînele pe rînd

Și de veste cînd a prins,
Capul tot și-a fost aprins.
Țipă, strigă : „vaĭ de mine,
„Ard, săriți!!" Vizirul vine
Și văzindu-l cu mierare
Strigă groznic, strigă tare :
— „Săriți oamenĭ și veniți
„Și ne plîngeți ne jăliți :
„Ceriul aspru ne-a certat,
„Bietul nostru împărat,
„Cum era cam vîntuit,
„Boala azĭ l'au vitruit
„Și curat a 'nnebunit ;
„Căcĭ din teafăr împărat
„Azĭ foc capuluĭ și-a dat."

*

Lume multă-atuncĭ s'a strins,
Pe 'mpărat la cap l'au stins ;
Iar viziru 'șĭ iea de samă
Pe boierĭ la sfat îĭ cheamă
Și la sfat se sfătuesc
Și cu toțiĭ hotăresc
Ca vizirul să le fie
Împărat pe 'mpărăție.
Iar de-atuncĭ înnainte
Cu blăstăm și jurăminte
Hotărît'au ca 'mpărat
Să n'aleagă nalt de stat.

OVREĬUL LOVIT

Un ovreĭu odată tot striga pe-afară
Ca să sară lumea, satu 'ntreg să sară
C'un băet obraznic și ne-astîmpărat
L'a lovit cu-o pieatră, drept în ochiŭ i-a dat.
Îșĭ ținea cu-o mînă ochiul și plîngea
Și striga ovreĭul și se lăinicea,
Gura ca o moară nicĭ că-ĭ maĭ tăcea :

*

— „Hoț, tălhar, obraznic,
„Făr de lege cîne,
„Să te ieie dracul !
„Țapăn pănă mîne
„Să te văd. Cu pieatra
„Cum de-aruncĭ în mine ?
„Ce eștĭ tu ? Ispravnic ?
„Ha ? Să-mĭ spuĭ tu cine
„Ți-a dat voie ? Asta-ĭ
„Semn de 'nvățătură ? !..

*

Cum făcea ovreĭul larmăt mare, gură,
Oamenĭ vin să vadă ce s'a întîmplat,
Care-ĭ pătimașul, care-ĭ vinovat ?
Întrebînd, ovreĭul spune că-ĭ lovit
La un ochiŭ cu-o piatră și că l'a chiorît.
— „Ian să văd, iĭ zice, unul, se repede,
Pe ovreĭu îl prinde și la ochiŭ îl vede.

*

— „Apoĭ n'aĭ nemica,
„Ochiu-l văd curat,
„Numa-ĭ roș cu mîna
„Cît l'aĭ tot frecat.
— „M'a lovit...
— „Eĭ bine, te-a lovit o leacă
„Asta nu-ĭ nemica. Lasă, o să-țĭ treacă."

*

— „Pentru ce să treacă ?
„Spune șede bine
„Ca să dea cu pieatra
„Tocma 'n ochiŭ la mine ?
„Cine-ĭ dă luĭ voie ?
„Parcă l'am rugat ! ?
„Parc'a dat un galbăn ?
„Parcă ce mi-a dat ? !"

*

Tocma 'n astă vreme și băiatul vine
Și-l întreabă 'n dată :
— „Ce te legĭ de mine ?
„Cum că ți-am scos ochiul
„Ce te-apucĭ să spuĭ ?

„Drept din cîte spus'ai
„Nicĭ un lucru nu-i...
„Cum să-ți scot eu ochiul,
„Cînd nu te-am lovit ?
„In călcăiŭ, cu picatra
„Eu te-am nemerit.“

*

— „Las călcăiŭ să fie, ș'apoĭ ? Da-ĭ frumos ?...
„De ar fi fost acolo ochiŭ, nu l'aĭ fi scos ?...“

BABA ȘI POPA

Zic c'odat'un pop'anume
Nu știu unde la vr'un sat,
După ce-și făcuse sara
Pravila, cînd s'a sculat
Dimineață să se ducă
Să slujească s'a 'ntîmplat
Că trecînd așa din grabă,
De pe somn, i s'a părut
Că pe perna preuteseĭ
Ș'o căciul'ar fi văzut.

*

De 'ntru 'ntăiŭ s'a pus pe gânduri,
Ș'apoĭ sama și-a luat
Că se duce să slujească,
Și ca popă-ĭ chiar păcat
Să mai facă vuet, sfadă
Mai nainte. Și a pornit

La beserecă la slujbă
Parcă nicĭ n'ar fi zărit.

*

Preuteasa 'n urma popeĭ
S'a gîndit, s'a resgîndit :
Ce să facă cum s'o dreagă ?
Și-a trimes de i-a chiemat
Înadins din sat o babă
Ca s'o 'ntrebe, și-a 'ntrebat
Ce să facă ?

*

Baba 'ndată
Nu prea mult a socotit
Și 'ntr'o clip'a zis : — „mămucă
„Pot să zic c'am isprăvit,
„Numai spune-mĭ, drag'a sară
„La mîncare ce-aț̆ĭ mîncat ?“
— „Usturoiu cu sfecle mamă.“
— „Apoĭ las că te-am scăpat.“

*

Numai galbăn de mînie
Și 'nciudat pe preuteasă
Popa după ce-și gătise
Slujba lui venea spre casă
Și grăbea, grăbea s'ajungă,
Cum e omul necăjit,
Cînd de-odată, hop și baba
Înnainte-i a ieșit.

*

— „Plecăciune, zice baba
„Sărut dreapta doĭ părinț̆ĭ,

„Ce noroc ! In drum de-odată
„Să 'ntîlnesc doĭ oameni sfinț̆ĭ.“
— Tacĭ mătușă“ zice popa
Nu mă vezĭ că-s singur eu ?...
— „Singur ? — Da !
— Cum uit !.. Văzut'aĭ !
„Bată-l scîrba capul meu,
„Am mîncat, mă rog, a sară
„Niște sfecle c'usturoiu
„Și-apoĭ astăzĭ parcă-s chioară,
„Unde-ĭ unul parcă-s doĭ...“
— „Zeu, așa-ĭ ?“ Intrcabă popa.
— „D'apoi dă. De-așa, e-așa !“
— „Bogdaproste ! ! Doamne sfinte
„Știĭ mătușă, Dumnea-ta,
„Că-ĭ chiar drept ? Și mie astăzĭ,
„Chiar așa mi s'a 'ntîmplat,
„Dar noroc c'aĭ spus, mătușă,
„Căcĭ intram într'un păcat
„Dumnezeu să-ț̆ĭ deie zile !
„Uite vezĭ de-aceia-ĭ bine.
„Să te 'ntrebĭ de vr'o bătrînă
„Maĭ cuminte .. Haĭ la mine,
„Haĭ mătușă, ia vr'o cinste,
„Vr'un tulpan să-ț̆ĭ dau, vr'un leu,
„Că ț̆i-o spun cinstit că'n cale
„Mi te-a scos chiar Dumnezeu...

RACIĬ BOIERIULUĬ

Un boeriŭ o dată, cînd iera la țară,
Cum venea spre casă de la cîmp spre sară,
Vede-un lac în cale-ĭ și pe loc gîndește
Că prin lac se află racĭ și scoicĭ, și pește,
Și de racĭ îndată iată-l și poftește.

*

Cum ajunge-a casă pe fecior îl cheamă
— „Măĭ Ioane, 'i zice, bagă bine samă
„Racĭ să-mĭ daĭ ! Mi-ĭ poftă. Dar codire multă
„Nu-mĭ prea fă. Pornește !

*

„Orĭ maĭ stăĭ. Ascultă :
„Știĭ ce bunĭ îs racii ? !... Parcă-ĭ văd pe masă
„Roșĭ, colo cu zamă... Ce mîncare aleasă ! !...
„Ce maĭ zicĭ Ioane ? Cînd s'ar face acum !...
„Ian te du și-mĭ adă vr'un pahar de rum."

*

Bea boerul rumul, iar Ion pornește,
După racĭ trimete, masa pregătește ;
Dar boerul striga :
— „Vino pân la mine.
„Ai trimes s'aducă ? Bravo ! foarte bine.
„Iată păhărutul niște rum mai pune.
„Racii, măĭ Ioane, sînt bucate bune ! !...

*

Pune rum fecĭorul și se duce iară
În colo, ca sluga, după trebĭ pe-afară
Cînd de o dată 'n urmă clopoțelul sună :
— „Vină-aicĭ, Ioane. Mi-aĭ făcut'o bună,
„Face iar boerul. Racii n'au adus ?
„Eu credeam că poate și la foc i-au pus.
„Trebui călare grabnic să se ducă.
„Uite-te, de foame leșin chiar m'apucă.
„Și de-aice'n țărînă, ce socoți e drum !
„Ian mai toarnă încaltea vr'un pahar de rum.

*

A turnat feciorul ș'apoĭ jos s'a dus
Și'n curînd cu vestea iar veni pe sus :
— „A venit cu racii, uite chiar acum.
— „Bravo ! Haide toarnă... și-un păhar de rum,
„S'apoĭ du-te spune să mi-ĭ fiarbă bine
„Și să viĭ pe urmă iar aicĭ la mine."

*

Dusu-s'a feciorul. Ca să-ĭ fearb'a spus
Și 'nnapoĭ degrabă la boeriŭ s'a dus.
— „Pe minunt îs gata.
— „Chiar așa voesc.
„Inse știĭ că racii greu se mistuesc

„Mă cam tem, pricepi tu, să nu-mi cadă greu.
„Ian mai pune-aice niște rum să beu.“

*

Toarnă iar feciorul și boerul bea
Ș'apoi iarăși zice : „Măi, pre legea mea,
„Am de racĭ o poftă să mănânc... un dor!!
„Umple-mĭ păhărutul înnaintea lor.

*

Umple iar, boerul păhărutul suge,
Și Ion la cuhne într'o clipă fuge,
Și cu racii gata la stăpânu-ĭ vine.
— „Iată racii gata!
— „Brava! foarte bine
„Să trăești Ioane! Pe mîncat de-acum.
„Toarnă-mĭ înnainte și un păhar de rum.“

*

Cum ședea boerul așezat la masă
Bea paharul, ș'apoi capu 'ncet își lasă
Peste mîni, și-adoarme. Dar adoarme dus
Lîngă racĭ, cu vinul lîngă dênsul pus.
Iar fecioru-aproape șede și-l privește
Cum la cap cu racii doarme, sforăește.

*

Tot privi feciorul nu știu cât privì
Și 'n sfârșit la urmă cum se socotì
Ș'apucă de o-dată numaĭ de gustat.
A gustat și racii, vinul a gustat
Până când cu 'ncetul tot a deșertat.

*

Când boeru 'n urmă se trezește, cată,
Racii nu's, gărafa vede că-ĭ deșartă.

— „Eĭ, Ioane spune, racii i-am mâncat?
— „Da mâncat, cucoane, pân v'ați săturat.
— „Și-au fost buni, bre racii, și cu gust, ian spune.
— „He, he, he! cucoane, ce bucate bune!
„Racĭ bătrânĭ și proaspeți și gustoși colea,
„C'așĭ mânca cucoane și la moartea mea!

*

— „Dapoì vin băutam?
— „Da, băut, băut!!.
— „Dracul știe! Nu știu singur ce-am făcut.
„Și-au fost buni, zicĭ racii?
— „Iaca... D'apoĭ cum!
— „După racĭ, atunce toarnă-mĭ niște rum.

ȚIGANUL LA PEȘTE

Intr'o zi, la zi de vară,
Cînd era așa sub sară,
Tetea 'ngrabă s'a sculat,
Alba uite și-a 'nhămat
Și-a pornit să prindă pește
Să mănînce boerește :
Pește crap din balta mare,
Unde gâsca stă 'n picioare.

*

Ș'alerga, fugea, fugea
Alba teteĭ cît putea.
Ș'alerga de cădea 'n nas
Cum fugea de iutĭ la pas.

*

Cînd era pe la sfințit
Tetea balta și-a zărit
Și mâna, mâna, mâna
Și mâna și asculta.

Văĭ și dealurĭ resunau
Peștiĭ 'n baltă cum cîntau
Pe cît ochiul cuprindea
Balta teteĭ se 'ntindea.
Era balta mare lată
Mai aproape de uscată.
Apa verde de mătreață,
Dar nicĭ apă cît verdeață.

*

Pe verdeață sus ședeau
Peștiĭ toțĭ și ciripeau
Răzămațĭ în două labe
Și-ĭ cîntau luĭ tetea slave,
Toțĭ cu ochiĭ alunațĭ
Și la gușă toțĭ îmflațĭ.

*

Ceĭ din baltă toțĭ cîntau
Și cu alțiĭ se 'ngânau
Se 'ngînau cu accia care
Stînd pe mal cîntau mai tare.

*

Cînd pe tetea l'au zărit
Toțĭ în baltă au și sărit :
A sărit taraful tot
De-a stropit pe alba 'n bot.
Iar cînd tetea a ajuns
Peștiĭ toțĭ s'au fost ascuns.

*

D'apoĭ tetea s'a gîndit
Cum ar fi mai nimerit
Mai ușor de pescuit :

A mînat, a tot mînat
Tocma 'n baltă a intrat,
A bătut și-a opintit,
Drept la mijloc s'a propit.

*

Ca să facă, deci, izbândă
S'așeză dintăiu la pîndă.

*

Șezând tetea și pîndind
Văzu pești din nou foind
Scoțind capul iar afară
Și 'ncepând să cînte iară.
Alții cîntecu-și opresc,
Și la tetea 'n sus privesc.

*

L'au privit ce l'au privit
Până cînd s'au îmblînzit
Și 'ncepură apoi să sară
Cînd pe schiță cînd pe scară.
De pe scară și'n căruță
Și la tetea 'n trăistuță.

*

Tetea 'n traistă-i punea
Pentru masă-i pregătea.

*

Strins'a tetea, strins'a pește
De gândeaĭ că se spetește
Biata albă cum trăgea
In spre casă cînd venea.
Cu căruța dimineață
Verde toată de mătreață.

Prins'a pește dar nu șagă
Căci șezuse-o noapte 'ntreagă.

*

Cînd ajunse-apoĭ a casă
S'a gătit să stea la masă,
Să mănânce crap prăjit
Chiar de tetea pescuit.
I-a prăjit, i-a pus pe foc :
Făceau peștiĭ numai miorc.

*

Mama peștiĭ mi-ĭ cocea,
De picere mi-ĭ prindea,
Și lui tetea-ĭ întindea
Și'apoĭ tetea mi-ĭ rupea
Mînca tetea cît putea
Și'apoi dancelor dădea.

*

Și-am tot copt, am tot mîncat
Crap tot proaspăt ne sărat.

*

Dar un șmecher mai apoĭ
Vra să-și facă rîs de noĭ
Și zicea că ne-am spurcat :
Crapiĭ care i-am mîncat
N'au fost pește adevărat.
D'apoi cine-ĭ vinovat ?
Tetea doar l'a prins din baltă,
De nu-ĭ pește ce-ĭ dar altă ?
Dacă nu-ĭ în baltă pește
Apoĭ unde se găsește ?

Toată lumea spune-așa
Pește 'n baltă poți afla !..

*

Orĭ gîcit orĭ pîngărit,
Dar păcat că s'a gătit.
Noĭ mîncat'am c'am fost prins
N'am mîncat doar ĭnnadins.
Am mîncat căcĭ am cercat
Dacă-ĭ pește adevărat.

ION LA FEATRU

Un boeriŭ de țară cum la tîrg venise
Și prin tîrg ca omul trebile sfîrșise,
Hotărî la teatru, sara să se ducă,
Și se duce, însĕ ce se maĭ apucă:
Cheamă vezeteul:
— „Haĭ să mergĭ cu mine
„Să-ți arăt și teatrul. Ce zicĭ tu ? "
— „Dă !... Bine"

*

Merg. Ajung. Boerul cumpără bilete,
Unul lui și altul lui Ion îĭ dete.
— „Tu la galerie du-te măĭ Ioane.
— „Apoĭ dă, m'oiŭ duce, dacă zicĭ, cucoane,
— „Da. Dar știĭ pe unde ? Doar te-ĭ rătăci ? !...
— „Apoĭ maĭ întreb eu pân ce-oiŭ nemeri.
— „Ia pe-aicĭ pe scara asta să te suĭ
Și să mergĭ 'nainte.
— „Dar, mă duc, cum spuĭ,
„Pe acolea...
— „Pe-acolo dute cum ți-am spus

„Suĭ vîrtos. Te suie tocmaĭ până sus.
— „Până hât în capăt ?!...
— „Da, dar nu uita!!...
— „Îîra!! D'apoĭ doară cînd zicĭ Dumne-ta,...
„Merg și 'n piatră sacă... Merg eu las pe mine
„Că mă duc cucoane!!...
— „Apoĭ bine, bine.
„Du-te sus, și-acolo unde-va te așezĭ
„Și pe urmă lasă aĭ tu ce să vezĭ!!...
„Ese mulțĭ și joacă, muzica le cîntă,
„Și vorbesc și-aleargă, umblă, se framîntă...
— „Apoĭ las, cucoane, las că mă duc eŭ
„Hât, hât sus, hât... lasă ce-o vra D-zeu.

*

Decĭ boeriŭ 'n teatru unde a vrut, s'a dus
Ear Ion cum zise merse hât, hât sus.
S'a suit pe scară și s'a tot suit
Hât în pod la teatru hât a nimerit.

*

Intră 'n pod se uită pri 'mprejur, ce vede ?
Intunerec beznă!... Ce să facă ? Șede
Cum i-a zis boerul și prin pod ochește,
Vra ceva să vadă, se maĭ cioșmolește,
Dar nemic. Maĭ cată și maĭ bajbăește
Vre un loc să șadă, pân ce nemerește
Unde-va vr'o grindă și pe ea s'așază
Când va fi să easă cine-va să vază.

*

Șede el și-așteaptă, șede, maĭ stupește
Dă pe ceafă cușma și așteptînd gîndește :

— „Iacă, mă mieram eŭ, cînd prin murgul săreĭ
„Se pornesc cu cîrdul, unde merg boeriĭ!!...
„Eĭ veneau aice! Auziși minune!
„Las de-acum acasă știŭ că am ce spune!
„Eĭ aice vin, lasă... Doamne cît trăeștĭ
„Multe vezĭ!!... Dar uite gusturĭ boerești!...
„Ș'apoĭ ce 'ntunerec!... Mamă, mămulică,
„Parcă-ĭ iad, nicĭ mîna nu zăresc, nimică...
„Dar boerul oare prin ce loc să fie ?
„Tot pe-aicĭ... dar unde ? D-zeŭ îl știe...
„Dar trăsura încă și cu caiĭ meĭ
„Ce maĭ fac săraciĭ ?! Tocmaĭ unde-s eĭ!!...

*

Cam așa la teatru stînd Ion gîndește
Până cînd adoarme. Teatrul se sfărșește,
Lumea merge a casă, ear Ion remîne
Tot la teatru până se trezește mîne.

*

Demineață însă mînĭ cum se trezește
Pe-o bageagă ese și spre tîrg privește,
Cată 'ncolo 'ncoace, ca vr'un om, să vadă
Până ce-și oprește ochi 'ntr'o ogradă,
In ograda tocmaĭ unde îșĭ lăsase
Caiĭ și trăsura sara cînd plecase.
Și văzênd pe-un altul caiĭ adăpîndu-șĭ
Și de-aĭ luĭ a minte tocmaĭ aducîndu-șĭ
Strigă din băgeagă :
— „U! Iu!! Dacă vreĭ
„Măĭ Ghio, maĭ, adapă-mĭ și câluțiĭ meĭ.
„Dă-le și lor apă, dă-le la tuspatru
„Și-ĭ adapă bine, că eu sînt la featru!!...

CIZME DE'MPRUMUT

Un flăcău având se vede gust și el să meargă-odată
In colo prin sat la horă să se 'nvîrtă cu vr'o fată,
Și ne-având și el ca alții cizme bune de jucat,
De nevoie ce să facă ? S'a luat și-a 'mprumutat.

*

Dar pe cînd era el tocmaĭ prins cu toți acum la joc
Și da 'n pintenĭ și'n călcăie și bătea 'n pămînt cu foc,
Hop atuncĭ venì și omul care cizme i-a fost dat
Și 'ncepù să-ĭ strige 'n fața lumeĭ toate de prin sat :

— „Maĭ cu milă băețele
„Știĭ că cizmele-s a mele !
„Meșter eștĭ de hanganale
„Dar și cizma-i cu părale !“

*

De rușine atuncĭ flăcăul caută de'l întâlnește
Și cu mult necaz îl ceartă că 'ntre lume-l necinstește

*

Omul iar se rușinează pentru vorba ce-a grăit
Și se roagă ca să-l erte c'a vorbit nesocotit.

— „Haĭ, de-acuma, frate dragă,
„Haide du-te, el îĭ zice,
„Și tot joacă și iar joacă
„Lasă cizma să se strice !
„Nu-țĭ maĭ fac, ți-o spun pe cinste,
„Bănuelĭ de-acum de loc.
„Du-te, bre, și joacă 'n voie
„Și te satură de joc.

*

Decĭ flăcăul făr de grijă după-atîtea câte-ĭ spune
Se pornește și se duce și din nouŭ pe joc se pune.

*

Dar vĕzênd acuma omul că de joc el poftă n'are
Și părêndu-ĭ rĕŭ, se vede, că-ĭ făcuse supărare
Se gândește c'ar fi bine să-ĭ maĭ dea curaj și el
Și-ĭ tot strigă:

— „Haĭ, băete, nu maĭ sta la gând de fel
„Nu-țĭ maĭ pese de părale
„Bate 'n cizme ca 'ntra-tale.“

ȚIGANUL LA PLUG

Un țigan odată, la un om întrase
Ca plugariŭ și tocmaĭ cînd îl îmbrăcase
Omul cu căciulă, cu opincĭ, suman,
De juraĭ văzîndu-l că nicĭ nu-ĭ țigan,
Incepu să facă mofturĭ, să s'alinte
Că e greu la pluguri și de acu 'nnainte
Nu maĭ întră, Doamne, într'așa simbrie
Hămisit de foame, orĭ și cum, să fie.

*

— „Haĭ maĭ iutĭ la treabă nu maĭ face gură,
„Zice odată omul, cată-ți de arătură
„C'apoi strîc tocmala... Cred că nu-ți prea vine
„Să te ducĭ ca napul cum venișĭ la mine ?!

*

— „Nu mă tem bădică
„Asta nu-ĭ nemică.
„Doar mă chieamă Pralea
„Care apucă valea

„Și se duce dus
„Tot spre huciŭ în sus
„Pănă 'ntr'un alt sat
„Cum e îmbrăcat.
„Fuge nicĭ nu-i pasă
„Plugu 'n drum îți lasă
. . . . . .
„Dumneta bădică
„Te numești Tănasă ?...
Ast-feliŭ zice atunce, ca respuns țiganul,
Imbrăcînd pe mînecĭ îngrijit sumanul.

*

— „Ba otic mă chiamă cel cu pasul lung
„Și 'ntr'un duh pe Pralea numaĭ ți-l ajung
„Ș'apoĭ cu oticul ți-l măsor pe spate
„Cît de lung e Pralea...
„Ian respunde frate
„Ce socoți de mine, nu mă chem frumos ?"
Intrebă și omul „spune"
— „Bucuros !
„Da, frumos, se poate ; dar cînd bagĭ de samă
„Cum aĭ zis bădică, Doamne reu te chieamă."

POCĂINȚA BEȚIVULUĬ

Un beţiv odinioară — dar eu zic că se putea
Chear şi ne-beţiv să fie, ci se tragă la mĕsea,
Că el alta nu făcea
Ci căta numaĭ să bea —
Cum trecea pe lîngă-o crăşmă orĭ pe lângă o băcănie
Şi păharele cu ochiul îĭ făceaŭ parcă să vie
Vra să intre, însă-şĭ zice :
„O ! Pîrdalnică de gură
„N'o să-ţĭ viĭ odată 'n minte
„Să te laşĭ de bĕutură ?!
„Vĕd şi eu c'aicĭ e crâşmă
„Şi sunt sticle şi butoaie
„Ce-ar putea să-ţĭ ude gâtul
„Şi picioarele să-ţĭ moaie ;
„Dar, la dracul, e ruşine !
„Haide, fiĭ şi tu bărbat !
„Nu intra, ci trecĭ alăturĭ
„Ca şi cum aĭ fi uitat.

„Zi : nu voiŭ şi trecĭ 'nainte,
„Şi-o să vezĭ că merge bine.
„Inceputu-ĭ anevoie
„Urma vine de la sine
. . . . . .
. . . . . .
Şi zicênd ast-fel în sine-şĭ, se trezi c'a şi trecut
De la crîşmă hât departe, precum planul şi-a făcut.
Şi voios de-aşa ispravă, când vĕzù cu bucurie
Că maĭ are el într'însul încă-atîta bărbăţie
Zice :
— „Bravo, dragă gură !
„Ia acuma vĕd şi eŭ
„Că-s stăpân deplin pe mine,
„Ca să beŭ orĭ să nu beŭ.
„Ce să-ţi fac, iubit'o, spune ? —
„Nu ştiŭ cum să-ţi mulţumescu
„Că trecuşi de crîşmă-alături ! !
„Haĭ 'napoĭ să te cinstescu."

POCLONUL ȚIGANILOR

Nu știu cînd odată, la vr'o zi mai mare,
Cînd acei din țară care mai de care,
Ca supuși pocloane Domnului duceau
Miei, curcani și alte... care ce puteau,
Auzind țiganii hotărîră 'ndată
Ceriul și pămîntul totul să rezbată
Și pe dracu 'n patru dac'ar fi să-l facă
Numai serbătoarea nu cumva să treacă
Fără să găsască vr'un poclon de samă
Dar poclon!... să zică Domnul: valeu, mamă,

*

Deci încep acuma lucru 'n cale a pune;
Unul spune una, altul alta spune,
Dar din toată vorba tot nemic nu ese.
Mai pe jos de alții iară-și să se lese,
La țigani ca dînșii le venea rușine,
Căci putea să-i rîdă negreșit ori cine
Unul dă din umeri, altul mai vorbește,

Altul plin de ciudă strigă 'n țigănește;
Altu'n jos se uită fluerînd de jale,
Alții stînd de o parte tot se pun la cale.
Un țigan atunce între ei pășește;
— Stați, di'ntâiu le zice, scuipă și tușește;
Mîna'n șold își pune ș'apoi le vorbește:

*

— „Ce mai dur la deal la vale,
„V'ați tot pus, v'ați pus la cale,
„V'ați sfădit și v'ați bătut,
„Și nemică n'ați făcut!
„Măi ai noștrii!
„Ian mai stați
„Și pe Dediu l'ascultați
„Să vă spue Dediu vouă
„Cît e una cîte-s două;
„Toate-s tot cu șartul lor;
„Ș'ați luat'o prea ușor.

*

„Eu curcan poclon n'așî duce
„Măcar dracul să m'apuce,
„Căci se poate cine știe
„Curcei draculuî să-i vie
„Ca la domn în cap să-i sară
„Și vr'un ochiu să-i scoată afară;
„Ori vr'un miel gîndiți c'așî vrea?
„Sărăcuț de maica mea!...
„Să duc oae ca să-mi zică
„Prost ca oaca? Mamulică!
„Pentru noi aceste nu-s!
„Miei, curcani mai toți au dus.

„Ca poclon să-ĭ ducem dar
„Eu socot... ceva maĭ rar,
„Și covașă m'am gândit
„C'ar fi foarte nimerit ;
„Că covașă n'a mîncat,
„Cît e Domnul de bogat.

*

Brava Dediu ! Brava ! strigă toți de-odată
Și din palme veseli toți încep să bată
Toți găsesc că-ĭ bine și apoĭ chiar s'apucă
Domnuluĭ covașă ca poclon să-ĭ ducă.

*

Și-aŭ găsit covașă. Unul așează
Putina pe capu-și și la Domn plecă.
El mergea 'nnainte. După dînsu'n urmă
Merg de rînd țiganiĭ. De vorbit nu curmă,
Sfătuesc acuma cam ce urătură,
Cînd vor da covașa, spune-vor din gură.
Decĭ aŭ zis că'ntâiul astfeliŭ să vorbească
Dînd la Domn covașa :
— „Domnul să trăească !“...
Iar ceĭlalți în urmă vor ura și eĭ
Doamna și copiĭ și supușiĭ sĕĭ.

*

Cînd la domn ajuns'aŭ toți zicênd în gînd
Urătura care le venea la rînd,
Maĭ întâiŭ intrat'a, cum aŭ fost vorbit,
Cel ce-avea covașa. Pragul a pășit
Dar din urmă iată unul l'a călcat
La opincĭ pe-o-ață. El s'a 'mpiedecat

Și-a căzut, covașa... toată s'a vărsat ;
Iar de ciudă-atunce zice necăjit :
— Berechet al naibeĭ fiĭ afurisit !

*

Iar ceĭlalți de-a rîndul strigă fie-care
Cum pe drum vorbise fără vr'o schimbare :

*

— Și Doamna, Domnița !
— Și-ale beizadele !
Toate păn la una marĭ și mititele !
— Și-a luĭ neamurĭ toate !
— Și moși !
— Și nepoți !...
— Și oștirea 'ntreagă !
— Și supușiĭ toți ! . . .
— Și noĭ cu covașa !
— Și eu robul săŭ ! . . .
— Da ! Amin, s'ajute Sfîntul Dumnezeŭ !...

PORCARUL ȘI BOERUL

Un boer tocmise-odată
Pe-un porcar ; și la tocmeală
I-a fost zis să țină bine
Tot în bună rînduială :
Să 'ngrijască porcii bine,
Să-i îndrepte ; să s'apuce
Să tocmească tot, de-a rîndul,
Și cotețe și uluce...
Și'n sfîrșit porcar să fie
Și cu mintea și cu trupul,
Nu, năimit să lase porcii
Nepăziți, să-i iee lupul.
Iar apoi !...

*

S'a dus porcarul
După slujba ce-și avea,
Nu la curte doar, să doarmă
La boer pe canapea.

*

Mai tîrziu, hăt, tocma 'n urmă,
Cum erà 'ntr'o zi la cîmp,
Pe la porcĭ venì boerul
Ca să-ì vadă vr'un răstîmp.
— „Heĭ, l'întreabă : ce-țĭ fac porcii ?
„Cum se'mpacă eĭ cu tine ?...“
— „Ce să facă, dă, cucoane,
„Să trăiți, ca porcii, bine !“
— „Gardu-i bun acum ? Orĭ tot îĭ
„Găurit precum fusese ?
„N'apucĭ bine să 'nchizĭ porcul...
„Și el țușt la dracul ese !“
— „Gardu'i bun, he, heĭ ! că uite,
„L'am tocmit doar eu săracul !
„Să te 'nchid acum, cucoane,
„Nu mai ĭeși să fiĭ chiar dracul !“
— „Dar de cele coșterețe
„N'ai uitat ?...
— „Dar unde sfîntul !
„Poțĭ să dormĭ acuma'n ĭele,
„Nu te-atinge, zeu, nicĭ vîntul !!..
„Tot am dres și toate's bune,
„Orĭ ce-ì vra și ce-ĭ cătà...“
— „Eì, da porcii 's grași încaltea ?“
— „Ho ! De-ai fi și Dumnea-ta ! “
— „Dar îs toți ? Di'ntr'înșiĭ lupul
„N'a mai șters ?
— „Așa ! De unde ?!
„Cînd îs eu, cucoane, aice,
„N'avea grija'țĭ pot respunde.“

— „Dar purceĭ atîția 's numai ?
„Di'ntr'atîtea scroafe !.. mă ?!..
„Pentru ce nu fată toate ?
„Măĭ Timofte ? !...
D'apoi dă !

CE MAGAR!

Un Țigan, precum se zice,
Nu ursar orĭ lingurar
Ci de ceĭ ce șed prin sate,
Căpătase un biet măgar.
Dar făcîndu-ĭ hojma slujbe
Ce-un măgar putea să facă,
Incepù cu 'ncet Țiganul,
Vita luĭ, să nu-ĭ maĭ placă :
Îĭ găsà cusur acuma,
Zicînd : „Doamne, ce păcat
„Așà vită muncitoare
„S'aibă darul de mîncat !"
Și'ncepù de aice'n còlo
Din tain să-ĭ tot scurteze
Ca să vadă n'or fi chipurĭ
De mîncat să-l dezbăreze.

*

A-zĭ scurtează, mînĭ scurtează,
Și cu cît maĭ mult scurtà

El vedeà cà și măgarul
Mînca numai cît îĭ dà.

*

— „Haide, zice, așa 'nainte!
„Asta-ĭ semn că merge bine.
„Dracu-ĭ drac, dar cît îmĭ pare
„Tot nu-ĭ meșter el ca mine!“

*

In sfîrșit cu încetu-ajunge
Ca nemic să nu-ĭ maĭ dea —
Nicĭ un paĭŭ batîr, de zare,
Și nicĭ apă chiar să bea...
Și umblà fudul Țiganul
Povestind la toțĭ prin sat
Cum deprins'a el măgarul
Să trăească nemîncat:
— „De-acum n'am de dînsul grijă,
„Pot să-l las orĭ cît îmĭ place
„Și, la drum de vrau să umblu,
„Cheltuială nu-mĭ mai face.
„Pot de-acum în voie bună
„Tot să-l port și iar să-l port!...“
Dar acasă cînd venit'a
Și-a găsit măgarul mort.

*

— „Ce măgar!! Să pieară 'țĭ place,
„Dobitoc nejudecat,
„Tocmaĭ cînd se deprinsese
„Să trăească nemîncat!...“

SFÎNT-ION

Un călugăr, într'o vreme,
Di'ntr'un loc de la vr'un schit,
Cum erà cu gîndul hojma
La'nchinat și la cetit,
Cam adese'n vremea săreĭ,
Nu știŭ cum de se făcea
Că'ntr'un sat di'mprejurime
Se'ntîmplà de rătăceà.
Și fiind că și prin sate
Cum sînt cînĭ maĭ sînt și străjĭ
Și ispite și gurĭ rele
Și bărbațĭ fricoșĭ de vrăjĭ,
El ca om sfințit și pacĭnic
Ca să scăpe de-al de-aceste
Și să-ĭ dee lumea pace,
Sfînt-Ion ziceà că este.

Cu-așà chip în totdeauna
El erà chiar găzduit;
Maĭ vîrtos de gospodine
Ce-aveaŭ gînd de pocăit.

*

Dar o dată, de 'ntîmplare,
Orĭ că 'mpins de necuratul —
Cînd erà din nou la gazdă,
Hop că vine și bărbatul.
— „Cine ĭeștĭ? și cum te chiamă?“
— „Sfînt-Ion“... femeea zice.
— „Sfînt-Ion!!... Așa, tu sfinte,
„Mi-aĭ fugit din raiŭ aice?“
Hăț de barbă; ĭea-l de plete;
Trage, 'ntinde, pune-l jos;
Dă-ĭ la fălcĭ și dă-ĭ la ceafă;
Dă-ĭ sub coaste, dă-ĭ vîrtos...
— „Sfînt-Ion!! Așa-ĭ?... Dar eu-s
„Sînt Petrea!! Cată bine
„Că de-asară de cînd umblu
„Prin meleagurĭ după tine!!
„Cînd să 'nchid asară raĭul
„Sfinții toți eraŭ, iar tu
„Nicăiure!! 'Ntreabă, cată!
„Sănătate. Nu-ĭ și nu!
„Ce? Te jocĭ cu Sfîntul-Petrea?!...
L'a sfințit — într'un cuvînt;
Căcĭ venise cum venise,
Dar s'a 'ntors socot chiar sfînt.
— „Las, Sînt-Petrea, ține minte!
„Suflet varvar și nătîng.

„Las, mă duc să cat eu, lasă
„Vr'un Arhanghel să mĕ plîng...“

*

— „Poțĭ să cațĭ și răsarhanghel!
„Poțĭ te plînge și la dracul!
„Dumnezeu, de ciudă-asară.
„Mi-a tăiat pe-o lună hacul!...“

BUZATUL LA BISERICĂ

Doi prietenĭ, unul înse cepeleag și tătăit,
Iar celalt un surd ca surziĭ și buzat de prăpădit
La Biserică mersese, de vr'un Paștĭ orĭ chiar și'n post
Unde, cred, și d-voastră ì-aț̆ĭ văzut, de veț̆ĭ fi fost.

*

Iar acolo ce să facă ? Cel buzat cătà pe sus,
Căcĭ o muscă drept pe nasul uneĭ sfinte s'a fost pus ;
Iar celalt gîndeà la crîșmă, orĭ gîndea că nu dormise,
Căcĭ un cîrd de mîțe 'n podu-ĭ toată noaptea miorlăise.

*

Ceialalț̆ĭ oamenĭ iar, ca lumea : unul face crucĭ, se'nchină ;
Altu-și sùflecă musteața pentru rumăna-ĭ vecină ;
Altul cască, altul doarme, și mai multe de-al de-aceste
Sufleteștĭ și tainicĭ fapte, ca 'ntr'un loc sfințit ce este.
Fiște-care 'și cată treabă, trierînd mereu cu gîndul
Și cu ochiĭ de-a măruntul măsurînd pe toț̆ĭ de-a rîndul :

— „Cela e cu haine noue,
„Dară cizma-ĭ e cîrpită.

„Ceea-ĭ mîndră ; ceea-ĭ slută ;
„Easta e sulemenită.
„Celalalt a spus o vorbă
„La urechia nu știu cuĭ,
„De-aș̆ĭ eș̆ì de-aice, lasă,
„Am să-ĭ spun nevesteĭ luĭ.
„Ista-ĭ Gheorghe. Cela-ĭ Toader.
„Easta-ĭ mama luĭ cutare.
„Dar acel cu chebea lungă
„Nu-ĭ de-aice mi se pare.
„Cine-fi-va ? Cum ? De-unde ?
„De departe-ĭ ? Din ce sat ?
„Și ce cată el aice ?
„Oare fi-va însurat ?“

*

Cam așà făcînd cu toț̆ĭ, mai în urmă s'a 'ntimplat
C'un Vasile orĭ Tănasă l'a zărit pe cel buzat.

*

— „Dar acesta cine dracu-ĭ ?
„Uit'te gura cum îș̆ĭ ține !“
Zice 'n gândul său Tănasă,
Pe buzat ochindu-l bine ;
Dar precum și el oleacă di'ntîmplare surd erà,
Iĭ părù pe 'nchipuite că buzatul fluerà.

— „Heĭ, ce flueriĭ, nene ? 'ĭ zice.
„Eș̆tĭ în codru ? orĭ la porcĭ ?
„Nauzĭ bre ? Te facĭ că nu știĭ ?
„Te facĭ surd și nicĭ te 'ntorcĭ!
„Heĭ, n'auzĭ ? He-heĭ, ureche ! ?
„Ce ! la dracul, n'ai rușine ?

„Strîngeți botul, că'ncredință,
„Daĭ de dracul, zĕu, cu mine!!...“
El tot strigă, iar buzatul, fiind surd precum am spus,
Nicĭ gîndeà ca să-î respundă ci priveà mereu pe sus.
Și-ĭ respunse cepeleagul cum vorbeà el tatălat:
— „Lalala-tă-l, te-l mai tuduĭ,
„C'ata-ĭ el de fel buzat!“
Luĭ Tănasă-ĭ pare, însĕ, c'ar fi spus că e bogat.
— „Iaca ș'asta-ĭ, zice, una ce-aud a-zĭ întăiea oară,
„Dacă-ĭ el bogat, de-acuma, ce ?... să fluere ca'n moară!

S'A TURCITU-SE BĂIATUL!

Un țigan, de mult — cînd Turcĭĭ —
Ce și-a pus istețu 'n minte,
Orĭ c'așà erà și moda
Mai prin vremea din'nainte,
Orĭ că fost'a pus la cale,
Nu știu, zeu, să maĭ descurc
Știŭ atît că vine-a casă
Și se face c'ar fi Turc.

*

— Țustea-manda-na-galeata!... strigă odată el răstit,
Și pe dată ceĭ de-a casă remîn lemn. S'a isprăvit,
Văd chiar Turcĭĭ! Vin să-ĭ taie. S'a'ncheiat de-acum veleatul
— Dediŭl mameĭ!
— Țuștea-manda!
— S'a turcitu-se baiatul!..

S'a turcit și pace bună.
Păn și limba și-a uitat.
Dediŭ în coace, Dediu încòlo,
Dar degeaba-ĭ orĭ-ce sfat.
El respunde : țușteа-manda
Și cuvinte tot turcești
Cum zic : ăla, ăsta, ăia,
Cei ce-aud de București.
Despre treabă nu-ĭ nicĭ vorbă. — Adă lemne !
— Adîmîm !!
— Adă apă, du-te 'n colo. — Nicĭ gîndește :
— Căldărîm !!

Ce să-ĭ facă ? Roagă-l plînge :
Nicĭ o treabă, chiar să morĭ.
De mîncat mînîncă înse,
Cît un popă în serbătorĭ.

*

Dar norocul e pe oamenĭ :
Turc erà și Dediu, înse
N iște gîște cam bezmeteclĭ
Intr'o sară tot le strinse.
Și stăpînul, om al naibeĭ,
Nu să fie mulțămit
Căcĭ un lup puteà pe noapte
Să le fi chiar gîtuit
El alergă 'ndata mare
La județ și-ĭ spune fapta.
Și județul, ca județul,
Păn la una păn la alta,
Iea pe Dediul și-l lungește
Și s'apucă să-l măsoare.

Dediŭ uită de turcie
Și răcnește :
— „Of, mă doare !"
Țară mă-sa ca de milă strigă :
— „Trage-ĭ ! Indesește !
Căcĭ îl văd că 'ncepe-a rupe puțintel pă rumanește.

ZI C'AĬ FRIPT!

Cînd a fost de mult odată,
Că doar astă-zĭ nu mai sînt
Nicăiurea cîtu-ĭ lumea,
Așa oamenĭ pre pămînt,
Spun c'a fost un om amarnic
De zgîrcit. Eșise buhul
Că putea pentru-o lețcaie
Să plesnească, să-șĭ dea duhul
Nu primea pe nime 'n casă,
Nicĭ sătenĭ nicĭ călătorĭ
Și mîncarea s'o mînînce
Ar fi vrut și de treĭ orĭ.
Avea podul plin de lucrurĭ :
Porcĭ tăețĭ, slăninĭ, cîrnațĭ,
Cine știe din ce vreme,
Dar ne-atinșĭ și ne gustațĭ.
Încuea tot, păn și lucrul
Ce era cel mai netrebnic :

Stau lăcățile de-a rîndul
De la pod și pân de zemnic.

*

Intr'o zi lipsì de-a casă,
Iar femeea s'apucă,
Scoborî cîrnațĭ, de poftă,
Și-ĭ și fripse și-ĭ mîncă.
Cînd veni el, simțind miros,
Intrebă pe loc de-a fript.
Ea, să-ĭ spuie drept se teme,
Zice : „Nu, nicĭ n'am gîndit"
—„Fript'aĭ !" —„Nu !" —„Ba da !" —„Ba nu !"
— „Ba chiar fript'aĭ, spune drept"
—„N'am tript !" — „Spune, că-mĭ fac sama.
„Iaca na ! mă stringe 'n piept !
„Mor ! Aĭ fript femee ! Spune !
„Zi c'aĭ fript !" — „Ba nu, bărbate ! !"
Nu și nu femeea zice.
Omul cade jos se zbate
Și se 'ntinde și-șĭ dă duhul.
Ba curat a fost murit
Numai cînd și cînd prin șopot mai zicea : „Femee-aĭ fript !"
Dar femeea una ține : „Nu și nu."

*

La urma urmeĭ
Chiamă popa să-l îngroape și se dă de veste lumeĭ
C'a murit. Aduc coșciugul ! Trag și clopot, vin și popiĭ,
In sfîrșit chiar vin să-l ĭeie cu năsălиĭ, vin și ciocliĭ.
Și el mort.

*

Dar cînd femeea mai trecea pe lîngă dînsul
Tot șoptea : „Fripseși, femee.“ Iară ea urmîndușĭ plînsul
Cît putea țipă de-odată de credeaĭ că moartea-ĭ vine :
„Scoală, scoală Constantine,
„Că n'am fript friptà-n de mine!“
Și de-acolo păn la groapă cît a mers necontenit
Tot așa l'a plîns nevasta și tot ast-fel l'a bocit :
„Constantine, Constantine,
„N'am fript, nu friptà-n de mine!“

*

Cînd aproape să-l dea 'n groapă, sta femeea la secriĭŭ,
El mai zice : „Măĭ femee, zi c'aĭ fript de vraĭ să 'nviĭŭ.
Dar ea vorba cum ì-aude și mai groznic suspinînd
Îĭ respunde tot cu ofurĭ și cu bocet și plîngînd :
„Nu te duce, Constantine,
„Că n'am fript, friptà-n de mine!“

*

Iară cînd la urmă fost'a groapa gata astupată,
Neputînd să-și țină focul cum erà de supărată,
Se suì pe țerna gropeĭ, pe-o ureche 'și puse fesul,
Sărea 'n sus bătînd în pintenĭ și la bocet schimbînd versul,
Din bocit și din oftat
Scoase-un cîntec de jucat :

*

„Ba am fript bărbate, ha!!
„Zupa, zupa, zupa na!!“
„Și-oiŭ mai frige și-oiŭ mînca
„Zupa, zupa, zupa na!
„Și-am să frig cîrnațiĭ toțĭ
„Zupa, zupa, zupa, na!
„Vin mă bate dacă poțĭ
„Zupa, zupa, ha!
} bis.

JIDANUL CĂLARE

Un jidan, văzînd că lumea povestește 'ntr'o 'ntinsoare
Că de cînd e lumea lume sămănată pe sub soare
N'a fost ochiŭ să vadă încă cel puțin din întîmplare
Vr'un jidan cu haina lungă și'n papucĭ suit călare,
Se gîndi că nu-ĭ de seamă și că-ĭ lucru rușinos
Ca să lase gura lumeĭ să-ĭ scoboare așa de jos,
Și 'ncepù pe loc să facă pregătirĭ cu muzicĭ, bal,
Că 'n sfîrșit și el o dată să-se 'ncalece pe-un cal.

*

Și-a cătat un cal cu minte. L'a legat, l'a ferecat,
Pân' și gura să nu-l muște a plătit de i-a legat.
I-a legat apoĭ și ochiĭ și cu pătură la'nvălit
Nu cum-va să'ĭ fie frică la suit și călărit ;
Căcĭ el vrea de se putea
Ca să-ĭ pară c'ar ședea
Nu pe cal ci pe-o saltea
Precum însușĭ el zicea :

„Mergĭ călare? Mergĭ călare!
„Bine. Las să fie bine.
„Dar destul că eștĭ călare,
„Să maĭ vezĭ și cal sub tine?!

*

S'a gătit, decĭ, s'a gătit;
Duminecă s'a gândit,
Lunĭ pe-amiază a hotărît,
Pe Marțĭ calul și-a găsit,
Mercurĭ însușĭ s'a 'mbrăcat
Pe Joĭ calul a 'nșelat;
Iară Vineri, cum se spune,
Cînd făcuse tóte bune,
Trebuia cu pompă mare
Să se urce și călare.

*

Și-așa cum a isprăvit
De gătit și pregătit
Și de față au fost venit
Tot norodul de prin sat
Ca să-l vadă 'ncălecat,
El atunci s'a 'mbărbătat
Și pe loc s'a opintit
Și spre cal s'a repezit
C'o iuțélă așa de mare
Că era din întîmplare
Să se urce chiar călare.

*

Inse nu s'a încălecat
Parcă-a fost, mĕ rog, jurat.

Parcă dracu a fost pocit:
Tocmai cînd s'a opintit
Și era la 'ncălecat
Calul coada și-a mișcat,
Tot curajul i-a stricat
Cât era de 'nfierbântat.

*

Dar a dat poruncă 'ndată,
Coada iutĭ a fost legată
Și temeinic priponită
Și 'ndosită și 'nvălită.
Că precum era el doară om cu cap și priceput
Ca să nu-și maĭ strice rostul socoteală și-a făcut:
— „Dea din coadă cît o vrea,
„Nu mai muște el cu ea!
„Dar de ce să-l lașĭ să dea?

*

Iar din dată ce-a sfărșit
El, din nou s'a repezit.

*

Dar acum de a doua oară
Lumea 'ntreagă se 'nfioară
Nu mai zic nicĭ un cuvînt,
Ci-l privesc făcîndu-și vînt
Dând din mânĭ și fălăind
Și spre cal în sus ochind;
Că ochĭa și se gătĭa
Si puțin de mai sărĭa
De cal dincolo trecea!

*

Inse-a fost împiedecat
Căcĭ în gând s'a judecat
Maĭ nainte de sărit
C'ar fi mult maĭ nimerit
Ca să pună de 'ncercare
Pe vr'un altu 'ntâiŭ călare.
Că precum era din fire bărbătos și plin de foc
Mai era și om cu minte și chiar zise atuncĭ pe loc :
— „Nu mĕ tem să 'ncalec, zĕŭ !
„Dar de ce dintâiŭ chiar eu ?!

*

Și-a cercat, călărĭ a pus
Pe rînd oamenĭ maĭ mulțĭ sus.
Și-a cercat, a tot cercat,
De a mĕruntul s'a uitat
Și cînd însușĭ a văzut
Că nu-ĭ lucru de temut
Hotărît'a hotărît
Să se suie negrești.

*

Dar acum de a treea dată
Lumea 'n juru-ĭ adunată
Incepuse a tremura
Rugăcĭunĭ a cuvînta
Dumnezeŭ să-ĭ întărească
Și cu îngerĭ să-ĭ păzască
Amețeală să nu-ĭ ĭea
Cînd o fi de vor vedea
Așa strașnic călăreț
Cu perciunul lung și creț
Cu brîŭ negru pe 'mprejur
Cu căciulă de samur

Cu ciorapĭ și cu căftan
Tocmaĭ ca un căpitan.

*

Iară el precum ședea
Face lumeĭ chip să stea.
Ș'apoĭ haide voinicește
In papucĭ se sprijinește
Și de o dată plin de foc
Sare 'n sus strigând : noroc !
Și rĕmâne tot pe loc ! !...

*

Insă iată acum pricina pentru ce n'a 'ncălecat :
Cît umblase și gândise, și mai cît a fost cercat
Ajunsese Vinerĭ sara. Și spre Sâmbătă-ĭ păcat,
Cum chiar el a judecat :
Mergĭ călare ? Mergĭ călare !
Nu-ĭ vr'o treabă așa de mare,
Nu-ĭ vr'un lucru de lucrat,
Dar spre Sâmbătă-ĭ *păcat !*

RUSUL LA DRUM

Nu știu unde rusul alerga grăbit,
Dar pe-un drum pe 'ncunjur fost'a nimerit,
Și mergea sărmanul și mergea, mergea
Numaĭ drum în ochiĭ altă nu vedea.
Cine-va văzindu-l l'întrebă :
— „Dar unde
„Mergĭ așa cu grabă ? —
Rusul îĭ respunde
In cotro se duce și că se grăbește.

*

Cellalt vrîndu-ĭ bine, stă și-l sfătuește :
— „Du-te ia pe-aice că-ĭ aprópe tare,
„Pe-acolo e 'ncunjur, e cu depărtare !
— „Se 'nțelege lucrul ! Astfel trebuește
„Cum departe-ĭ locul lung și drumul este.

*

— „Nu-ĭ așa. E 'ncunjur, nu m'asculțĭ ?
— „Ascult,
„Asta nu-ĭ pricină, dar de mers e mult.

*

— „Mult, pe-acolo este, dar pe-aice nu-ĭ
„Înțelegĭ acuma ? Ce te facĭ tehuĭ ?

*

— „Înțeles, dar ș'apoĭ dac'am înțeles ?
„Merg eu tot pe-aice, că tot am de mers...

TACĬ ȘI ZI CĂ-Ĭ IRMILIC

Intr'un sat un popă o-dată, ca duhovnic s'a gîndit
C'ar fi mult maĭ părintește, lucru mult maĭ nimerit
De cît tot cu gologanul : țira, țira, să-ĭ plătească
Liturghiĭ și sărăcuste pentru partea sufletească,
Ceĭ ce vor și au plecare pe la dînsul ca să vie,
Ca duhovnic să le facă taina de duhovnicie,
Pentru-orĭ-ce păcat maĭ mare să-ĭ plătească-un irmilic,
Iar leița, puișorul : cîte-un păcățel maĭ mic.

*

Astă mică rînduială
Intr'o vreme scurtișoară
Il făcu să stringă bietul
Irmilicĭ vr'o sutișoară,
Sărmănelul ! Numaĭ unul
Trebuea ca să-ĭ maĭ vie
Și se coase-apoĭ colțunul
Suta 'n capăt chiar să fie.

*

Cam pe atunce iată vine un creștin să se grijască
Popa pune patrahirul și s'apucă să-ĭ cetească.
A cetit. După cetire întrebările-apoĭ vin.
Ca să-și aĭbă acuma popa sutișoara luĭ deplin :

— „Ce greșelĭ maĭ marĭ, întreabă.
„Ce păcat ai săvîrșit !....
— „De păcate marĭ, părinte,
„Bodaproste, m'am ferit...
— „Ce vorbești ?! Dar cum se poate ?!..
— „Zeu, părinte, n'am făcut.
„Cu tăgadă nicĭ o dată
„Ca să umblu iar n'am vrut :
„Las să-mĭ fie mie 'n suflet
„De nu-ĭ drept...
— „Poate-aĭ văzut.
„Pe vr'un altul ?
— „Nu părinte
— „Atuncĭ poate te aĭ gîndit ?...
— „Nu se află, părințele,
„Să mă crezĭ, ți-o spun cinstit,
„Zĕu că nu. Și de venit'am
„Astă-zĭ la duhovnicie
„N'am venit că am păcate
„Am venit de datorie,
„Să-mĭ maĭ facĭ vr'o rugăciune,
„Vr'o molitfă să-mĭ cetițĭ
„Și cu darul de duhovnic
„Să mă maĭ blagosloviți ;
„La nevoie, părințele,
„Numai chiar blagoslovit

„Dacă eşĭ de la duhovnic,
„Tot nu eşĭ cum aĭ venit,
„Dacă-ĭ dar, e dar părinte!
„Dacă-ĭ dar, s'a isprăvit.
— „Da, că daru-ĭ dar, aşa e,
„Înse uit'te vezĭ nu vine
„Să nu spuĭ nimic... la dracul!..
— „Dă, părinte, ştiĭ maĭ bine
„Cum socoţĭ...
— „Atuncĭ respunde:
„N'aĭ furat cum-va vr'un bou?
— „Doamne, Doamne, părinţele,
„Dar de unde!! Nicĭ un ou.
„Mă ferească Domnul sfîntul
„Ca să fur, orĭ ca să 'nşel.
„Nu-s eu doară, părinţele,
„Om cu patemĭ de-aşa fel!
— „Bine, bine, zice popa, n'aĭ furat, te cred cum spuĭ
„Dar atunce spune'n glumă c'aĭ furat, păcat doar nu-ĭ.
„Zi şi tu, doar mare treabă-ĭ ca să zicĭ?! Respunde dară:
„N'aĭ căzut cum-va, creştine, în vr'o faptă de ocară?
„N'aĭ furat?...
— „Ba da, părinte.
„Dă păcatul!.. Am furat!
— „Ce-aĭ furat?
— „Apoĭ părinte
„Drept să-ţĭ spun m'am scăpătat.
„Şi am furat un bou.
— „Eĭ bine,
„Fiul meu, e greu păcat

„Furtişagul!.. Drept aceea
„Ţine minte, negreşit
„Cînd veni-veĭ maĭ pe 'ncolo,
„Mînĭ aci la împărtăşit
„Irmilicu-mĭ veĭ aduce,
„Ş'apoĭ fi-veĭ ispăşit!...

*

S'a sfîrşit. Pe mîne omul căutat'a de a cioplit
Dì'ntr'o scoarţă o roticică mărişoară potrivit
Cam aşa ca irmilicul. Mînĭ s'a dus la 'mpărtăşit.

*

— „Ţine iată părinţele, după cum maĭ ĭerĭ mi-aţĭ spus
„Am căutat să-mĭ ţin cuvîntul, irmilicul v'am adus.
— „Dar acesta irmilic e? Văd o scoarţă, nu-ĭ nemic.
— „Eu n'am zis c'am furat boul?!.. Tacĭ şi zi că-ĭ irmilic.

CĂPRARUL ȘI JIDANUL

Un căprar din oaste s'apucase o-dată,
Nu știu de ce vină, pe-un jidan să-l bată,
Dar la el jidanul ĭute se'ndîrjește
Cu 'ndrăzneală mare și se cocoșește,
Și-l întreabă :

— „Ascultă cum mă ieĭ de piept
„Și-mĭ trînteștĭ cu pumnul ? Cum și cu ce drept ?...
„Eștĭ Căprar ? Și ?... Ș'apoi ? !.. La Sergent te-oĭ spune
„Și-ĭ vedea tu, lasă...

*

— „Haide du-te spune ! !...
Zice atuncĭ Căprarul, vrînd să-l năcăjască.
Iar jidanu 'ntruna, vrînd ca să-l smerească :
— „Ce Serjent la tine, zice, nu-ĭ nemică ?
„Dar Locotenentul ?....

— „Nicĭ de el n'am frică

*

— „Nu ți-e frică ?! Atuncĭ ține minte, lasă,
„Spun la Căpitanul...

— „Ce ? De el îmĭ pasă ?!

*

— „Nu te temĭ de dînsul ? Brava, tare bine,
„Domnul Căpitanul nu-ĭ nemic la tine ?
„La Maior atuncĭa am să merg să spun
— „Spune cît îțĭ place. Du-te chiar acum !

*

— „Spun la Colonelul...

— „Haide de ! Halal !
„Tare-mĭ pasă mie !...

*

— „Spun la General !
— „Nicĭ de el nu-mĭ pasă, spune cît îțĭ place...
— „Vra să zică nimenĭ, n'are ce-țĭ maĭ face ?
— „Nu...

*

— „Ba zeu ?! Nu-țĭ pasă ? ! ce vorbeștĭ ? Respunde,
„Nu te temĭ de dînsul ?...

— „Să mă tem ? De unde ? !
„Și... sfîrșește o-dată cu prostiĭ de-a tale...
— „Spun atuncĭ la Vodă... spun Mărieĭ sale...
— „Ce Mărieĭ sale ? Ce-mĭ maĭ spuĭ de el,
„C'apoĭ chiar... de Vodă nu mă tem de fel.

*

— „Nu te temĭ de mine ?!... Pace ? !... Sănătate ? !
— „Nu.

— „Atuncĭ încaltea vină și mă bate.

COPIIĬ ȚIGANULUĬ

Un țigan văzînd, se zice,
Că, orĭ cînd, la el acasă,
Cu nevasta și copiiĭ
Se punea să stee la masă,
Ce făcea
Și ce dregea
Flămînd vecĭnic
Rĕmănea.
Căcĭ copiiĭ mic și mare
Cădeau lipcă pe mîncare,
Și cărând cu atâtea linguri
Horpăiaŭ mîncarea singurĭ.
Stă la gînduri ce să facă.

*

Da'n sfîrșit găsește planul :
Iea cuțitul și le taie,
De la linguri tot găvanul,

Și din linguri scobițele
El le face lopățele ;
Că zicea că-s maĭ ușoare
Nu-s așa ostenitoare.

*

Iar cînd vede că copiiĭ
Zic c'aluĭ ușoară nu-ĭ,
Ca să-și mântue urechea
Taie coada la a luĭ.

*

După aste, cînd cu toțiĭ
Se pun iarăși la mîncare,
Și copiiĭ, ca locusta,
Cad pe ea și 'ncep să care,
Ei tot cară
Și iar cară ;
Iar mîncarea curge toată
De prin linguri, din afară.

*

Dar țiganul se'nțelege,
El îĭ trage acuma 'n lege.

*

Decĭ copiiĭ ce să facă ?
Se uitau și eĭ la linguri ;
Căcĭ a lor umblaŭ tot goale,
Și ziceaŭ, vorbind eĭ singurĭ :
„Ale noastre-s lungĭ și late
„Dar nemică nu poțĭ scoate,
„Iar a tateĭ maĭ scurtică
„Ingenuche și ridică!“

L'AĬ FĂCUT DE RÎS SĂRACUL!...

Un bărbat în multe rînduri se plîngea femeei sale
C'un flăcău din sat de-acòlo, poate pus cum-va la cale,
Orĭ și unde-l întîlnea
S'apucà și-l tot rîdeà.
Iar femeea — drept ca una ce'și ĭubeà bărbatul tare,
Că-și găsise și-un ibovnic, tot din dragostea cea mare,—
Zice : „Lasă, măĭ bărbate, c'am să-ĭ trag o lăutură...
„Să se'nveațe cum să-și puie altă dată frîu la gură."

*

Dar flăcăul, țineți minte, tocmaĭ pricina povesteĭ
Se'ntîmplase ca să fie chiar ibovnicul nevesteĭ.

*

Cînd trecù el decĭ pe-acòlo, într'o zi, cînd s'a 'ntîmplat,
Haĭ nevasta ĭute-afară tîrîind și pe bărbat,
Insu-și față chiar să fie, la ocara ce-o să-ĭ dee
Ca să vadă cît de mare-ĭ răzbunarea de femee.
Decĭ punîndu-și jos bărbatul, după capu-ĭ se cucuie
Și s'apucă 'n gura mare să răcnească și să-ĭ spuie :

— „Heĭ, măĭ ista, măĭ Mihaiŭ,
„Cu bărbatul mĭeu ce-mĭ aĭ ?
„Ce-l facĭ prost și gogoman,
„Parcă prost îĭ din ist-an ?!

*

„Heĭ, măĭ ista, cum te chĭamă,
„Fiĭ cuminte ĭea-ți de samă.
„Cu bărbatu-mĭ n'aĭ nemic,
„C'apoĭ, heĭ! și eu îți zic :

*

„Innecate-ar
„Mĭezul turteĭ ;
„Osîndi-te-ar :
„Untul scurteĭ,
„Ouăle bogheteĭ,
„Zama cucuieteĭ..."

*

— „Măĭ femee, zice omul. Dar destul acum seracul!..."
— „Nu bărbate, las să-ĭ dau eu, dacă'și cată el pe dracul :
„Ce vraĭ măĭ ?! Heĭ, măĭ, ce vraĭ ?
„Cu bărbatul meu ce-mĭ aĭ ?
„Vin bătrîn udàți-ar gura
„Și schimbàți-ar cătătura !
„Bere-aĭ vin vieața toată !
„Cucoși fripți ochiĭ să-ți scoată !
„Azimă caldă
„Inima'ți ardă."

*

— „Măĭ femee, zice omul. Tu te ducĭ chiar prea departe."
—„Tacĭ bre! Lasă. Las pe mine, să-l învăț eu, bade'o, carte.

„Măĭ, dar fire-aĭ osîndit
„Cu vin roș și purcel fript!
„Cozĭ de mĭel, curechĭŭ cu rață
„Să-țĭ pătrundă pănă'n mațe.

*

„Fire-aĭ bolnav și la pat
„După ce veĭ fi 'ngropat!
„Nu'țĭ îucapă bani'n pungĭ
„Nicĭ s'ajungĭ să maĭ ajungĭ :
„Luna — cu mîna,
„Soarele — cu picioarele
„Stelele — cu oghelele
„Și curcubăul — cu melesteul...

*

— Măĭ femee!...

— „Las bărbate! Las ocară dacă'țĭ cere
„M'a găsit în toane bune! Las că-ĭ dau eu banĭ pe mĭere!
„Osîndi-te-ar, măĭ Mihaĭ,
„Câtu-ĭ fi să fiĭ să aĭ :
„Umbletul lupuluĭ,
„Cîntecul cuculuĭ,
„Carnea casapuluĭ,
„Pĭeptul cazaculuĭ,
„Pînea pitaruluĭ,
„Glasul văcaruluĭ,
„Pumnul fĭeraruluĭ,
„Pofta măgaruluĭ....“

*

—„Măĭ femee! Bre!!.. Da lasă'l! Nu'l vezĭ zeu că de abĭa merge?
„Ce rușine-ĭ facĭ tu, Doamne! nicĭ cu Prutul nu s'a șterge...

— „Măĭ, scuipare-aĭ tu și eu
„In gura bărbatuluĭ meŭ,
„Ce te legĭ de el mereu?...“

*

— „Măĭ femee, las la naiba, l'aĭ gătit chiar, ce maĭ vraĭ?
„Eu mĕ scol de-acum! Atîta-ĭ!!..

— „Cum? te scolĭ? Nu vraĭ să staĭ...“

— „Nu. Destul! Atîta strigăt și blestem și gălăgie...
„L'aĭ făcut de rîs săracul!!... Maî mi-erà rușine mie...“

VULPEA JIDANULUĬ

Un țĕran o-dată numaĭ singur știe
Cum prinsese o vulpe zdravănă și vie
Și-o ducea...; dar unde,... nu știŭ—treaba luĭ
La boieriŭ la curte, orĭ maĭ știŭ eŭ cuĭ.

*

Cum mergea cu dînsa se 'ntîmplă să treacă
Pe la crîșmă tocmaĭ. Poposește o leacă
Trage o fliușcă omul, și 'nsfîrșit s'apucă
Să-și aprindă pipa, ș'apoĭ să se ducă.

*

Dar jidanul cem ședea
Ca la crîșmă-la teșghea
Și la Vulpe cum privea
Parcă'n minte așa 'și zicea:

*

— „Vulpe-ĭ? Vulpe! Las să fie!
„Ș'apoĭ ce? Ce-mĭ pasă mie?!

„Dar nu-ĭ vorbă că e vulpe
„Și nu-țĭ pasă dumitale
„Dar țĕranul mi-se pare
„C'o să iea pe ea parale!
„Și nu-ĭ vorbă c'o să iea
„Las-să iea cu Dumnezeŭ!
„Dar de ce să ieĭ e singur
„N'așĭ putea să ieŭ și eŭ?!

*

Și gândind în acest fel,
Haĭ, la om încetinel:

*

Ba ți-s frate, ba prieten
Ba cunosc pe tată-tĕŭ
Ba pe mă-ta, ba femeea
Ba... pe cine maĭ știŭ eŭ,
Și-ĭ tot spune și-ĭ tot toacă
De femee de copiĭ
Că-ĭ cunoaște păn la unul
Pe ceĭ morțĭ și pe ceĭ viĭ.
Și-ĭ tot cîntă, și cu 'ncetul
Il îndeamnă ca să bea
Și-l cinstește și-l poftește
Cam cu sila tot să iea

*

Omul maĭ respunde: lasă, mulțămesc
Ba destul, ba ieartă, ba mă amețesc
Iar jidanul, pace, nu maĭ isprăvește
Tot îĭ dă să beie hojma și-ĭ vorbește:
Că-ĭ e drag de dînsul, de copiiĭ luĭ
Și ca el de treabă om în lume nu-ĭ

Ș'apoĭ maĭ cu 'ncetul începu să-ĭ zică
Ca să-l iea tovarăș ; căcĭ alt-feliŭ i-ĭ frică
Nu cum-va să pieardă vulpea pe nemică ;
Zice că el știe la nogoț maĭ bine
Si că nicĭ prin minte poate luĭ nu-ĭ vine
Cum se 'ntoarce lucrul :

*

— „Vezĭ te ducĭ la curte
„Spuĭ acolo, zice, două vorbe scurte
„Și sfîrșești. Boieriul strigă ca să vie
„Să 'ți iea vulpea, ș'apoĭ îți maĭ dă și ție
„Vr'un bacșiș acolo, ochiĭ să ți-ĭ ungă
„Și-ți maĭ mulțămește... Dar te doare 'n pungă
„Ca să-ĭ daĭ din mînă tot în dar. Tocmeală
„Să maĭ facĭ, nu-ți vine iar la socoteală :
„Ți-ĭ stăpîn, la dracul... Eŭ gândesc maĭ bine
„La vînzarea asta să mă lașĭ pe mine,
„Să vorbesc cu dînsul, dacă vreĭ s'asculți
„Banĭ să ieĭ pe vulpe împătriți maĭ mulți.
„La negoțiŭ sunt multe nicĭ în gînd nu-ți vine,
„Trebuĭ să-ți dea baniĭ toți, colea pe șin!“

*

Cam de o-dată omul nu prea se'nvoiește,
Dar la urmă nu știŭ cum se răsgîndește
Că 'nsfîrșit cu 'ncetul tot se tălmăcesc
Și se pune la cale pînă se 'nvoiesc.

*

Iar apoĭ la cale după ce s'aŭ pus
La boier cu vulpea amindoĭ s'aŭ dus,
Și jidanu 'ndată mers'a 'n casă sus.

*

Ce-a făcut acolo, ce va fi vorbit,
Tîrgul cu boierul, însc-a isprăvit,
Și boieriul chiamă și pe om, să știe
Mulțămit cu prețul dacă vra să fie.

*

Și cînd vine-ĭ zice :

— Uit'te, ca'n voeală
Noĭ făcurăm, bade, amîndoĭ tocmeală
Să vă daŭ pe Vulpe o sută de leĭ,
Cum socoțĭ, răspunde, Bade, vraĭ să ieĭ ?

*

Dar țăranul ce să zică
Nu prea mult se răsgîndește
Ce ținênd în mînĭ căciula
Și 'nvîrtind'o 'ncet, grăește :
— „Eŭ cucoane drept să'ți spun,
„Poate prost îs orĭ nebun
„Dar acum m'am săturat
„Tot părale de luat ;
„Și maĭ bine mă gîndesc,
„Cum se zic să nu greșesc,
„Că sînteți boeriŭ mărit
„Și de multe feți cinstit,
„De cît banĭ, acuma, zĕŭ,
„Vr'o bătaie-așĭ vra să ieŭ.“

Iar jidanul cînd aude se cam dă ceva 'napoĭ ;
Și-ĭ privește pe amîndoĭ
Ș'apoĭ zice : „Cum, zĕŭ bade astă-ți trebuĭ dumitale
„Pentru ce să ieĭ bătae ? ! Pentru ce nu ieĭ părale ?

*

— „Dă, de ce! Răspunde omul
„Nicĭ bogat nu-s nicĭ fudul
„Dar de banĭ sunt chiar sătul,
„Și de-aceea nu maĭ vreŭ
„Voiŭ să schimb acum și eŭ.

*

Dă p'aci, ba dă pe colo
Ba că-ĭ eastă ba că-ĭ treacă
Maĭ sucește el jidanul
Și pe mînĭ iar se maĭ freacă
Dar degeabă, omul ține
Inainte tot cu-a luĭ
Pînă cînd văḑînd boerul că cu dînsul alt chip nu-ĭ
Hotărăște—cum tocmeala din 'nainte-a a fost făcută—
Pentru-o sută leĭ acuma să le deie bețe-o sută.

*

Dar țĕranu-acum ce face
Zice:
— „Dă, cucoane, bine,
„Dar uitîndu-mă la mine
„Văd că după cum sunt eŭ
„Prost lăsat de Dumnezeŭ
„Dumnealuĭ jupînul este, om maĭ mare, maĭ cu minte
„Nicî să-ĭ trec pe dinainte
„Și de aceia te-așĭ ruga,
„Dacă-ĭ vra și Dumneta,
„Ca dintăĭ acum să puĭ
„Să-ĭ dea partea dumnealuĭ."

*

Și jidanul strigă 'ntr'una:
—„Bade, ce-ți-e dumitale?

„Pentru ce să ieĭ bătaie?!
„Zĕŭ maĭ bine iea parale!..

*

Iar boerul poruncește pe jidan de-l scot afară
Și 'ntinzîndu-l la scară
Haide dă-ĭ și dă-ĭ și dă-ĭ
Și-ĭ daŭ partea luĭ dintăĭ.

*

Iar țĕranul cum vedea
Că și rîndul luĭ venea
Zice:
— „Eŭ din partea mea
„Dă, cucoane, daca'ați vra
„Maĭ ruga-m'așĭ de ce-va.
„Dumnealuĭ jupînu-ĭ bun
„Și de treabă, zĕŭ vĕ spun.
„Și pe mine, el, mă știe
„Tocmaĭ din copilărie!
„Și pe tata l'a știut
„Nu eram eŭ nicĭ făcut.
„Și pe mama ca pe mine
„O el știe foarte bine
„Și de-aceea m'așĭ gîndi
„Cu bănat de nu v'ar fi
„Partea mea, că-ĭ chiar cu cale
„Să-ĭ o daŭ tot Dumisale:
— Bine, atunci, boierul zice, poruncește
Pe jidan la scară iar de-l maĭ lungește
Și din nouă începe earăși ca să-ĭ dea
Ceea laltă parte cei maĭ venea.
Și i-aŭ dat mereŭ i-aŭ dat,

Pînă ce cînd a scăpat
Rupse fuga ca 'mpușcat.

*

Dar la urmă și boieriul om de treabă saŭ poznaș
Pe țĕran chiemân du-l zice :
— „Ține na-ți un aldămaș.“
Și de o-dată 'n mînă-ĭ pune, suta 'ntreagă numărată.
Iar țĕranul când o vede pe jidan îl strigă 'ndată
— Vină 'ncoace, heĭ jupîne, să 'mpărțim un adălmaș
„Nu să zicĭ c'aĭ fost tovarăș și eșit'aĭ păgubaș,
„Dacă m-a cinstit pe mine voiŭ și eŭ să te cinstesc.“
Dar jidanul zice :
— „Lasă m'aĭ cinstit ! Iți mulțumesc.

ȚIGANUL CINSTIT

Vr'o câți-va țiganĭ, o dată,
Printr'un loc, cînd-va-'ntr'un an,
Cum mergeaŭ prin zorĭ de ziuă,
Vĕd p'un gard un biet curcan,
Și de-odată se opresc,
Se gîndesc, se resgîndesc,
Celuĭ maĭ bĕtrân grăesc :

*

— „Auleu, tată Vișan,
„Vezĭ cel gard pe cel curcan ?
„Vezĭ ce bun e și ce mare ?
„Bre, cà bun-e de mîncare ! “

*

Dar bĕtrânul de Vișan,
Cum se uĭtă la curcan,
Și pe gard cum stă privindu-l
Și cu ochiĭ cîntărindu-l

Zice :

— „Uit'te om nebun
„Lasă curca noaptea 'n drum ! !...
„De sat... satu-ĭ, nu-ĭ pădure,
„Dar se poate să-ĭ o fure ;
„Că, ce vreĭ, de ?... sunt nevoĭ...
„Maĭ bine-am lua-o noĭ ? "

*

Cel bătrân așa vorbește
Dar un altul, cum gîndește,
Zice :

— „Dar n'o fi păcat
„Să-l luăm noĭ ne'ntrebat
„Maĭ vîrtos de s'o 'ntîmpla
„Să te vază cine-va ? "
Dar bătrânul îĭ respunde :
— „Ce vorbeștĭ ? ! Păcat ? ! De unde ! !
„N'are cum maĭ fi păcat,
„Căcĭ îĭ spunem că-ĭ vînat."

*

— „Dar de-o zice că e curcă ?
— „Zice curcă, ba necurcă ! !...
„Ce-o tot țiĭ într'una furcă ?
„Dacă-ĭ curcă
„Ce se 'ncurcă
„Tocma 'n zarea zorilor
„'N calea vînătorilor ? ! "

*

— „Apoĭ dar, tată Vișan,
„Ce maĭ zicĭ de cel curcan ?

„Să-l luăm, să nu-l luăm
„Orĭ pe gard să nu-l lăsăm ? "

*

Decĭ bătrânul ce să facă ? Dacă vede că-l întreabă
Zice :

— „Aicĭ e altă treabă !
„Eĭ se tem de vr'o rușine
„Și daŭ greul tot pe mine."

*

Dar fiind el om cu minte
Cată 'n lăturĭ și 'nainte
Și sfîrșește 'n treĭ cuvinte ;
Căcĭ respunde :

— „D'apoĭ eu
„Ce să zic și ce să vreu ? !...
„Nu maĭ umblu cu 'ndemnate
„Să mĕ încarc și de păcate
„Îl luațĭ
„Orĭ nu-l lăsațĭ,
„Numaĭ partea mea cătațĭ
„Să mi-o faceți părălește
„Ca să-mĭ cumpĕr niște pește.
„Om bătrân... ar fi păcat
„Să mănînc eu de furat."

SÎRBUL ȘI PLĂTICA

Sîrbul o plătică cumpărase o-dată
Si s'a dus s'o razǎ maĭ di'ntâiŭ la baltă
Vrînd apoĭ dintr'însa de mîncat se facă.

*

Merge. Cum ajunge decĭ, pe mal se pleacă
Iea cuțitul în mînă, iar cu ceealaltă
Își ținea plătica — și'o muiea prin baltă
Și-o rădea.

*

Răzînd'o și muind'o în apă
Iată se trezește că din mînĭ o scapă.

*

Cum scăpă plătica haĭ, s'a ca maĭ dus,
Iară Sîrbul grabnic se ridică 'n sus,
Mîna cu cuțitul pune ĭute la spate,
Iar cu cealaltă tot în piept se bate
Și sîrbește începe cam așa să-ĭ zică :

*

— „Vină'ncoace dragă ! zĕŭ că n'am nemică !
„N'am cuțit — drăguță, zĕŭ că n'am cuțit,
„Am făcut în glumă !... Eŭ te-am gîdilit
„Ia așa cu mîna...

*

Ast-feliu tot vorbește
Sîrbul și se jură și s'afurisește ;
Dar văḑînd că'n vorbă-ĭ n'are ea crezare
Pleacă dar îĭ zice plin de răzbunare :

*

— „Ține minte atuncea că cuțit a fost !...
„Ce socoți tu ?.... Sîrbul nu-ĭ așa prost."

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

ȚIGANUL CLOȘCĂ

Un țigan o dată cum s'a nimerit
Prin ce dușĭ a nume, cum s'a potrivit. —
Poate tocma'n toĭul cel de călărie,
Cînd gîndea ce bine-ĭ dacă-ar fi să fie
Ca și el să aibă caĭ, vr'o herghelie —
Pe-un Romîn îl vede cum e la țărani
Aducînd din țarnă vr'o câțĭ va bostani.

*

Cînd văzu bostaniĭ se opri țiganul
Nu știea — se vede — încă ce-ĭ bostanul, [1])
Și'ntrebă :
— „Bădică, făr de supărare
„Spune-mĭ ce-ĭ acela așa roș și mare ?
„Ou să fie, a crede parcă nu-mĭ prea vine."

*

[1]) Bostan-Dovleac.

— „Ba-ĭ chiar ou ca oul, uite-aice bine.
„Nu știĭ nicĭ ce-ĭ oul ! !. Aferim ! Halal ! !.
— „Știŭ, da-ĭ cam prea mare !..
— „Doară-ĭ ou de cal.

*

— „Eĭ ! de cal, bădică, înțeleg să fie
„Chiar așa prin minte mi-a venit și mie,
„Știŭ și eŭ bădică, am văzut și cŭ,
„Neam de neam : tătucă, tatăl tatu-meŭ,
„Numaĭ caĭ avut'au. Fost'aŭ toți bogați ! !
„Noĭ sîntem acuma, dă, maĭ scăpătați....

*

„Dar, mă rog, cu ele ce-o să facĭ, bădică ?
— „Scoatem caĭ și-ĭ creștem, iar maĭ mult nemică.
— „Scoateți caĭ ! !... Bădică, cu bănat nu-ți fie,
„Nu te prinzĭ a-mĭ vinde vre un ou și mie ?
„Ți-așĭ plăti...

*

Romînul ce să maĭ cîrnéscă,
Rugăciunea cată să ĭ-o împlinească.
Fericit îndată face pe țigan,
Intr'ales îĭ vinde coșcogea bostan.
— „Mergĭ de-acum, îĭ zice, du-te de-l clocește
„Păn eși-va mînzul... Insĕ te'ngrijește
„Să-țĭ alegĭ cuibarul pe la locurĭ bune.
„Cată 'ntr'un respinten, la clocit, te pune."

*

Omu'i zice 'n glumă, iar țiganul crede,
Intr'un duh pe-a casă, vesel se repede
Și găsind țiganca ast-fel îĭ vorbește :

*

ȚIGANUL CLOȘCĂ

Un țigan o dată cum s'a nimerit
Prin ce duși a nume, cum s'a potrivit. —
Poate tocma'n toiul cel de călărie,
Cînd gîndea ce bine-i dacă-ar fi să fie
Ca și el să aibă cai, vr'o herghelie —
Pe-un Romîn îl vede cum e la țărani
Aducînd din țarnă vr'o câți va bostani.

*

Cînd văzu bostanii se opri țiganul
Nu știea — se vede — încă ce-i bostanul, [1])
Și'ntrebă :
— „Bădică, făr de supărare
„Spune-mi ce-i acela așa roș și mare ?
„Ou să fie, a crede parcă nu-mi prea vine."

*

[1]) Bostan-Dovleac.

— „Ba-i chiar ou ca oul, uite-aice bine.
„Nu știi nici ce-i oul ! !. Aferim ! Halal ! !.
— „Știu, da-i cam prea mare !..
— „Doară-i ou de cal.

*

— „Ei ! de cal, bădică, înțeleg să fie
„Chiar așa prin minte mi-a venit și mie,
„Știu și eu bădică, am văzut și eu,
„Neam de neam : tătucă, tatăl tatu-meu,
„Numai cai avut'au. Fost'au toți bogați ! !
„Noi sîntem acuma, dă, mai scăpătați....

*

„Dar, mă rog, cu ele ce-o să faci, bădică ?
— „Scoatem cai și-i creștem, iar mai mult nemică.
— „Scoateți cai ! !... Bădică, cu bănat nu-ți fie,
„Nu te prinzi a-mi vinde vre un ou și mie ?
„Ți-ași plăti...

*

Romînul ce să mai cîrnéscă,
Rugăciunea cată să i-o împlinească.
Fericit îndată face pe țigan,
Intr'ales îi vinde coșcogea bostan.
— „Mergi de-acum, îi zice, du-te de-l clocește
„Păn eși-va mînzul... Insă te'ngrijește
„Să-ți alegi cuibarul pe la locuri bune.
„Cată 'ntr'un respinten, la clocit, te pune."

*

Omu'i zice 'n glumă, iar țiganul crede,
Intr'un duh pe-a casă, vesel se repede
Și găsind țiganca ast-fel îi vorbește :

*

— „Lasă totul baltă, haide și clocește,
„Un surel să scoatem, ager telegar,
„Sprinten la copită și vestit fugar.
„Iaca și oușul,... ou de cal !... privește
„Parcă-l văd mînca-l'așĭ Doamne cum ciocnește.
„Cum din el mînzocul capul îșĭ ivește ! !...

*

In sfîrșit țiganiĭ amîndoĭ s'aŭ dus
Să clocească oul. La clocit s'aŭ pus.
Tocma'n șleah, la dracul, pe-un deal mare sus.
El și cu țiganca amîndoĭ cloceau,
Unul cîte unul tot se rînduiaŭ.
Dar clocind bostanul, cum pe el ședeaŭ,
Cu căpăstru'n mînă gata s'ațineaŭ :
Cînd din ou eși-va mînzul cel surel
Răpede să-ĭ pună, tata căpăstrel ! !..

*

Au clocit țiganiĭ cît vor fi clocit,
Au răbdat de foame, sete-au suferit.
Frig de nopți de toamnă cît au înghițit,
Cîte nopți veghet'au, cît au clipocit
Știu eĭ singurĭ numaĭ.

*

Orĭ și ce răbdare
Orĭ și ce necazurĭ, foame cît de mare
Micĭ eraŭ, căcĭ dorul pe surel să-l vadă
Era groznic ! !.. Iarna chiar și pe zăpadă
Ar fi stat să 'nghețe și se ribigească
Ca să poată numaĭ oul să clocească.

*

Intr'o zi, de-odată cînd cloceau maĭ bine
In spre dînșiĭ iată c'o trăsură vine

— „Heĭ ! Ferește'n laturĭ ! N'auzi, măĭ, ferește ! !...
Surugiul strigă și din bicĭŭ pocnește.
Dar țiganul, pace, șede și clocește.
— „I-auzĭ ? zice el, ferește
„Cum se vede nicĭ gîndește
„Că din loc nu mă urnesc,
„Căcĭ la dracul, doar clocesc ! !...
„I-auzĭ ? !. Strige cît îĭ place !...
„De nu-ĭ vine n'am ce-ĭ face.
„Cînd a stat el de-a clocit
„Eu să-l supăr n'am venit.

*

Ast-feliŭ dondănește pe bostan țiganul.
Surugiul strigă. El îșĭ face planul
Neclintit să stee și să cloncănească ;
Ceĭ ce vor să treacă pot să se ferească.

*

Vezeteul strigă, el pe ou clocește,
Vezeteul strigă și din bicĭŭ pocnește ;
Iar' țigannl șede și tot cloncănește.
— „Haide 'n lăturĭ ! !...
— „Clonc, clonc, clonc !...
— „Măĭ ferește ! !...
— „Clonc, clonc, clonc !...

*

Strigă vezeteul, caiĭ forăesc
Vor s'apuce cîmpiĭ, sar și se zmucesc,
Vezeteu-atuncea caiĭ opintește,
La țigan ajunge, biciul învîrtește
Și s'apucă, neico, cam în șfichĭŭ să-l ĭea
Pe țigan cu biciul, și mereu să-ĭ dea,

Până cînd țiganul, cred, s'a rușinat,
Căcĭ fuguță, Doamne, ce-a maĭ împănat
De gîndeaĭ sărmanul că-l luase vîntul.
Nu-ĭ zăreaĭ piciorul c'atingea pămîntul...

*

Dar din drum se vede cînd s'a fost sculat
Și bostanul nu știu cum-i s'a'ncurcat
Și-a tot mers la vale, s'a rostogolit
Păn ce-a dat de-o tufă unde s'a oprit,
Și-un șoldan [1]) din tufă încă-a maĭ stîrnit.

*

Epurele fuge, iar țiganu-l vede
Cu căpăstru'n mînă gata se răpede,
Socotind că-ĭ mînzul, strigă să maĭ stea
Ș'alergind, în sine cam așa zicea :

*

— „El s'apucă de fugit
„Parcă-ĭ gata de clocit ! !...
„Nea surel la tata ! Tata fîn ți-o da
„Și ți-o da și apă și te-o cesăla...

*

„Sur la tata, nea surel,
„Vin la tata 'n căpăstrel ! !...“

*

Nea, striga țiganul, nea și nea măĭ nea !
Și-alerga pe dealurĭ de se dihănea.
Epurele fuge, ochiĭ de și-ĭ scoate,
Și țiganul fuge păn ce nu maĭ poate.

*

Și-a fugit țiganul cît a maĭ fugit
Păn șoldan de zare nu s'a maĭ zărit.

[1]) Șoldan-Epure tînăr (vătuĭŭ).

Ș'apoĭ stînd din fugă, ochiĭ să-și umbrească
Mîna la ochĭ pune, cată să privească
Peste cîmpĭ, să vadă nu l'ar maĭ zări,
Barîm să-l maĭ vadă orĭ pe unde-ar fi.

*

S'a uitat pe dealurĭ și s'a răsuitat
Până ce-l dăduse jelea 'n fluerat.
Iar la urmă 'n gîndu-ĭ zice supărat :

*

— „Nicĭ de lunĭ el nu-ĭ de toate
„Și fugete ce-ți maĭ scoate ! ! !...
„De știeam că te scăpam
„Zeu, din ou mi te mîncam.“

HAMALUL IN GAZDĂ

Pe-un hămal o dată, cum hămalii sînt
Goi ca vaĭ de dînșiĭ, arși de ger, de vînt,
Cum de frig sărmanul fost'a ribigit
Un biet om să doarmă noaptea l'a primit
Ca să-ĭ facă bine, ca creștin în casă.
L'a chiemat cu dînsul de-a șezut la masă
Și'n sfîrșit pe noapte ca maĭ cald să-ĭ fie,
Cum era pe-afară viscol, vijelie,
Și făcuse'n sobă foc destul, l'a pus
Pe coptoriŭ să doarmă la căldură sus.

*

S'a culcat hămalul, ceĭ de casă iară,
După ce sfîrșise trebile pe-afară
S'au culcat. Hamalul cum era trudit
Adormise, — acuma sforăia cumplit.

*

— „Ian auzĭ sărmanul cum maĭ sforăește,
„Rupt de ger, acuma se maĭ desmorțește

„Cu-o nemică iată ce pomană mare
„Poate face omul vrere dacă are! "

*

Eĭ vorbesc. Hămalul hojma sforăește,
Lîngă sobă bine spetele-și lipește,
Și de cald se'ntinde și se sprijinește
In picioare zdravăn. Și precum visază
Că vr'un vas, se vede, prin vr'un becĭŭ așază
Și la el împinge, tot așa 'mpingînd,
Iată ceĭ din casă că-l și-aud strigînd:

*

— „Tot dămol!... Tot dămol!... Să-ĭ maĭ tragem un prăval
„Haĭ băieți, opintiți!... Haide-acum cu toți; tăval!...

*

Oamenii se mirară cum prin somn vorbește.
Vorba bine dînsul, însă nu sfîrșește
Și de o dată soba cade d-a tăvalul
Ș'apoĭ,
— „Bodaproste!... zice și hamalul.

ȚIGANUL CĂLARE

Un țigan de mult gândea
Că ce bine i-ar ședea,
Numaĭ dacă s'ar putea,
Cum va merge de'ntêmplare
Orĭ pe-un drum orĭ pe-o cărare
Să găsească o pungă plină, dacă nu cu-alt fel de banĭ
Cel puțin cu gologanĭ.

*

Ce n'avea-el a-șĭ lua ?!
Și maĭ câte a-șĭ cumpăra ?!
Maĭ d'întâiŭ și-ar fi luat
Vr'o tunică de soldat
Orĭ vr'un laibîr boeresc
Saŭ vr'un antereu popesc,
Orĭ nădragĭ cu dunga roșă și pe pulpă strînșĭ și sprintenĭ,
Orĭ vr'o pușcă cu oțele, orĭ vr'o șapcă, niște pintenĭ.
Iar în toate se gîndea
Maĭ vîrtos un cal să-șĭ ĭea,

C'avea bietul poftă mare
Să se vadă el călare.

*

Și gândea el tot gândea
Numaĭ nu se nimerea.
Insă iată că 'ntr'un rînd
Cum avea tot caĭ prin gând
Din dorința luĭ cea mare
Se sui pe un băț călare,
Că cerca și el să vadă
Cam ce fel avea să-ĭ șadă
Când o fi cu-adevĕrat
Chiar pe-un cal încălecat;
Și pe băț așa călare bucuros de tot acum
O luă la mers pe drum.

*

Și mergea și tot mergea
Și-așa bine ce-ĭ părea
Că credea curat în sine
Că-ĭ călare chiar de-a bine.

*

Dar mergênd așa călare
Iată tocmaĭ de'ntêmplare
Când se uită jos în cale
Vede-o pungă cu părale
Și din dată cum o vede
Către dînsa se repede,
Dară cînd colo s'o ĭea
Să se plece nu maĭ vrea,
Ci trecênd pe lângă dênsa merge 'n drumu-ĭ maĭ nainte
Și cu gîndu-șĭ zice 'n minte:

„Pungà-ĭ frate. Pungă plină !
„D'apoĭ cine e de vină ? !
„De n'așĭ fi călare-acuma mĭ-așĭ lua-o bucuros ;
„Dar așa... O las, — Aceasta-ĭ chilipir de om pe jos.“

SLĂNINA DE PROBĂ

Un țigan cinstit săracul,
Maĭ cinstit și de cît dracul,
Sărmănelul cît trăiea
De furat mi se ferea
Maĭ vîrtos cînd nu-ĭ cădea.

*

Lumea cum e rea la gură,
Tot spunea mereu că fură.
Iară el precum spunea
Nicĭ știea de ce vorbea
Și jura de se'ntindea,
Și de gol nu se dădea,
Ci zicea la de-al de aste
Că-ĭ cădea vina năpaste.

*

Jura naiba ca să-l ĭea,
Dracu'n tată-seu să dea,

Și pe mă-sa ca s'o prindă
Necuratiĭ și s'o 'ntindă ;
Frați și verĭ ce maĭ avea
In toți holera să dea,
Și să-ĭ stringă, să-ĭ bușască,
Să se'ntindă, să plesnească
Boț să-ĭ facă și grămadă,
Soare 'n ochĭ să nu maĭ vadă.

*

Și zicea că nu-ĭ de vină
De-a fi fost prins cu vr'o găină
Orĭ c'o gîscă, orĭ c'un puĭ
Și că n'a fost vina luĭ.

*

Că din toți maĭ vinovată
Este lumea cea turbată ;
Căcĭ el mîna cum întinde
Ea deodată hap ! îl prinde.

*

El spunea ce socotea,
Iară lumea ce știea.
Inse, cum de s'a'ntîmplat,
Peste-o nouă boanță-a dat.

*

Auzind de-un om că are,
Ca tot omul de mîncare
Cum e iarna la crăciun,
Așezat în pod la fum
Porc tăiet, cîrnațĭ, slănină,
Se gîndea el — nu-ĭ pricină —
C'ar fi bine de-ar putea
Vr'un hărtam și el să-și ĭea.

*

Se gîndea, decĭ la luat,
Nu gîndițĭ că la furat.

*

Cum aceasta 'n gînd îșĭ puse
Haide 'ntins la om se duse,
Buna ziua, bade-ĭ zise
Apoĭ vorbă se deschise
De omăt, de fîn, de vite
Și de alte multe cîte,
Și grăiau și sfatuiau
Vorba nicĭ că maĭ sfîrșau,
Căcĭ țiganul cît ședea
Sporiŭ maĭ mult la vorbă avea.
El sărmanul vra să vină
Vorba, știțĭ, cam la slănină,
Și'n tot chipul o'nturna,
Dar zădarnic aștepta
Parcă dracul îĭ vrăja
Ce visa nu se'ntîmpla.

*

Omul ĭară-și sfătuea
Căcĭ alt chip nicĭ el n'avea ;
Omu'n casă dacă-țĭ vine
Să-l alungĭ nu șede bine ;
Lasă-l singur nu se 'ndură,
Lumea spune, poate fură... ;

*

Omul zice că-ĭ va da
Dar în pripă așa nu vra,
Căcĭ s'o cerce vra deodată
Dacă-ĭ gata de-afumată.

*

Decĭ țiganul a plecat.
Murăturĭ de-a maĭ luat
Nu știu n'am maĭ întrebat.
Iară noaptea târziu tare
Cînd dormea orĭ-ce suflare
El eșĭ'a la plimbare.

*

La primblare-a fost eșit
Și ca omul cel cinstit
Drept în pod a nimerit.

*

Iar în pod făr de lumină
Dînd cu capul de slănină
Inciudat și spăriat
O bucată și a tăiat.

*

Și'n sfîrșit de groază mare
Luînd harșchina 'n spinare
Vra spre casă s'o croiască
Să se maĭ desmeticească.

*

Dar, păcatul, cînd pornește
Iată-o scîndură pocnește
Și precum nicĭ nu visase
Se trezi din pod în casă.

*

Cînd el „hop" și omul sare
Strigă : Cine-ĭ ? Cum ? Și care ?
Și-aprinzînd lumină'n casă
Îl privește cum picase.

*

Îl privește și-l întreabă
Cum se chiamă astă treabă.

*

Iar țiganul la'ntrebare,
Speriat de lumînare,
Intinzînd slănina'ĭ zice :

*

— „Iata-mă-s și eu pe-aice !
„Ce maĭ faceți ?... Eu venisem
„Dupre cum maĭ a-zĭ vorbisem
„Și slănină ți-am adus
„Pentru probă.., cum mi-aĭ spus.

. . . . . .

DOUĂ PALME CINCĬ CAPEICĬ

Se vorbește, de cînd Rușiĭ, că 'ntro zi s'a nimerit
C'un țeran la judecată mers'a de s'a tînguit,
C'un boer așa degeaba a sărit la el în drum
Și ni sam ni tam de-odată făr-a ști nicĭ ce-ĭ, nicĭ cum,
Peste crucĭ și miĭ sudalme,
I-a maĭ tras și două palme.

*

Judecata ce să zică, cînd avea de judecat
Un boer de boerie și-un țeran mojic plouat?
Hotări cu vaĭ nevoe după multă chibzuire
Ca boerul să plătească cincĭ capeicĭ despăgubire.

*

Decĭ boerul, să plătească, pune-o rublă atuncĭ pe masă
Și zicênd că n'are vreme a eșit pe loc din casă,
Iar țeranul stă și-așteaptă să-ĭ plătească. Și tot șede,
Ba acuma, ba acuma, până cînd la urmă vede
Că eĭ n'aŭ nicĭ gînd să-ĭ deie și cu frică atuncĭ întreabă:
— „Noĭ, nu bănuițĭ, cucoane,
„Maĭ avem și altă treabă

Și ziceam:
„Imĭ dațĭ acele...
„Cincĭ capeicĭ, că eŭ m'așĭ duce?...
— „Stăĭ să schimbe-ĭ zice,— așteaptă
„Până cînd îmĭ vor aduce."

*

Ce să-ĭ facĭ? Se pune omul pe-așteptate de iznoavă,
Cincĭ capeicĭ îs banĭ! Dar greu-îĭ să schimbe o cărboavă,
Zice el și stă și'ntreabă nu maĭ știu de cîte orĭ,
C'ostenise-a sta în picioare și curgeau pe el sudorĭ.

*

Dar văzînd la urmă omul că vra noaptea să-l apuce,
Pune cușma subsuoară la judecator se duce
Și-ĭ cîrpește două palme de tocmală și'ndesat
Ș'apoĭ zice:
— „Uit'te acuma,
„Nu vă fie cu bànat,
„Cele cincĭ capeicĭ ce astă-zĭ
„Hotărit'ațĭ să le ieu,
„Cînd vor fi ca să se deie,
„Le luațĭ în locul meu."

FAC CE-A FĂCUT TATA

Un biet om s'a dus o dată la un tîrg și el călare,
Cum merg oamenĭ pe la țară și cum poate fie-care.
Mers'a 'n tîrg, a tras la gazdă,
Șaua, ĭapa și-a lăsat,
Și prin tîrg apoĭ ca omul,
Mers'a după cumpărat.
Tîrguește și se'ntoarce
Innapoĭ la gazda luĭ
Să-șĭ ĭea ĭapa să se ducă;
Dar la gazdă ĭapa nu-ĭ.

*

Dă pe icĭ, ba dă pe colo,
Cată 'ntreabă și iar cată
Păn ce cată și pe-acolo
Unde maĭ cătase o dată.
Umblă cată prin tot locul
Unde nicĭ putea să fie,

Și prin casă pe sub paturĭ
Poate și sub pălărie,
Si la urma 'șĭ ĭea rămdeaua,
Ĭapa alt stăpîn îșĭ are,
Haide-a casă apostolește —
Altul merge acum călare.

*

Pe'mprejuru-ĭ umblă lumea
Și se'ndeasă și furnică,
Unĭĭ ĭapa zic c'o cată,
Alțiĭ alta orĭ nemică;
Unĭĭ spun c'așa 'ntîmplare
Au avut și eĭ vr'o dată
Și'l privesc pe om cu jale
Și cu dînsul ĭapa cată,
Și-ĭ tot spun că va găsi-o
Că doar mare'ĭ Dumnezeu,
Alțiĭ zic că va găsi-o
Că lor nu le pare reu.
Iară el privindu'șĭ șaua
Ce scăpase ne luată
Și'nnălțind din umerĭ zice
Cătră lumea adunată:

*

— „Saua este pân'acuma... tot am șea... șeluța mea
„Și maĭ dînd vr'o zece galbenĭ, cred și ĭapă voiŭ avea
„Căcĭ pe cît se vede ĭapa mi-a luat'o cine-va
„Că, la dracul, nu-ĭ ca fumul să se pĭeardă 'n vînt așa.
„De voiŭ da de dînsa, bine, unde-va pe icĭ colea
„Orĭ acel ce mi-a luat'o să mi-o dee dacă-ar vrea...

„Nu știŭ zeu... dar eu știu una, socoteala 'mĭ este gata
„Dacă nu-ĭ și nu-ĭ, atunce, fac și cu ce-a făcut tata.

*

După asta ce mai fuse,
Poate spune cine știe,
S'a pornit a casă omul
Orĭ se puse pe beție,
Sănătate, pace bună
Zic și zeu că nu mai știŭ
La pricinĭ de tălhărie
Nu voiŭ martur ca să fiŭ...
Inse vorba ce el zise,
La apus la resărit
De la crîșmă'n toată lumea
S'a întins și s'a lățit :

*

Că de-ar fi să nu-și găsască ĭapa luĭ ce-a fost pierdut
Hotărîtu-s'a să facă precum tată-su-a făcut.

*

Pr'intre altă multă lume ce-auzise, s'a'ntimplat
De-auzi și cel ce ĭapa de la om a fost luat.
Lumea toată vra să știe ce făcuse tatăl luĭ,
Dar în gînd ca să gîcească nu-ĭ venise nimenuĭ.
Toți voĭau să știe vorba cum s'o iee la 'nțeles.
Si de vrea să știe lumea, cel cu buba mai ales.

*

Stă la gînd și el și lumea :
— „Ce să fie, ce să fie ?!
„Știe farmecĭ ticălosul,
„Orĭ vr'o altă măiestrie ?!..

*

Stă la gînd acum. Și lumea ca și dînsul se gîndea,
Dară el la urma urmeĭ chiar de-a binele credea
Că vr'o vrajă știe, poate niște lucruri diavolești,
Păgubașul naibeĭ. Ș'apoĭ numaĭ vezĭ că te trezești
Că te-apucă-o zghihueală de te sfarmă ca pe tine,
Orĭ vr'o mînă 'ți ĭea, orĭ glasul, orĭ mai știĭ ce dracu'ți vine!
Te găsește-o dănănae orĭ mai știĭ ce Dumnezeu,
De te duce pe prăjină orĭ pe sus... orĭ și mai reu...
Și'n sfîrșit se hotărește, după ce s'a răsgîndit,
Să-i dea ĭapa ca să scape și să fie liniștit :
— „Ieie-și-o draculuĭ, boalelor ducă-se,
„Meargă cu dînsa,
„Deie-o dar lupilor, ție-o sau brînză chiar
„Facă dintr'însa !...

*

După asta ica și ĭapa și'nnapoĭ la om o duce
Arătîndu-ĭ c'a găsit'o. Ș'apoĭ vra ca să-l apuce
Pe departe ca să-'ĭ spuie pe cînd ĭapa și-a perdut
Ce ziceau că vra să facă precum tată-su-a făcut ?
— „Apoĭ dă, de o dată, bade,
„Ĭĭ respunde, 'ți mulțămesc
„Că'mĭ găsișĭ sărmana ĭapă
„Și-s datoriŭ să te cinstec ;
„Iar de vorba care-am zis'o
„Pe cînd ĭapa s'a pierdut
„A trecut atîta vreme
„Și ce-am zis am și făcut...
. . . . . .
„Tatăl meu ca mine tocmaĭ un năcaz o dat'a tras.
„Tot călare 'n tîrg mersese și pe jos a fost remas ;
„Și-a luat și el atuncia șaua 'n spate frumușel
„Și s'a 'ntors pe jos a casă ; ĭară eŭ făcuĭ ca el.

ȚIGANUL LA PEPENĬ VERZĬ

Pe-un țigan un om prinzîndu-l în grădină-o dinioară
Mîncînd pepenĭ verzĭ, — îĭ zice :
— „Dar ce cațĭ acolea, cioară ?!
„Pentru ce și cum intrașĭ ?
„Pepenĭ verzĭ de ce mîncașĭ ? “

*

— „Am intrat, bădică, zice
„Ca să văd : pămîntu-aice
„E ca 'n țarnă, orĭ maĭ bun ?.
. . . . . .
. . . . . .
„Dar pe cinste, drept îțĭ spun —
„Că de pepenĭ de mîncat —
„Să nu-țĭ fie cu bănat,
„Să chiorăsc dac'am gustat ! “

*

—„Tacĭ din gură, măĭ țigane ! Incă facĭ pe oamenĭ proștĭ ?!
„Nu vezĭ tu că te cunoștĭ ?!

„Uit'te'n barbă-țĭ o semînță !!. Măĭ, ce hoțĭ sîntețĭ, ce hoțĭ !!.
„Dar vă'nvaț eu, las, pe toțĭ...
— „Nu, bădică,
„Nu-ĭ nemică,
„Zice el. Nu fiĭ tiran
„Să te puĭ c'un biet țigan !
„Că sămînța, care-o vezĭ, este, zeu, de-acum un an !!.

ȚIGANUL ȘI URSOAICA

Un țigan de mult o dată, nu știŭ cum s'a nimerit
Că trecînd printr'o pădure, o ursoaică a fost zărit
Tocmaĭ cînd voiea să intre să s'ascundă 'n vizunie,
Și-o pîndi pe unde merse. Ș'apoĭ plin de bucurie
Alergă la fug'acasă și Țigancĕĭ povesti
Și la dancĭ, și vesel zise :

— „Valeu, Doamne ce-ar maĭ fi
„De-așĭ putea s'o prind mămucă !...
„Cît de grasă-ĭ, cît de mare
„Ne-ar ajunge, mămulică,
„Pentr'o vară de mîncare...
„Dar blănoasă ce-ĭ ! !. Din piele-ĭ,
„Ce frumos cojoc mi-așĭ face
„Și țigancĕĭ vr'o scurteică
„Și-o căciulă, cum îmĭ place,
„Turcănească, țuguetă,...
„Parc'o văd, pre legea mea,

„De la cap de un cot de 'nnaltă,
„Să se 'npungă ploaea 'n ea.“

*

După asta toată noaptea s'a 'nchinat și s'a rugat
Să-ĭ ajute sfînta Mĭercurĭ, căcĭ spre Mĭercurĭ s'a'ntîmplat,
Ca s'o prindă.

*

Demineața într'o clipă s'a sculat
Și cu sacul, s'o aducă, la pădure-a și plecat.

*

Ajungînd la vizunie se vîri cu sacu 'n ea,
Pe ursoaică s'o găbjască ; ĭar urseaica morăiea.

*

— „Nicĭ maĭ mor
„Și nicĭ maĭ hor
„Hușțiulĭuc în sac ș'acasă
„La copiĭ poclon pe masă.“

Așam așa zicea țiganul, cînd de o dată se trezi
Că ursoaica mi-l prinsese și'ncepuse a mi-l buși,
Și-al freca, de vai de dînsul, căcĭ pe cînd maĭ contenea
Ursuzeaĭ plîngînd țiganul și strigînd pe cît putea :

*

— „Valeu, sfîntă Miercurată
„După cap nepieptănată,
„Fă-te a mă scăpa vr'o dată !
„De te-aĭ face a mă scăpa
„Ce fugoiŭ ți-așĭ arăta !..
„De m'aĭ prinde păn la șatră
„Să-mĭ maĭ tragĭ o scărmănată.“

SOCRIĬ SI GINERILE

Un însurățel o dată cu nevasta-ĭ s'a luat
Și s'a dus să-și vază socriĭ ce ședeaŭ într'un alt sat.

*

Dar pe socri 'nsurățelul cam la suflet nu-ĭ avea
Și ca omul se gîndea,
Ce maĭ dur la deal la vale,
Ca să-ĭ pună-acum la cale.
Căcĭ de mult pe cînd fusese socri odată pe la eĭ
La vr'o zi de sărbătoare, ca părinții la 'nsurățeĭ,
Mama vitrigă cu fata nu prea bine s'a purtat
Căcĭ în toată vremea meseĭ tot striga neîncetat,
Să-ĭ aducă una alta ba să-ĭ deie ba sa-ĭ facă
Că de voe de nevoe trebuind și ea să tacă
Alergă sermana fata
De remasă nemîncată.

*

Ginerele, acum la dînșiĭ ajungînd, îșĭ pune în gînd
Ca să-ĭ lasă de la masă pe vr'o unul cam flămînd

Și la masă cînd s'au pus
Incepu și el să-ĭ poarte cînd în jos și cînd în sus
Ba dă-i asta, ba dă-i ceea, tot poftea și tot striga
Socrul, soacra să-ĭ împace unul și-altul alerga.
Iar din ce puneau pe masă, ginerică potrivea
Că nemic nu remînea.
Iar apoĭ ce maĭ remase de la dînsul ne mîncat
Strîns'a boț frumos în mînă și la cînĭ a aruncat.

*

Bieții socriĭ morți de foame trebuind și ei se tacă
Se'nțeleg acum să facă
Cam pe ascuns v'o turtă 'n vatră și s'o pună să se coacă.
Ș'așa 'ncepe a spune socrul că e foarte ostenit
Si se culcă, doar vede-l'ar și pe ginere-adormit.
Căcĭ gîndeau că maĭ pe urmă, cînd ceĭ tinerĭ vor dormi,
Eĭ cu turta cea din vatră foamea tot îșĭ vor urni.

*

Ginerică însă, pace n'are gînduri de dormit,
Căcĭ la nas îĭ vine tocmaĭ miros de ceva prăjit.
Și pricepe'n dată planul. Decĭ: 'ncepînd a se 'nvîrti:
— „Eu mă scol că-ĭ prea de vreme, zice, nu pot adormi.

*

— „Dar de ce te scolĭ acuma ?
„Zice socrul, ce-aĭ de gînd ?
— „Ia, mă duc și eu la vatră,
„Vreu luleaoa să-mĭ aprind.
— „Stăĭ culcat, c'adormĭ, îĭ zice,
„Numaĭ nu mișca din loc.
— „Da de unde !... Iĭ răspunde,
„Că-s deprins s'adorm la foc ! !.

*

In sfîrșit mergînd la vatră, jos pe-un scaun s'așează
Și punînd pe-un clește mîna, s'apucă și'n foc cătă
Și găsind în vatră turta — stă la locu-ĭ neclintit.

*

Iară socrul mort de frică nu cum-va s'o fi găsit,
Il întreabă — necăjit :
— „Ce ? Te-ai pus la vatră-acuma ? !..
„Ce maĭ facĭ, la ce gîndéștĭ ?
— „Ia gîndesc și eu la multe
„Lucrurĭ vechĭ și bătrînești !

*

— „Bre !... Ce gusturĭ îĭ venirĭ ? !
Se gîndește socru 'n sine,
Ș'apoĭ zice ; „Mergĭ te culcă
„Să veghiezĭ : socoțĭ, e bine ?

*

Ginerică 'ncepe atunce, la minunĭ să povestească
Iară socrul de mînie maĭ că vra să se bocească
— „Uit'te, zice, gust de vorbă
„Ce-l găsi mă rog îțĭ place ? ! !..
„Mi se arde turta'n vatră...
„Și eu tac și n'am ce-ĭ face."

* *

Tot gîndea la turtă socrul, iar el colo povestea :
Că-un răsneam al luĭ odată, cînd a fost pe cînd trăiea,
Avea case, bogație,
Acareturĭ ; răzeșie :
Patru stânjinĭ de moșie
Și vr'o opt sacĭ de hîrtie —
Documente pe vecie !..
Dar în dată ce-a murit

Frațĭ și neamurĭ au venit
Și s'au pus la împărțit
Iar cu cleștele prin vatră arătînd precum spunea
Împărția și dînsul turtă și-o taĭa și povestea :
Ba c'a tras în colo brazde, ba 'ncolo la asfințit
Până ce cu'ncetul turta,
De-a măruntu-a sfărmițit.

*

— „Ce moșiĭ mi-arată-'n vatră ?
„Parcă-aud că hîrșcîește
„Mi se pare, zice socrul,
„Că el turta 'mĭ împărțește...
„Eĭ poftim ! ce-mĭ pasă acuma
„De acareturĭ și moșie
„Tot îmĭ spune și-mĭ arată...
„Asta nu-mĭ ajunge mie ? !.
„N'o fi ajuns la turtă poate
„Și cu dînsa voiŭ scăpa. —
„Eĭ s'apoĭ la urmă ? 'ntrcabă, cum și ce fel s'a sfîrșit ?
— „Uite'așa, răspunde celalt, toată s'a bucățelit..

*

Și sfîrșind acum povestea
Ca un vechiŭ moștenitor
Ica cu cleștele și-aruncă
Turta toată în coptor
Zicînd : — „Iaca astfel mers'a
„Lucrul, cît am înțeles,
„Ca din spuza ast din vatră
„Chĭar nemic nu s'a ales.

. . . . . .
. . . . . .

*

Se mai zice că pe urmă, ginerașul a simțit
Că pe ușă noaptea socrii amîndoi ar fi eșit.
Și eșind și el pe afară, prin grădină, cînd privi,
Desbracați cum se sculase, pe amîndoi colo-i zări.
Din grădină orî-ce roade s'aŭ fost strîns, nu mai eraŭ.
Bieții socri cozi de varză de nevoe-acum rodeaŭ.

*

Dar el haide strigă cînii
Și s'apucă de-amuțat
Ca și după niște vite
Ce 'ngrădină ar fi întrat.
Și tot strigă, tot amuță,
Dă cu pietre, cu ce poate
Pânâ ce cu ho ! cu strigăt
Din grădină, haiti, îi scoate.
Peste grad prin spini
De-a dreptul cum apucă fug cum pot
Uitînd bieții de nevoe
Și de foame și de tot.

*

Iară el la urma urmei, după ce i-a tiuhoit,
Intră 'n casă și se culcă bucuros și liniștit
Și cînd vin apoi și socrii de se pun și ei în pat
El începe să le spună ce-a făcut și ce-a lucrat,
Că 'n grădină niște vite el văzuse și a sărit
Și cu bulgări și cu cîni peste garduri le-a gonit.

*

— „Bine, bine, zice socrul
„Foarte bine le-ai făcut
„Socotind că pe 'ntuneric
„Poate nu i-a cunoscut.

*

— „Ba, ce bine, zice dînsul, parcă-mi pasă așa de tare
„Stringă-și vaca cine-o are
„Iar cînd nu vra ca s'asculte...
„Eu, cum știți că nu știu multe
„Zeu, trăgeam cu pușca'n ele, fie-a draculuĭ de vacĭ.
— „Ba nu dragă, zice socrul, numai asta să n'o facĭ.

ȚIGANUL CU RUSUL

Intr'o vreme pe cînd Rușiĭ,
Cum se spune s'a'ntêmplat
Că'ntîlnind un Rus în cale-ĭ
Pe-un Țigan, l'a întrebat:
— „Unde merge drumul ista?...
(Pe rusește cum vorbea).

*

Iar Țiganul ce rusește
Cum c'ar ști se fudulea:
— „O! Ne scàjo, îĭ respunde —
Care 'nsamnă: nu-țĭ voiŭ spune
Căcĭ nu știŭ nicĭ singur; ș'asta
Ca pe foc pe Rus îl pune.

*

Rusul crede că Țiganul vra de el să-și facă rîs
Și, obraznic, parcă'n ciudă, nu-țĭ voiŭ spune, i-ar fi zis.

*

— „A!! Ne scàjeși?! Rusu-ĭ zice,
Orĭ adecă cum s'ar prinde:
A!! Nu vraĭ să-mĭ spuĭ!?...
Și'ndată îl înhață și-l întinde
La pămînt, și mi s'așază
Pe tabet să-ĭ mulțămească
Peste cap și peste spate —
Mulțămită drept rusască.

*

— „Valeu! strigă-atunci Țiganul de durere și răcnește;
Iară Rusul ica pe valeu cum c'ar fi valeàĭ-rusește;
Și știind că pe rusește: valeàĭ — trage, dă 'nsemnează,

*

— „A!! valeàĭ? valeàĭ? Iĭ zice
„Na, ne scajeși? Na, valeaĭ?!.
Trage-ĭ zdravăn, iar țiganul
Se'ndoiea de socoteaĭ,
Că-ĭ din una făr de oase —
Ca cureaua și răcnea
Și'n tot chipul, de durere;
Ca zvîrluga se'ndoiea:
Iar apoĭ prinzînd cu mîna de pe-unde-a fost lovit
In spre Rus și'ndreaptă ochiĭ și-ĭ vorbește răgușit:

*

— „Mări, dragă gospodină,
„Nu maĭ fiĭ așa hapsină!
„De vraĭ, valeu să nu zic
„Și să tac, să tac pitic,
„Nu maĭ da atîta'n mine
„Că maĭ mult să strig îmĭ vine.

„Cît mă ții într'un bătut
„Zeu, că-s chipurĭ de tăcut!!...

*

Rusul tace și'ndesește și tot bate și iar bate
Iar țiganul parcă'n ciudă strigă valeu cît ce poate.

*

In sfârșit tot valeu hojma și iar valeu a strigat
Iară Rusul tot îĭ trase păn ce lat l'a și lăsat,
Și s'a dus în treabă-ĭ iară-și în cotro s'a nimerit.
Dar Țiganul zise'n urmă, cînd a fost de s'a trezit:

*

— „Ian te uită cap de Rus
„El cu mine s'a fost pus!
„M'a bătut de m'a stîlcit
„Dar cu ce s'a folosit?!..
„Că eu valeu am strigat
„Până cînd s'a desgustat;
„Și de frică m'a lăsat
„Că, dă, bătă-l Dumnezeu,
„Doar puteam să-l bat și eu,
„Și strigînd și ne strigînd
„C'aveam gînd
. . . . . .
. . . . . .
„D'ar n'avuĭ cînd!

TACĬ FEMEE CE MENEȘTĬ

O femee, ce-ĭ venise, după ce cu-al cĭ bărbat
Se'mpăca destul de bine de pe cînd s'a măritat,
Și-ĭ era și drag bărbatul și-ĭ era și dragă luĭ,
Și trăeau destul de bine, ca la casa omuluĭ,
S'apucă să-ĭ bată capul:
— Măĭ bărbate, tu iubeștĭ.

*

Omul, de, ca omul zice:
— „Tacĭ femee, ce meneștĭ!!!..

*

Azĭ îĭ zice, mînĭ îĭ zice,
In sfîrșit în multe rînduri
Până cînd cu vremea omul
S'a cam pus și el pe gînduri,
Și'ntr'o bună demineață
Nu știŭ unde 'ntro potică
Mi-l zăpsi colò, femeea,
Negustor cu oca mică.

*

—„Vezĭ, bărbate, vorba nóstră? Nu ți-am spus eu că iubeștĭ?
— „Da, nevastă! Dar eu ție nu ți-am spus să nu meneștĭ?

UNDE ESTE TURMĂ, PAGUBĂ SĂ NU FIE?

Cum văzu țiganul că prin sat de-a rîndul.
Sînt oieri cu toții, se bătea cu gîndul:
Ce șurub se 'ntoarcă, ce negustorie
Oĭ și el să aibă și oieriŭ să fie,
Și prin sat ca dînșiĭ ziua să vorbească
Tot de oĭ. Gîndește cum s'o nimerească.

*

Curmeziș țiganul și'n lungiș s'a dat:
Două oĭ la urmă tot a căpătat.
Și a făcut și stînă. Avea turma 'ntreagă —
Două oĭ!!.. o lae și-o băbană neagră.

*

Injghebat'a stîna totul a gătit,
Doĭ ciobanĭ de-odată haĭde și-a tocmit,
Și să aibă 'n grijă le-a și poruncit:
De cum-va păcatul s'o 'ntîmpla să dee,
Și din oĭ vre-una s'o 'ntîmpla să pieie

Eĭ s'alerge'n grabă și să-ĭ dea de veste,
Ca stăpîn să știe paguba ce este.

*

Decĭ o oaie, tocmaĭ către'o serbătoare
Potrivește'n ciudă par'că și chiar moare.
Ș'un cioban de'ndată la stăpîn pornește
Ca să-ĭ dea de veste. Merge și-l găsește
Tocma'n fundul crîșmeĭ stînd și sfătuind
Cu stăpînĭ de turme, și la vin cinstind.

*

Cînd ciobanul întră merge 'ntins la el
Și vorbind îĭ zice cam în acest fel:

*

— „Ciobanica, bade, azĭ ți-am împlinit
„Ooica ce mi-aĭ dat'o s'o pasc a pierit."

*

— „Ieșĭ afară, slugă rea, nerușinată —
Strigă-acum țiganul, sare chiar să-l bată.

*

L'a bătut și-afară tot brînciș l'a dat
Ocărindu-l grosnic cum că s'a 'mbătat.

*

Iar ciobanu-acesta celuĭlalt îĭ spuse
Și'n sfîrșit la crîșmă și celalt se duse.

*

Dar celalt de'ndată ce-l văzu cinstind
Merse'ncet și spuse cam așa zicînd:

*

— „La mulți anĭ stăpîne!! Mulți și fericiți
„Anĭ să tot petreceți, după cum doriți!!...

*

— „Să trăeștĭ băiete, (zise atuncĭ țiganul),

„Ica păharul ista.“
Ia și bea ciobanul,
S'apoĭ stă la vorbă parcă nicĭ nu știe
Că-ĭ pierise oaiea, ci cu veselie
Despre oĭ și stînă șede și tot spune
Pînă cînd țiganul întrebare-ĭ pune:

*

— „Ce maĭ e la stînă, pe-acolo? Ce veste?
— „Dă, la stînă... bine... bună pace este.
„Oile merg bine, dar... așa și așa.
„S'a'nceput din ele a'nsemna ce-va —
— „S'a'nsemnat din ele?!!... Ce vorbeștĭ tu măĭ?!
„Și din care turmă?
— „Ia din cele lăĭ...

*

— „Vezĭ așa maĭ merge. Celalt a venit
„Și mi-a zis de odată: „Oaiea ți-a perit!
„Pricopsitul naibeĭ, dracu'n el să dea,
„Parcă-o oaie numaĭ am în turma mea!
„Haĭ la cinste, lasă! Chef și veselie!!.
„Unde este turmă, pagubĭ să fie?... —

PUȘCA JIDANULUĬ

Un jidan trecînd odată, cînd a fost, cînd-va 'ntr'un rînd
Printr'un loc, printr'o pădure, ĭĭ veni de-odată 'n gînd
Că se poate din pădure și vr'un lup cum-va să easă
Cum era pădurea deasă;
Că zicea el:
— „Cine știe,
„In pădure așa de mare
„Și'ndesită-așa de tare
„Câte lucrurĭ pot să fie?!..
„De nu șede lupu-aice, unde șede?.. 'n prăvălie?!...

*

Și gândind așa, gândind,
Și prin tufe tot privind,
Tot mergea, mergea 'nainte...
D'așĭ făcea și planu 'n minte:
Că vr'o pușcă de-ar avea
Ar scăpa de lup cu ea:
C'ar întinde-o, — ar trage foc
Și l'ar împușca pe loc.

*

Dară pușcă el ne-avênd
Se gândește atunce 'n gând
Că cu bățul ce'l avea
La nevoe s'ar putea
Ca să scape de belea ;
Și mergênd așa zicea :

*

— „Dacă vĕd un lup venind
„Eu iceaŭ bĕțul și'l întind,
„Și ți'l sperii și se duce ;...
„Par'că el e tîrgoveț
„Ca să vină să m'apuce
„Dacă-ĭ pușcă orĭ e băț ? !...

*

Și vorbind așa jidanul
Când făcuse tocmaĭ planul
Și mergea cătând de drumu-și ca orĭ-care călător
Iată-un lup gonit din urmă prin frunziș de-un vînător,
Când nu-ĭ trece nicĭ prin minte
Hop, că-ĭ ese aci nainte.

*

Ce să facă el acum ?
Se oprește'n loc în drum
Și întinzînd în grabă bățul, după cum s'a fost gândit,
Stă și așteaptă neclintit.
Când de-odată vînătorul din desiș de pe dindos
Poc ! Trîntește lupul jos.

*

Când aude el pocnind
Și de loc nebănuind

C'a fost altul și-a'mpușcat
Vĕzênd lupul rĕsturnat
Stă pe loc și nicĭ clipind
Și la băț întins privind
Zice :

— „Uit'te ce drăcie !
„Nicĭ în minte să nu'ți vie :
„Bățul meŭ din Dărăbanĭ,
„Care-l am de zece anĭ,
„A fost cot, a fost bicĭușcă,
„Dar nicĭ n'am gândit că-ĭ pușcă !..

CUCUL ȚIGANULUĬ

Un țigan în vremea ĭerneĭ, nu știu 'n capu-ĭ ce-a gîndit
Parcă toate le sfîrșise de pe lume. I-a venit
Gust să-ĭ cînte cucul ĭearna, și zicea gîndind în sine:
— „Ce mi-ĭ bun că sînt pe lume,
„Orĭ ce baftă-ĭ zeu de mine
„Dacă nu-ĭ vr'un cuc să-mĭ cînte ?!.
„De! Căcĭ, oh! Cînd aĭ noroc,
„Ca să-ți cînte cucul, mamă,
„Incă'n față, atuncĭ pe loc
„Scoți la capăt de minune,
„Orĭ ce vraĭ și ce poftești.
„Toate-ți merg atuncea strună.
„Ca prin farmec izbîndești,...
„Doamne, Cuce! Cuc la tata,
„Cuculețul tateĭ cuc!!...
„Zi-mĭ și mie-odată 'n față:
„Cucu! cucu, zeu așa,

„Si-ți-o face tetea, face,
„Vr'un poclon vr'un dar cevà.“

*

Dar precum vorbea țiganul, se'ntîmplă de-l auzi
Un băiet, ce'n fuga mare subt un gard se și'ndosì
Și strigă deodată: „Cucu!“
Iear țiganul: — „Auleu!...“
„Parcă, cucu zice, Doamne?...
„Mare-ĭ sfîntul D-zeŭ!!..
„Mi-a trimes un cuc să-mĭ cînte!
„Ce să fac?! Bre, ce minune!..
„Cum maĭ cîntă!!.. Ce vor zice
„Ceilalți oameni cînd voiŭ spune?
„Ha?! Vor crede oare? Doamne,
„Ce să fac, mă rog?.. Mă duc
„Să le spun la toți, că astăzĭ
„Mi-a sosit la mine-un cuc
„Ce-ĭ trimes din ceriŭ să-mĭ cînte ..“ Astfel zice și pornește
Și pe toți țigani-ĭ chicamă:
„Haide! dînsul le vorbește,
„Căcĭ acum la mine-acasă
„Mi-a venit din ceriŭ un cuc
„Ș'am venit ca să vă duc
„S'auziți și voĭ cum cîntă.

*

— „Dar e cuc? întreabă ieĭ.
— „Se'nțelege, ca toți cucĭĭ!
„Nu mă credeți? Aleleĭ!!!
„Dar m'apuc ce-ți vrea să-mĭ faceți,
„Să mă bateți.
— „Zeu! te apucĭ?

— „Haĭde dar, atunce unul
„Zice, haide să ne ducĭ.

*

Decĭ s'au dus cu toţĭ ţiganiĭ ca s'asculte. Aşteaptă, şed ;
Insă pace ! sănătate ! nicĭ n'aud nemic, nicĭ văd.

*

— „Unde-ĭ cucul ? zice unul
— „Stăĭ maĭ rabdă puţintel
„Daţi-ĭ pace, lasă, lasă !
„Staţĭ cu faţa toţĭ spre ĭel !
„Lĭ voĭŭ zice eu să cînte.
„Sst !.. Şedeţĭ aşa : Tăceţĭ !
„Cucul teteĭ ! Unde-aĭ cucu ?
„Ia maĭ cucu cuculeţ.
„Să te-audă ş'aste neamurĭ.
„Haide fă-le vr'un hatîr
„Să le meargă bine...

*

Atuncea
S'auzì de-odată-un cîrrr !
— „Dec ! ! Auzĭ ? Acesta-ĭ cucul ? "
Zice unul.
— „Ţi se pare"
Zice dînsul, cînd de-odată
S'auzi strigînd maĭ tare :
—„Cîr, congîr, congîr."
— „La naiba,
„Hicĭ cobae ! ! " Supărat
Strigă dînsu. „'N baftă-ţĭ numaĭ
„Fi-ţi-ar cum ne-aĭ maĭ cîntat ! !

*

Iar ţiganiĭ toţĭ atuncĭ sar pe el şi ne'ntrebat
Lĭ trîntesc aşa cu pumnii c'aĭ fi zis curat că-l bat.
— „Cuc i-acesta măĭ la tine ?
— „Cuc ! Le zice el răstit.
„A mîncat şi el cireşe şi-a cîntat cam amorţit.

CAIĬ ȚIGANULUĬ

După daicos, ca țiganul, prin meleaguri trierînd,
Un țigan pe drum mergînd
O potcoavă-a fost găsit.
Și gîndind ce-o fi gîndit.
In desagĭ frumos o strînse și spre casă-ĭ a pornit.

*

Cînd ajunse-acasă, danciĭ înnainte-ĭ toțĭ ĭeșiră
Și cu cîrdul ĭuțĭ ca uliul peste trăiștĭ năvăliră
Căutaŭ și ce găseau
Tot scoteau și tot ziceau:
—„Ditaĭ lapte și slănina!
„Ditaĭ carnea și untura!
„Ditaĭ brînza și făina!
„Acana cîrlobătura!!!...
„Heĭ, trăsnite-ar Dumnezeŭ
„Tete-o, ce-e 'n sacul tău?
„Ce-ĭ aceasta?
— „Ia potcoavă. D'apoĭ altă ce să fie?!...
— „Ian auzĭ: potcoavă, ditaĭ!! Oare moartă-ĭ orĭ e vie?!.

„Potcătură potcovată
„Tare-ĭ strîmbă cîrlobată
„Și sucită și 'nvîrtită
„Ș'apoĭ doar și găurită!
„Dar, măĭ tete-o, se mînîncă?.
— „Dar de unde?
— „Apoĭ dar
„Spune 'ncaltea, teticuță,
„Ce-aĭ să facĭ cu ea, măcar.
„Demineața cînd s'aude
„La beserică tocînd
„Toca, toca, toca, toca,
„Bălălău și bam, făcînd
„Nu cum-va de-acestea face
„Popa, teteo?
— „D'apoĭ cum!
— „Dar de unde-aĭ căpătat'o, măĭ tetico?
— „De pe drum.
— „Da'ndrăcit maĭ eștĭ, măĭ teteo!.. Și la ce ți-ĭ bună acum?
— „Asta-ĭ bună dragul teteĭ
„Pentru ca de potcovit.
„Trebuesc de toate patru
„Una-ĭ asta ce-am găsit,
„Numaĭ una, și'ncă una
„Și cu una de-ar maĭ fi,
„Ar fi tocmaĭ... Ș'apoĭ tetea
„Și vr'o albă-o maĭ găsi
„Și cu ele atuncĭ pe alba,
„Tetea las c'o potcovi.
„Doamne, Doamne ce-ar maĭ fi
„Și vr'o albă de a-șĭ găsi?!.

. . . . . .
. . . . . .
„Alba tetei cea găsită
„Cînd te-aĭ face potcovită
„Și eu șaua de a cătaua
„Și se miere măhălaua !...
„Ce-așĭ maĭ face, zeu atuncea ? Mînà'n șold așĭ răzăma,
„Și pe alba potcovită ziua 'ntreagă m'așĭ primbla
„Făr de grijă. Nicĭ de dracul, de nemic nu mi-ar păsa.
„Dedĭu 'n deal și Dedĭu 'n vale
„Tot pe alba luĭ călare !
„Cine poate să-ĭ maĭ zică :
„Cioară, stancă, mămulică ? !.
„Cine-ĭ zice că-ĭ din laiŭ ?
„Parcă-ĭ vodă, parcă-ĭ Craiŭ ! !.
„Numaĭ alba și-o strunește
„Și se primblă 'mpărățește...
. . . . . .
„D'apoĭ cum ! Cu alba, lasă,
„Nicĭ de dracul nu mă tem...
„Da și-un telegariŭ, așteaptă,
„Maĭ pe urmă avem s'avem,
„Alba noastră maĭ la toamnă va maĭ face și-un surel.
— „Da, surel, surel, măĭ tete-o, să mă suiŭ și eu pe el.
— „Să te suĭ, țiganul strigă cătră danciŭ și haide-l prinde
„Și-l așază pe bătaie și-l sucește și-l întinde :

*

— „Na ! Tâlhariŭ ! Să țiĭ tu minte,
„Nu-țĭ maĭ ert așa greșelĭ,
„Cum te-apucĭ, luate-ar dracul,
„Mînzul crud să mi-l deșelĭ ? !.

SERBĂTOARE ȚIGĂNEASCĂ

Un boer o dată pe-un țigan trimise
La un popă-anume și se'ntrebe-ĭ zise
De-ĭ cu drept că este vre-o serbătoare
Mare și cu cruce, orĭ de-ĭ lucrătoare.

*

De cuvînt, țiganul a plecat s'a dus,
Ca respuns s'aducă după cum i-a spus.
Iașul tot umblat'a și l'a colindat
(Căcĭ prin Iașĭ se vede lucrul s'a 'ntîmplat),
Până cînd la urmă tot a nimerit
După cum boeriul i-a fost poruncit
Și-a ajuns la popà.

*

Popa Aftanasă,
Ce slujea *la Dancu*, s'a'ntîmplat a casă
Și i-a spus de-o dată vorbă răspicată :

*

— „Mîne-ĭ sărbătoare, este zi legată ;
„Este Crisostomul, sfîntul cel vestit
„Ioan gură de-aur cum e și numit ;

„Un ierarh și dascal. — Spune-ĭ c'am zis eŭ
„C'are slujbă mare și cu polĭeleŭ

*

— „Bine, a zis țiganul, bine c'am aflat,
Și'n napoĭ cu vestea ĭute s'a 'nturnat.

*

— „Eu cucoane cum mi-aĭ spus
„Drept la popa 'ntins m'am dus.
„Și-acum știțĭ, Cucoane, veste
„Sărbătoare mîne este:
„Parnavel cel mititel
„Și cu botul de oțel;
„Insă eu am maĭ aflat
„Că nu-ĭ slobod ci legat,
„Din pricină că-ĭ prea reŭ,
„Și-or fi-avînd și bălăleu...
— „Ho! Destul! La naiba? Ce-aĭ înnebunit?
Strigă-atuncĭ boierul. Unde-aĭ auzit?

*

— „Anaftima bătrînul,... părintele... mi-a spus.
„Căcĭ eu, precum ziseră-țĭ la dînsul m'am și dus.
— „Anaftima-ĭ un popă?!!.
— „Un popă, da! Vezĭ bine,
„Cu barbă cu potcapic..., acum vorbi cu mine...
— „Auzĭ ce bazaconiĭ?!... (A căpiet săracul!)
„Biserica luĭ care-ĭ?...
— „Biserica la Dracul.

TREĬ SURZĬ

Niște capre un surd pierzîndu-și
Ș'a pornit să și le cate;
Dar voi de uniĭ alțiĭ
Ca să 'ntrebe 'n care parte
Și văzînd un om în drumu-ĭ
Niște parĭ tot înșirînd
Făr'a ști că-ĭ surd și-acela,
Să-l întrebe 'și puse 'n gînd
— „Bade! Iaca de'ntîmplare
„Astă-zĭ caprele-am pierdut,
„Ș'acum nu știŭ 'n care parte-s,
„Dumneata nu le-aĭ văzut?
— „Mulțămescuți de 'ntrebare,
„Surdul cel alt i-a respuns
„Gardu-l fac eu până colo,
„Numaĭ parĭ nu-s de-ajuns!

*

Crezînd surdul că-ĭ arată
Unde caprele s'au dus,
— „Nu ți-o fi degeaba-'ĭ zice,
„Dac'or fi pe unde-aĭ spus.
— „Pân'colo s'ajungă pariĭ ?
„Ce vorbeștĭ, mă rog, degeaba ?
— „Zeu, c'a draculuĭ hărămurĭ !
„Poate că-ĭ maĭ bună iarba !

*

Apoĭ pleacă surdul nostru, și pe capre le găsește,
Ș'apoĭ celuĭ ce-ĭ spusese, să-ĭ dea una se gîndește.
Una c'un corn rupt alege dintre toate câte avea,
Și de celalt corn o duce și voește să ĭ-o dea.
— „Ține-ți, bade, juruita,
„Cum mi-a fost cuvîntul meu,
— „Fugĭ d'aci și-ți vezĭ de treabă
„Nu-ĭ am rupt doar cornul eu.
— „N'are-a face ! Nu maĭ spune !
„Capra-ĭ tînără, voinică,
„Despre-un corn e mare treabă ?
„Iea-o. lasă, nu-ĭ nemică...
— „Ce, te legĭ acum de mine ?
„Haide, fugĭ că te lovesc !
„Eu nicĭ batîr n'am văzut'o
„Și el zice s'o plătesc.
— „Capra-ĭ bună de-ale mele
„Eu te rog curat s'o ieĭ,
„Chiar ți-o las de-acum aice
„Poțĭ se facĭ cu ea ce vreĭ.

*

Cînd văzu că-ĭ lasă capra, ĭĭ păru chiar îndrestneț,

Și luîndul ĭutĭ de guler zice :
— „Haide la județ !

*

Merg tîriș găsesc județul și amîndoĭ încep să-ĭ spună :
— „Voiŭ să-ĭ dau o capră uit-te și el zice că nu-i bună.
— „Spuĭ minciunĭ c'am rupt eu cornul !
„Cum poțĭ zice c'am făcut,
„Lucrurĭ, bade despre care
„Nicĭ prin gînd nu mi-a trecut ?

*

Dar județul ca și dînșiĭ surd și el s'a nimerit,
Și din cîte au spus nicĭ una, chiar nemic n'a auzit.
Se uita și el la dînșiĭ, cum s'aprind și cum vorbesc.
Nu știea de-s surzĭ ca dînsul, dar vedea că se sfădesc.
Da din cap mereŭ la dînșiĭ ascultîndu-ĭ liniștit
Și la urmă apoĭ le zice :
— „Bine ! trebue-ispășit.
„Până atunce capra însă trebuește, da !. de'nchis,
„Ca să n'aibă ce-l ce-o are vr'un cuvînt ceva de zis.

*

— „Eŭ i-o dau respunde unul,
„Faceți cum veți socoti.
— „Ba, eu nu plătesc nemică
„Vinovat făr a mă ști.

*

Decĭ județul prinde capra și o închide frumușel,
Iară surziĭ ce să facă daŭ din cap privind la el.
Unul zice :
— „Foarte bine
„Asta chiar ți-s'a căzut,
„M'am jurat că n'am rupt cornul,
„Dar tu, cîne, n'aĭ crezut !

„Eștĭ cam lacom, heĭ, sermane,
„Și te uită ce-aĭ maĭ tras,
„Pentr'un lucru de nemică
„Făr de capră mi-ai rămas !
„Înțeles'a el județul
„Ce gîndeștĭ și ce vrai tu,
„Și de-aceia n'aĭ ce face,
„Lasă-țĭ capra și te du ! "

*

Altul zice :

— „Bine-țĭ face,
„Căcĭ n'aĭ vrut cînd te-am rugat,
„Să-țĭ ieĭ capra ce-țĭ dădusem,
„Judecat'aĭ maĭ cătat ? !.
„Tu gîndeaĭ că și județul
„Ca și tine fi-va poate,
„Și va zice să-țĭ daŭ, badeo,
„Caprele cu cîrdul toate ! ! !
„Aĭ rămas și făr de-aceasta
„Sezĭ de-acum te liniștește,
„Cine sama nu-și iea bine
„Tot deauna o pățește."

*

Mînioșĭ apoĭ cu totul cînd erau să se despartă,
Bieții oameni ajunsese maĭ aproape să se bată.
Dar pornesc, se duc de-acolo înjurîndu-se amêndoĭ,
Și bătînd în pumnĭ de ciudă și uitîndu-se 'napoĭ.

*

Iar județul ține capra
Și-o hrănește 'ĭ dă mîncare

Și se pune pe-așteptate
Să-ĭ plătească cel ce-o are.

*

Și de-atunce tot o ține.
Și mai cît o va ținea !
Cine vra și-acuma poate
Să se ducă și s'o iea.

BOALA DE CĂLDARAR

O femee-avea ibovnic și, de nu-l vedea 'ntru una,
Ar fi vrut și ea să-l vadă batîr noaptea totdeauna.
Și venea el, nu-ĭ pricină, și pe ploaie și pe tunet
Și pe cea mai slută vreme, căcĭ era om bun la suflet.

*

Cum dregeau eĭ nu știu, dară, într'o sară s'a 'ntîmplat
Ca să vie a casă tocmaĭ și beleaua de bărbat.
Cum veni'ĭ deschise ușa, și de'ndată ce-a întrat
Ostenit, se vede, omul s'a luat și s'a culcat.

*

Dar în pat... o ! Doamne sfinte și prea sfîntă Născătoare,
Numaĭ el și cu femeea și-o mulțime de picĭoare !

*

— „D'apoĭ asta, măĭ femee,
„Ce minune-ĭ ? Ce păcat ?
„Numaĭ eu și tu și uite
„Că picioare's șése'n pat ! !“

Ba că-ĭ asta, ba că-ĭ ceea, ba că sînt și ba că nu-s,
— „Unul, două, treĭ femee ; uite's șése cum 'ți-am spus !“
— „Zicĭ că-s șése ? ! ! Face dînsa ;
„Apoĭ tot eu am dreptate,
„Știu acuma ce-ĭ pricina,
„Tu-mĭ eștĭ bolnav, măĭ bărbate ! !
„Da eștĭ bolnav !
„I-an dă-mĭ batca
„Și ciocanul din blidar
„Și căldarea de sub vatră
„Să-ți desfac de căldărar ;
„Căcĭ, ascultă, căldărarul
„Reu e Doamne, Doamne sfinte !
„E maĭ reu decît orbalțul,
„Te smintește și la minte.“

*

El ĭĭ zice să-l maĭ lase. Dar femeea nu-l maĭ lasă
Ci-l înșfacă și'ntro clipă mi-l așază jos în casă,
Și-așa noaptea pe'ntunerec, nicĭ n'aprinde lumînarea
Ișĭ ĭea batca și ciocanul și-ĭ așază'n cap căldarea
Și s'apucă să-ĭ descînte cum zisese, și-ĭ descîntă :
Bate zdravăn în căldare, bocănește și-ĭ tot cîntă :

*

Toca, toca
Boca, boca
Toca, toca tocălău !
Haide, scoală, măĭ flăcău,
Și te 'mbracă, te gătește
Iea-ți căcĭula, te pornește.

*

Toca, toca
Boca, boca
Boca-ĭ boc ca la fierar
Că-ĭ făcut de căldărar,
Căldărar cu bocănit
Pe bărbat de 'mbrobodit.

*

Toca, toca
Boca, boca
Toca, toca bocănești
Haĭ maĭ ĭuți ! Ce te codești ?
Fugĭ din drept de la ferești
Că te vede cine ești.

*

Toca, toca
Boca, boca
Toca, toca Măriucă,
Căldărarul să se ducă
Cu bărbatul pe pustiĭ.
Măĭ flăcău pe cînd maĭ viĭ ?

*

Toca, toca
Boca, boca
Toca, toca, tocălău
Trecĭ maĭ ĭute, măĭ flăcău,
Trecĭ pe icĭ pe uș'afară ;
Eu te-aștept pe mîne sară...

*

Toca, toca, boca, boca, tot așa i-a descîntat
Păn ibovnicul din casă a văzut că s'a cărat ;

Iară omul surd de vuet și cu capul călindar
Cît a stat să-ĭ bocănească la urechĭ de căldărar
Cînd cu chiŭ cu vaĭ se vede, în sfîrșit ajuns în pat,
Cam cu greu dar tot s'apucă din-adins la numerat.

*

— „Ce minune măĭ femee ! !
„Zeu c'așa-ĭ precum aĭ spus ;
„Numer, numer la picioare
„Și maĭ mult de patru nu-s.

*

— „Ce maĭ zicĭ acum ? Iți vine
„Să maĭ crezĭ că n'am dreptate ?
— „Cîtu'ĭ lumea ! Bodaprosti.
„Să-ți dea sfîntul ! sănătate.
„Cînd vorbeaĭ maĭ dinioarea
„Socoteam că spuĭ la fleacurĭ
„Dar acuma și căldarea
„Văd că-ĭ bună pentru leacurĭ.“

TREĬ PARALE

Pentru treĭ parale, odată, se certaŭ doĭ cerșitorĭ,
Cum se'ntîmplă de se ceartă, între dînșiĭ dese-orĭ...
Unul strigă :
— „Haĭ plătește-mĭ, căcĭ de-ajuns te-am așteptat.
Altul zice :
— „N'am de unde ! Azĭ nemic n'am cîștigat.
— „Fă ce știĭ. Ce-mĭ pasă mie !
„Du-te cată unde știĭ,
„Nu maĭ voiŭ s'aștept de-acuma,
„Tot cu vorbe să mă țiĭ.
„Vezĭ că sînt bătrîn la dracul
„Și maĭ știĭ ce te găsește
„Pot să mor ; căcĭ moartea vine
„Pe cînd omul nicĭ gîndește."
— „Morĭ ! cît vraĭ, mă lasă'n pace
„Și te cară, fugĭ ! Te du.
— „Zicĭ să mor ? ! Așa ! Dar, lasă
„C'am să mor să mă'ngropĭ tu.

„Căcĭ comîndu-mĭ e la tine
„Și datoriŭ eștĭ să mă'ngropĭ,
„Să-mĭ facĭ praznic și pomene
„Și să-mĭ chemĭ Vlădicĭ și popĭ.
„Se'nțelege !... da !
— „Ce da, măĭ ? !
„Socotești că te-amăgesc ?
„Mor ! Zeŭ mor. De-acuma haide
„Și mă'ngropă ! Nu glumesc."
Și zicînd aceste vorbe
Se lungește la pămînt,
„Iată-s mort de-acuma, zice,
„Ia-mă du-mă la mormînt.

*

Iar celalt acum de ciudă cum era el supărat
Il iea 'n spate și se duce la biserica din sat.
El știea de mult pe-acolo, că 'n căfas ședea uitat,
Un sicriŭ ce și-l făcu-se pentru moarte-un om bogat.
Păn s'ajungă însă dînsul, la biserică cu mortul,
Se făcuse noapte bine, poate chiar tîrziŭ cu totul.
Și-ajungînd luă sicriul și'n sicriŭ pe mort îl puse,
Și s'aducă apoĭ căpacul, în căfas din nou se duse.

*

Dar venind el cu capacul
Cînd s'apuce jos pe scară
Auzi de-odată-un tropot
Ca ș' un mers de cai pe afară,
Și de odată chiar se vede
Și'n biserică intrînd,
Niște oameni mulți pe ușă
Și vr'o doĭ încet șoptind

*

Erau hoți și-atunce noaptea în biserică intrase
Intre dînșii să-și 'mpartă saci de galbini ce furase.
Deci s'așază jos cu toții. Toarnă banii și'mpărțesc,
Fără grijă de nemică. Fac grămezi și socotesc...
Dar privind mereu sicriul, și cu mortu'n el lungit
Unul tînăr dintre dînșii, zice atunce îngrijit :

*

— „Oare mort e mortul ista
„Din sicriu, ce credeți voi ?
— „N'ai în mînă paloș ?.. Cearcă !
„Zic ceilalți, ne'ntrebi pe noi ? !

*

Iară cela din sicriu cînd aude ușa, socot,
Uită moarte, uită tot
Și scoțînd de colo capul strigă-odată cît ce poate :
„Să-riți morți și moar-te toate ! !“

*

Cel de sus atuncĭ de frică scapă jos din mînĭ căpacul
De răsună tot cafasul.
Hoții cred că-s morți, că-ĭ dracul,
Și lăsînd și banĭ și totul fug de frică, fug cu toții
Nu cum-va să-ĭ prindă morții

*

Iar în urmă mortul cum găsi cu cale
Ș'așéză cu celalt la împărțit parale.
Și'mpărțiră, și'mpărțiră
Pân ce totul isprăviră.
Iară cînd au isprivit
Unul ș' altul liniștit
S'așezară-acum în strane
Și tot dur la deal la vale

S'apucară iar la sfadă
Pentru cele treĭ parale.

*

Spăimîntați de frică hoții, aŭ fugit cît au fugit,
Ș'apoĭ stînd s'au pus cu toții și cu sorți au hotărît :

*

Inapoĭ dintr'înșiĭ unul la biserică să plece.
Și să vază ce s'aude pe acolo, ce se petrece.
Și s'a dus un hoț ce-ĭ dreptul la biserica din sat
Insă capul pe fereastră cînd în nuntru l'a băgat
Cel dator cu treĭ părale, încetînd din sfădălie
Văzînd capul pe fereastră și gîndind la datorie
Iĭ ĭea cușma de pe capu-ĭ, ca pe un lucru de-ale sale,
Și-o dă celuilalt și-ĭ zice :
— „Ține, pentru treĭ parale.“

*

Iară hoțul cînd în urmă la aĭ seĭ din nou s'au dus
Cu ce frică și mirare s'aseză colo la spus :
— „E grozav ! grozav !
— „Dar ce e ? îl întreabă, ce-aĭ pățit ?
„Unde-s banii ?
— „Banii, frate, morții toți i-au împărțit.
„E biserica ticsită de strigoĭ ce se sfădesc ;
„Nu le ajung nicĭ banĭ acuma, și toți țipă și răcnesc.
„M'am urcat la o fereastră,
„Dar cum banĭ nu le ajungea,
„Unul pentru treĭ parale
„Mi-a luat și cușma mea.

ȚIGANUL ÎMPĂRAT

Un țigan călare-odată iar în spate cu-o căldare,
Cum trecea printr'o pădure se gîndea vorbind cam tare :
— „Uit'te zeu ! Nu-mĭ șede bine ?!
„Nalt chipos și'ncălecat
„Pe un cal alb, ca sfîntul Gheorghe,
„Zeŭ că-s bun și de'mpărat!
„Ș'apoĭ zeu nu'țĭ face cruce,
„Că nu-ĭ lucru de mierat,
„C'a spus mama, c'a zis tata
„Că bunicul m'a urat
„Ca s'ajung puternic, mare,
„Și cu stare și vestit
„De la resărit să meargă
„Vestea păn la asfințit...

*

„Ce-așĭ maĭ rîde, zeu, atuncea !...
„Ba, nu rîd nu... Ce zic eu ?...

„Impăratul ca să rîdă
„Nu prea vine !... Sede reu.
„Da'ncruntat colo și-al naibeĭ,
„Cu sprincenele'ncrețite
„Și'mprejur armașĭ cu săbiĭ
„Și cu suliț ascuțite,
„Ca să șed ar fi maĭ bine ?
„Nu, nu merge nicĭ așa ;
„Căcĭ s'ar teme toțĭ de tine
„Ș'ar fugi și te-ar lăsa...

*

„Vra să zică nu-ĭ de samă
„Nicĭ cu chef, nicĭ supărat,
„Zeu că-ĭ grea, cînd cauți bine
„Păn și slujba de'mpărat!
„Dară țara cînd te cere
„Să voești, să nu voești,
„N'aĭ ce face, de nevoe
„Eștĭ silit ca să primești.“

*

Iar vorbind țiganul singur de prin codru'l auzi
Un văcar și'n fuga mare alergînd așa-ĭ vorbi :
— „Luminate împărate ! Fă-țĭ pomană, miluește
„Pe-un sărman, pe-un orb, ce lumea și lumina nu zărește.“

*

„Na ! gîndește-acum țiganul :
— „Uite cum s'a nimerit
„Am ghicit și eu se vede
„Chiar cînd timpul a venit ! !...
„Hai, noroc de-acum, cu bine !
„De-ar da sfîntul să trăesc,

„Să mă bucur de mărirea
„Ce'n curînd am se primesc.
„Dacă chiar și orbul vede
„Că eu samîn a'mpărat
„Să mai stai tu la'ndoială
„Că nu-ĭ lucru adevĕrat ? !

*

Dar văcarul iar începe :

— „Impărate...

— „Dar cum știĭ
„Că sînt împărat acuma ?
„Cine eștĭ, de unde viĭ ?

*

— „Sînt un orb, răspunde dînsul,
„Ș'un călugăr m'a învĕțat
„Să mă șterg la ochĭ cu plete
„De-ale vr'unuĭ împărat.
„Impărat eștĭ că știu bine
„C'așa sunet, gălăgie
„Nu mai poate nicăiurea
„De cît la'mpărațt să fie."

*

Apol vine 'ncet aproape și cu 'ncetul, pipăind
Ĭĭ apucă'n mînă părul și de ochĭ apropiind :
— „Uite ! zice, se cunoaște că e păr împărătesc.
Căcĭ abĭa de ochĭ s'atinse și-acum uĭte chĭar zăresc...

*

Și zicînd așa cuvinte se ștergea, nu se stergea
Dar de păr curat trăgea.
Dar țiganul strigă :

— „Stăĭ !

„Ian ascultă ce facĭ, măĭ ?
„Tu venișĭ la lecuială
„Și'ncepușĭ la păruială ? !."

*

Iar văcarul, pace
Tace,
Pe țigan spre dînsu'l pleacă
Și cu păru-ĭ tot se freacă.

*

Și'ntr'atîta s'a frecat,
Și'ntr'atîta l'a plecat,
Că l'a și descălecat,
De manta l'a desbrăcat
Și chiar punga i-a luat
Ba și iapa și căldarea
Și i-a și muiat spinarea,
Că'n sfîrșit cînd a scăpat
Să nu credeți c'a mai stat.
Știți fuguță ce-a 'mpănat ?
Alerga, zeŭ, nu glumea
Nicĭ pămîntul n'atingea,
Scriea, frate, nu fugea.

*

Iară hăt într'un tîrziu, ostenit se vede-acum,
Mai văzînd un om pe drum,
Ne rugat
Și ne'ntrebat
Făr a face vorbă multă
Făr a ști nicĭ de-l ascultă
Roș la față și-asudat
Și c'un glas întunecat

El din fugă mai slăbește,
Și mergînd așa-i vorbește :
— „Mergi cu bine
„Măi romîne.
„Dară cată ține minte
„Că la podul din 'nainte
„Este o hăramină oarbă ! Nu știu oarbă-i ori se face !
„Dar, pe ochii mei, mă crede, că de cap amarnic trage...
„Și te 'nnalță, te mărește
„Pînă cînd te chicuește.
„Reu e și pocit
„Nu e de glumit !
„M'a'ntîlnit mă rog pe drum
„Și ca dracul nu știu cum
„M'a mărit, m'a tot mărit
„Pînă cînd m'a chicuit !
„Ș'apoi ce chicuitură
„Incă ochii nu-ți văzură
„M'a sucit și m'a'nturnat
„Și cu pumnii mi-a cărat
„Pînă cînd s'a săturat
„Tot zicea că-s împărat !

*

„Fi-i-ar satu afurisit
„Că frumos m'a 'mpărățit
„M'a bătut de m'a slutit
„Și m'a desalat
„Chebea mi-a luat
„Și nouă lei — *gloaba*,
„Și Alba degeaba ;

*

„Iar căldarea cea barcace
„Numai ca să facem pace.

*

„Și-mi mai împinse și pe ghicite
„Dintr'o svîrlită două lovite...

*

„Cît eram eu de departe
„M'a lovit și'n cap și'n spate
„Iar de-ar fi mai azvîrlit
„De cinci ori m'ar fi lovit !

*

„Ș'apoi cum te mai mărește ! !.
„Dar cînd vezi că te poftește,
„Rade-o că te chicuește !

BEȚIVUL

Un bețiv eșind odată dintr'o crîșmă beat lulea,
De-ĭ părea că totul mișcă dinnainte-ĭ cum mergea,
Cînd se vede-odată 'n stradă, ochi 'n juru-ĭ aruncînd
Stă și-și face planu 'n gînd :

*

— „Uit'te strada cum se mișcă și se lasă, se ridică ! !...
„Și biserica de còlo... tot se pleacă... parcă pică !.
„Și hotelul cel din față... Uit'te còlo la ferești,
„Nicĭ nu poțĭ să le privești ;
„Se ridică, se scoboară și se mișcă tot într'una ! !.

*

„Dar pe cer, ian uit'te, luna
„Cum se strînge și se umflă : aci mică, aci mare,
„Nicĭ o formă nu maĭ are.

*

„Dar colea la felinare
„Ian te uită cum maĭ staŭ,
„Nicĭ lumină nu maĭ dau,

„Tot se sting și iar s'aprind
„Și se 'nnalță, și se 'ntind
„Și se pleacă și se scoală
„Parcă-s prinse de-altă boală !
„Parcă-ĭ lucru necurat,
„Poțĭ să jurĭ că s'o'mbătat !...

*

Iar gîndind în acest fel,
— „Nu-ĭ a bine, zice el.
„O să fie vr'un cutremur, vr'o furtună 'n astă sară ;
„O să fie-o poznă mare ! Nu-ĭ nicĭ chip de stat pe-afară,
„Haĭ să intru 'n crîșmă ĭară.

PEȚITORIĬ

Niște oameni vrînd odată
Ca flăcăul să-și însoare
Căutară niște staroști,
Ca la orĭ-ce 'nsurătoare
Să se ducă cu flăcăul
La'mpețit întăĭ și 'ntăĭ;
Că flăcăiĭ merg la fete
Nu fetele la flăcăĭ.

*

Căutară, și-ĭ găsiră
Și la drum îĭ și porniră;

*

Că la cîmp la tras cu sapa
Mulți tovarăși nu găsești
Iar la mese și petreceri
Berechet, pe cît pofțești.

*

Staroștiĭ știindu-l înse
Pe flăcău cam mîncăcĭos
Cam nătîng și cam cu totul
Sfat i-au dat cuviincĭos
Că la masă-atunce numaĭ
Are voe de-a mîncà
Cînd vre unul dintre staroștĭ
Pe picior îl va călcà

*

Intr'un loc, decĭ, unde-ajuns'au
Gazda masă le-a gătit:
Colțunașĭ (chiroște calde)
Cu posmag și'n unt topit.

*

Flăcăuanul stă pe gînduri
Va mîncà nu va mîncà,
Și s'apteaptă pe picioare
Ca să-l calce cine-va.

*

Dar șezînd așa pe gînduri și cu ochiĭ la mîncare
Iată tocmaĭ de'ntîmplare
O pisică saŭ vr'un cîne ce-și găsise de primblare
Chiar atunce pe sub masă
Ca la țară 'n orĭ-ce casă
Il călcă și-l răscălcă
Și el haide s'apucă
La cărat și la mîncat,
Și tot cară și iar cară
De gîndeaĭ că-ĭ lege 'n țară
Ca să-ĭ dea cincĭ-zecĭ la scară

De va zice că nu pot
Să mînînc eu singur tot.

*

Bieții staroști, ce să facă ? Ce să zică ? Se'ncrucesc.
Numaĭ mîna'și pun la gură și cu cotul se ghiontesc.
Iară dînsul tot mînca
Căci pisica'l tot călcà.
Ba văzînd că-l îndesește
Și mîncarea n'o sfîrșește
Și crezînd că-ĭ zic eĭ poate
Ca să le mănînce toate
Dă sub masă, bagă 'n sîn
Ș'un alt chip văzînd că n'are
Cum era mehenghĭŭ de felĭu-ĭ
Suflă-odată 'n lumînare
Ș'apoĭ strachina cu totul cu chiroște-o iea și el
Și'n căciulă-și o răstoarnă pe'ntuneric frumușel.

*

Cînd aprind eĭ lumînarea
Ce să vadă ? El ședea,
Numaĭ untul din căciulă,
Pe la tîmple-ĭ se scurgea.

*

Ce să-ĭ facă ? L'au certat,
L'au luat la descîntat :

*

„Cată, bre, și ĭeațĭ de samă
„Și mînîncă cumpătat
„Căcĭ ca mînì te prinde postul
„Tot flăcău, și ne'nsurat.

*

Dar mergînd eĭ după asta
Intr'un loc la altă fată
Și gătindu-le și-acolo,
Cum se știe, masă 'ndată
Niște borș cu pește proaspăt,
Cu orez precum se face,
El nicĭ două nu maĭ zice,
Priceput, mă rog și pace,
S'apucă să-și bage mâna
Și cu degitul scotea
De prin borș bucățĭ de pește
Și mînca și nicĭ gîndea.

*

Ce-aŭ maĭ zis atuncĭ ceilalțĭ
Nu maĭ știŭ, dar i-o fi zis
Maĭ cu ciudă, maĭ cu rîs :

*

„Iea cu lingura, băete,
„Și mănîncă omenește
„Căcĭ cu laba cine dracul
„Prin mîncare răscolește

*

Dînsul, înse, cît se pare,
I-a 'nțeles minune mare
Căcĭ alt-dată când le-a dat
Și măsline de mîncat
El cu lingura, de-a bine,
S'așează și la măsline.

*

— „Bine, 'ĭ zic ceilalțĭ acuma,
„Iea-țĭ de samă, măĭ creștine.
„Ce ? Cu lingura pe dracul
„Maĭ văzușĭ mîncînd măsline ?!“

*

Si spunîndu-ĭ și 'nvățîndu-l
Fiește-care se miera :
„Cum se poate așa prostie ?!
„Furculiță nu era ?!“
Dară dînsul, tot ca dînsul,
Tot învață-l tot îĭ spune
Căcĭ apoĭ cu furculița
El împunge și 'n alune.
Căcĭ aiurea în altă casă
Cînd alune li s'aŭ dat
Cînd ceilalțĭ luînd cu mîna
S'apucase de mîncat
Făr'a se uita la dînșiĭ
Orĭ a sta și-a judeca
El se iea cu furculița
Prin alune a înțepà

*

— „Ian ascultă, măĭ băete,“
Niște staroștĭ îĭ șoptesc
Și se daŭ pe lîngă dînsul
Și din nou îl sfătuesc :

*

„De eraĭ tu măĭ băete
„Om colea, voinic odată
„Tu puteaĭ să facĭ aice
„Treabă bună, minunată

„Tu puteaĭ să potrivești :
„Și isteț s'arățĭ că ești
„Și cu fata să glumești.
„Că, de, fata știĭ ca fata
„Face cum o zice tata
„Dar și tata alt-fel face
„Cînd flăcăul feteĭ place.
„Tu puteaĭ să rîzĭ cu fata
„Să te jocĭ să maĭ glumești
„De luaĭ alune 'n mînă
„Și-ĭ ziceaĭ : — ian se ghicești
„Cîte-alune sunt în mînă ?
„Spune iute, îțĭ poruncesc
„Că sunt om împărătesc.
„Fiĭ maĭ dîrz, cu duh, la dracul
„Cum e astăzĭ lumea nouă
„Strică 'n dințĭ vr'o treĭ alune
„Maĭ aruncă 'n ea vr'o două...

*

„Ha, ha, ha, băetul zice.
„Ia acum v'am priceput
„Las că fac eu, heĭ, de-acuma
„Incă vremea n'a trecut.“

*

Decĭ apoĭ maĭ unde mers'aŭ,
Poate tot acolo 'n sat —
C'așa umblă peținoriĭ
Ca și 'n tîrg la cumpărat —
Nu știŭ cum de s'a 'ntîmplat
Lapte acru li s'a dat.

Dar flăcăul ce să facă? Umflă-o mînă, haide 'ndată
Și-o croește după fată
Și de-odată voinicește
Drept în față i-s'oprește
Și, răstindu-se la dînsa, zice :
— „Acuma haĭ ghicește :
„Cîte sunt aice 'n mînă? Spune uĭtĭ, îțĭ poruncesc
„Că sunt om împărătesc.“

*

Fata stă, la el privește
Vra să știe ce voește
Iară el cu lapte acru drept în frunte-o și lovește.

*

După asta nu știu singur ce isprăvĭ a maĭ durat
Știu atît că dimineața la o casă unde-aŭ stat
Cătând apă de spălat
Și 'ntîmplîndu-se să fie
Gazda om cu meserie,
Căcĭ lucrà la cizmărie,
Nu știu cum de-a potrivit
Că 'ntr'un vas a nimerit
Călăcan pentru 'nnegrit
Și cu el pe față-a dat
Ș'așa bine s'a spălat
Că juraĭ într'o 'ntinsoare
Că-ĭ chiar dracul în picioare....
Dar scăpă de însurătoare.

*

Cum n'avea el banĭ săracul
Galbenĭ blancĭ vr'o zece miĭ
Se 'nsură într'un ceas cu dînșiĭ
Făr'a face la prostiĭ !

ȚIGANUL CU PUȘCA

Un țigan de mult odată
Nu știŭ unde la vr'un sat
Fost'a dus la judecată
Pentru-o pușcă de furat.

*

Iar colo la judecată cum era cu grija'n spate
Că l'or pune la 'nchisóre, că l'or rade, că l'or bate
Și când tocmaĭ se gândea cum s'o 'ntoarcă, ce să facă,
Ce să spună să nu tacă,
Pricepînd că de scăpare
Nicĭ un chip acuma nu-ĭ,
Iată tocmaĭ din tîmplare
Vede că 'n naintea luĭ
Vine-un om ce-a fost chemat
Ca să fie judecat
Pentr'un porc ce-ar fi furat.

*

Iar intrînd la judecată
Omu 'ncepe, haĭ, de-odată:

*

„Eŭ jupîne, orĭ cucoane, văd c'aice m'aț chemat
„Socotind că-'s vinovat;
„Dar vĕ spun adevĕrat
„Porcul eŭ nu l'am furat,
„Ci cu 'ncetul, cu mîncare
„L'am crescut eŭ singur mare;
„Căcĭ cu lapte l'am hrănit
„Și l'am tot îmbucărit
„De demult de mititel,
„De pe cînd era purcel,
„Cînd nicĭ nu ședea 'n ocol,
„Ci dormea cu mine 'n țol."

*

Și cu-aceste vorbe omul și cu marturĭ ce-a chemat
De belea s'a descurcat
Judecata l'a ertat.

*

Iar țiganu așa văzînd
Ș'ajungînd și el la rînd,
Zice:
„De, și eŭ, cucoane, vĕd c'aice m'aț chemat
„Socotind că-s vinovat;
„Dar vă spun adevĕrat
„Că eŭ pușca n'am furat
„Ci cu 'ncetul cu mîncare
„Mi-am crescut'o singur mare

„Căcĭ cu lapte-am tot hrănit'o
„Și mi-am tot îmbucărit'o
„De demult de mititică
„Cînd era cît o surcică
„Cînd nicĭ nu ședea 'n ocol
„Cînd era de-abea pistol.

ȚIGANUL LA MĂNĂSTIRE

Un țigan odată-amarnic pe tot satul supărat
Că-l năpăstuĭaŭ într'una tot cu lucrurĭ de furat
„Dar ce dracu, 'șĭ zice dînsul,
Și se 'ntrebă cu mirare,
„Lumea asta-ĭ chiar nebună
„Numaĭ teafără nu'mĭ pare!
„Nu vezĭ cît e de hîrsită?
„N'are suflet, n'are milă,
„Te pîndește, te 'nterește
„Ca de-o boală-ĭ este silă.
„La tot pasul te-urmărește
„Strînge tot din calea ta
„Strînge-o-ar de gît cîrceiĭ
„Și-ar suci-o și-ar crăpa!
„De-a dat dracul să te prindă
„C'aĭ luat pe ne'ntrebat,
„Cît de mititel vr'un lucru,
„Zice 'ndată c'aĭ furat!

„De-aĭ cercat cum-va vr'o dată
„Știĭ așa ca să glumești
„Și-aĭ luat măcar o gîscă
„Ochi-ți scoate cît trăești.
„Chiar și azĭ mîncăĭ păpara!
„S'aŭ legat de capul mieŭ:
„Nu știŭ cuĭ pierise o pușcă,
„Și ziceaŭ c'am șters'o eŭ!
„Lasă, las, prin satul vostru
„Nu vă cad de-acum belea
„Să vă văd atunce numaĭ
„Ceafa cînd îmĭ voiŭ vedea."

*

Astfel zice și într'o ciudă, ca și-un om eșit din fire
Se pornește și se duce păn ce dă de-o mănăstire.
Iar colo la mănăstire se 'ntîmplă și masa gata,
Și-l poftiră și pe dînsul, păn la una păn la alta.
Și-a mîncat țiganul bine cum de loc nu s'așteptase
Și nebun de bucurie că 'ntr'un loc așa picase.

*

Zice:
„Haĭ să șed aice!
„Zĕŭ că șed, pre legea mea!
„Cîtă lume văz că șede
„Eŭ se șed nu voiŭ putea?!
„Șed boerĭ și boeroaice
„Și se 'mpac se mulțămesc
„Voiŭ ședea și eŭ ca dînșiĭ,
„Ce să zic, să maĭ cîrtesc.?!
„Zeŭ așa! C'aice e bine.
„Chiar aicĭ e locul mieŭ

„Poate așa era să fie
„Mulțămesc luĭ Dumnezeŭ."

*

Maĭ pe urmă și călugăr
L'aŭ făcut, l'aŭ îmbrăcat,
Comănac i-aŭ dat și rasă
Și metănĭ în mînĭ i-aŭ dat,
Ioil i-aŭ pus ca nume
Din Ion cum se numea
Iară el de bucurie
Nicĭ pămîntul n'atingea:
Cînd pășea credeaĭ că are
Catălige la picioare
Și dădea din mînĭ țiganul
De credeaĭ că vrea să zboare;
Se preumbla cătând în juru-ĭ
Ca să vadă cum îĭ șede
Imbrăcat călugărește!
Cine trece, cine-l vede,
I se pare că la dînsul
Numaĭ cată și privește
Ce frumos și bine-ĭ șede
Imbrăcat călugărește.

*

O ducea țiganul bine, căcĭ atuncĭ cînd a sosit
Toema 'n septămîna albă, nu știŭ cum, s'a nimerit!
Dar veni și postul mare cînd din capît vr'o treĭ zile
Nu mănîncă ci fac numaĭ ascultare și citire.
Ziua 'ntăiŭ o trece toată nebăut și nemîncat
In biserică cu fraților la metănĭ și la 'nchinat
Iară noaptea încă bine n'apucase-a dormi

Cînd de-odată pe la ușă ĭarăș̆ĭ toaca bocăni
La biserică se duce, și ĭar ș̆ede nemîncat
Și cînd ese în loc de masă mi-l trimite la săpat.

*

Așa astă-zĭ, mîne ĭară nu-ĭ maĭ daŭ nemic mîncare
Ci-l trimet să sape numaĭ-orĭ să facă ascultare.

Sapă, sapă și ĭar sapă
Prin grădină, sapă 'n vie,
De mîncare însă pace
Nu s'aude nu se știe,
Nicĭ n'aŭ gînd de maĭ gătit
Căcĭ căldărĭ, cazane, toate
Sunt acuma la spoit.

*

Ce să facă el acuma? Să se plîngă? Dar la cine?
Maĭ posteaŭ orĭ nu și alțiĭ... el postea curat de-a bine.
Ce să facă decĭ țiganul? A răbdat și-a tot săpat
Pînă cînd la urmă zice stînd pe sapă răzemat:

*

„Sapă, bre, vîrtos și tacĭ,
„Că doar altă ce-o să facĭ!
„Nu știĭ coturĭ
„Nu știĭ locurĭ
„Nicĭ vezĭ oale pe la focurĭ!
„Sapă, sapă și iar sapă,
„Și de foame ochi-ți crapă!

*

„Aoleŭ, mămucă, dragă.
„Dar la ce m'aĭ mai făcut?
„Săptămînĭ să rabd de foame
„Cine dracul s'a vĕzut?!

„Bre, bre, bre, bre! Vaĭ de mine
„Maĭcă sfîntă, aoleŭ,
„Dar ce vre-aĭ cu mine-acuma,
„Doamne ce ți-am greșit eŭ?!
„Cine m'a trimis pe-aice
„Bată-l focul cap, bostan,
„Căcĭ pe cât se vede-aice
„Se mînîncă-odată 'n an!...
„Dacă 'ntrebĭ de vr'un călugăr
„Te ĭea dracul de necaz
„Căcĭ tu crăpĭ și turbĭ de foame
„Și el rîde face haz!
„Intrebaĭ maĭ erĭ pe unul
„Și mi-a spus că-ĭ postul mare.
„Ș'apoĭ dacă-ĭ post! La dracul!
„Dar de ce nu dă mîncare?!...

*

„Numaĭ toacă și iar toacă
„Nu te prinde vremea 'n loc
„N'aĭ nicĭ cînd închide ochiĭ
„Căcĭ te chĭamă: toc, toc, toc!
„Toc, toc, toc, la rugăciune
„Fă metaniĭ și te 'nchină
„Toc, toc, toc, apoĭ îțĭ ₫ice:
„Du-te sapă prin grădină....
„Toc, toc, toc, de capul vostru
„Fi-v'ar atîta tocat
„Că de cînd îmĭ bateți toaca,
„Chiar ca toaca m'am uscat.
„Mănăstire!
„Hămisire!

„Toată ziua: toc, toc, toc
„Iar mîncare cancĭ la foc!
. . . . . .
. . . . . .
„Maĭ zicea maĭ erĭ un altul
„Să răbdăm să tot răbdăm
„Căcĭ apoĭ în ceriŭ o masă
„Ne vor pune să mîncăm.
„Heĭ, comediĭ! Doamne, Doamne!
„Multe maĭ auzĭ acum
„Pân la ceriŭ e cale, frate,
„Morĭ de foame, chiar pe drum!
„Nu! Degeaba! Nu-ĭ pe-aice
„Pentru mine de trăit
„Las la dracul mănăstire
„Şi te du cum aĭ venit!
„Lasă cerĭul şi maĭ bine
„Pe poteca de din dos
„Ia-ţĭ Ioane tălpăşiţa
„Şi te cară sănătos!
„Las să rabde cuĭ îĭ place
„Să mînînce bocănit!
„Mama doar de dor de toacă
„N'a murit cînd a murit."

*

Maĭ stătea la gînd ţiganul: cum s'o întoarne?
Cum să facă?
Când de-odată ĭar s'aude prin ogradă
Sfînta toacă!
Şi-a atuncĭ haide, tunde-o pîrleo
Peste gard; şi-aşa fugea!..

Peste spinĭ şi peste pietre
Şleah bătut i se părea;
Rasa 'n gardurĭ aninîndu-şĭ
El o lasă şi se duce!
Cade chiar şi comănacul
Dar el nu stă să-l apuce.

*

„Pică, zice dacă vraĭ.
„Rămăĭ unde te-am găsit.
„Rămăĭ, frate Ioile,
„Căcĭ Ion s'a mulţămit
„Că de cînd pe cap te-am pus
„Si mîncarea mi s'a dus!

*

Iar cînd fu 'ncolo departe maĭ gîndind la comănac
Zice:
„De! Căzù sărmanul! D'apoĭ ce eram să-ĭ fac?!
„Ştiŭ ce nu mi-o fi păcat
„Căcĭ el singur a picat!
„M'aşĭ întoarce ca să-l ĭeŭ
„Dară nu e'n drumul mieŭ.

TIGANUL LA VÎNAT

Un țigan ce nicĭ odată, pușca'n mînĭ n'a fost luat
Intr'o bună dimineață vra să meargă la vînat.
Dar de o dată pe la case haide 'ncepe a triera,
Ca vr'o pușcă să găsască, veche cum s'ar întîmpla
Unĭĭ rîd, l'alungă alțiĭ, iară el într'una cată
Pînă cînd găsește-o pușcă tocmaĭ gata și 'ncărcată.

*

„Doamne face el luârd'o
„Auleu, ce pușcă mare
„Of! că bine o să-mĭ maĭ șadă
„Cînd oiŭ pune-o la spinare
„Uit'te cît e de frumoasă,
„Cît de neagră, cît de grea!..
„Am să 'mpușc cu dînsa, Doamne,
„Mult vînat... pre legea mea!..
„Că din cap în cap e plină
„De la bot și pînă'n strat

„Si pe cît de mare-ĭ stratul
„Și bucșit e de 'ncărcat.
„Cînd cu dînsa voiŭ începe
„L'a 'mpușcat am se uresc,
„Căcĭ atîta încărcătură
„Nicĭ la anul n'o sfîrșesc....

*

Tot așa vorbind țiganul
Pușca 'ntruna desmerda
Și-o strîngea cu drag la pieptu-ĭ
Și 'n oțele o săruta.
„Uit'te ce de-a meșteșugurĭ
„Are ea colea pe strat!
„Și cocoșul, bată-l toaca
„Uit'te cum e cocoșat!!..
Iar a casă la țigancă,
Cînd cu pușca-ĭ a ajuns
A vîrît pe toțĭ în boale,
Toțĭ de frică-ĭ s'aŭ ascuns.
Fugeaŭ dancĭĭ chiuita
Și prin tufe s'ascundeaŭ
Alțiĭ smirna prin unghere
Staŭ lipițĭ și nicĭ crîcneaŭ
Iară el răcnea prin casă
De gînde-aĭ că 'șĭ face samă
„Ce gîndițĭ voĭ? lasă, lasă!
„C'am să fac din voĭ păstramă!!.

*

Apoĭ pune pușca 'n spate și se duce la vînat
Maĭ luând cu dînsul încă și pe-un alt țigan din sat

Ca să aibă cine strînge tot vînatul ce-or vîji
Și cu sacul să-l aducă înnapoĭ cînd vor veni.

*

Și se duc așa țiganiĭ ;
Iară cel cu pușca 'n spate,
Imbrăcat cu totul sprinten
Și cu mînecĭ suflecate,
Nu eșise încă bine
Dintre case de prin sat,
Și vînatul să nu-l simte
Merge tupiluș, plecat.
Ca 'n șurub îĭ umblă capul
Intr'o parte 'n alta cată,
Cînd pe icĭ, cînd colo-ĭ pare
Că vînatul i s'arată.
Tot se uită, tot ascultă,
Numa 'n degete pășește,
Maĭ așteaptă pe tovarăș
Și șoptind așa-ĭ vorbește :

*

„Astădĭ eŭ vînez într'una
„Pân ce sacul voĭ umplea
„S'apoĭ merg frumos a casă,
„Iară mîne vom vedea,
„Vom lua și vr'o căruță,
„Cînd vom merge la vînat.
„Căcĭ așa de mult în spate
„Nicĭ nu-ĭ vorbă de cărat.
„Haide, dară maĭ-nainte,
Incolo pe deal în sus,

„Numaĭ sacul ține-l gata,
„Cînd va fi vînat de pus."

*

Dar mergînd vorbind țiganiĭ, iată 'n drumu-le întâlnesc
Pe-un biet om venind spre dînșiĭ și de-odată-l și opresc.

*

— „Staĭ, mă rog, bădică, spune,
„De nu-ți este cu bănat,
„Vînătorul cum vînează,
„Cînd se duce la vînat?
— „Cum vînează! 'ntinde pușca
„Numaĭ ce-a zărit vînatul
„Trage 'ntr'însul și 'l împușcă,
„Maĭ apoĭ împușcă-un altul. . . .

*

„Bine dar," țiganul zice și tot merg necontenit
Păn ce-un epure 'nainte dintre tufe le-a eșit.

*

„Staĭ mîncați-ar tata coada,
Zice „stăĭ căcĭ am uitat
„Ce mi-a spus romînul cela.
„Oare cum m'a învățat?...
. . . . . .
. . . . . .
„A !.. mi-a zis întinde pușca
„Numaĭ ce zărești vînatul
„Trage într'însul și'l împușcă
„Maĭ apoĭ împușcă-un altul...
. . . . . .
. . . . . .

„Haĭ s'o 'ntind. Dar cum se 'ntinde ?
„Cum să fac să nimeresc ?
„Căcĭ așa mi-a zis românul
„Ca s'ontind, s'o maĭ lungesc ?

*

Plănuind așa țiganul pușca 'n mînă și-o ținea
Și-o căta pe la oțele, cum s'o 'ntindă nu știa.
Pune mîna ca s'o 'ntindă trage 'n jos și trage 'n sus,
Ș'apoĭ zice : „na ! lungește-o, trage, doar așa ți-a spus !
— „Trage!“ zice acum și celalt
— „Trage nu vezĭ cum m'opintesc ?
„Draciĭ toțĭ mă ĭeŭ de ciudă
„Și nu-ĭ chip s'o maĭ lungesc.

*

Tot așa zicea țiganul și-o sucea și-o clătina
Și pe o parte și pe alta și prin cap se scărpina.

*

Dar așa mereŭ cătând
Și cocoșul ridicând
Pușca ĭată c'a pocnit
Și cel epure....-a fugit.

*

— „Uit'te bre și ĭea-țĭ de samă !
„Pușca ta s'a descărcat. . . .
— „Tacĭ din gură, nu-ĭ nemica !
„Ș'apoĭ ? s'a maĭ ușurat !
„Insă las că știŭ de-acuma. . . .
„Cînd vînatul voiŭ vedea
„Fug de odată ĭeaŭ și pușca
„Și-l lovesc în cap cu ea . . .

*

Apoĭ merge maĭ nainte, dar, ce-ĭ vine luĭ în gând,
Se oprește în drum de-odată către celălalt zicând :
„Fugĭ a casă, adă sare
„Ca să punem pe vînat
„Căcĭ o zi, de șede 'n soare
„Tot se strică nesărat !
„Nu maĭ voĭ să trier câmpiĭ
„Și să umblu de hăram
„Iar vînatul să se strice,
„Și nicĭ parte-acum să n'am.

*

Cel cu sacul fuge-acasă într'un suflet peste câmp
Iară el, în urmă-ĭ, umblă prin ponoare vr'un restîmp,
Și cu gândul la tovarăș sta 'ngrijit privind spre sat
„Nu maĭ vine !... Vezĭ mă lasă
„Cu vînatul ne sărat....

*

Iar văzînd că nu maĭ vine, haĭ, pe mers din noŭ se pune,
Insă ĭată că 'nainte-ĭ ca și cum printr'o minune,
Vede-un epure 'ntr'o tufă, că ședea boțit grămadă,
Cu urechile cĭulite, tupilat să nu se vadă.

*

Aoleŭ ! șoptește dînsul și clătind din cap la el
Amețit de bucurie
Dondănește încetinel :
„Uit'te zeŭ ! ce pĭele bună !
„Dac'aĭ vinde-o cât să ĭeĭ ?
„Vr'o treĭ leĭ și jumătate!....
„Ba n'o las din patru leĭ !....
„Astăzĭ patru, de pe-aceasta,
„De pe alta patru ĭară,

„Cîte patru, cîte patru,
„Cît voiŭ strînge pîn la vară ?...
„E ! he ! heĭ !... Părale multe !
„Atuncĭ fi-mĭ-va îndămână,
„Cumpĕr oĭ și mieĭ și capre,
„Și-mĭ durez colo și-o stînă...
„Ș'apoĭ ĭe-țĭ un cal, măĭ bade-o,
„Și mi-l înșeleză bin',
„Și colo pe el te-aruncă,
„Și te-așază cum îțĭ vine
„Și-ĭ dă drumul ca să sboare
„La apus, la răsărit
„Și ca gîndul să te ducă
„Unde dorul ți-a poftit...
„Lumea 'ntreagă să se mire
„Și să 'ntrebe cine eștĭ,
„Om orĭ zmeŭ orĭ prea viteazul
„Făt-frumos de prin poveștĭ ?...
. . . . . .
. . . . . .
„Mergĭ pe câmpĭ încolo 'ncoace; cauțĭ trebile pe rînd
„Mergĭ la stînă și de-odată pe ciobanĭ îĭ prinzĭ dormind.
„Să mă vezĭ atuncĭ pe mine, când oiŭ fi eŭ supărat
„Am să strig o-dată tare : Săriți măĭ ! Ce v'ați culcal ?!...

*

Epurile atuncĭ la fugă,
Iară dînsu-ĭ ajută,
Că-ĭ bătea din palme 'n urmă.
Strigând ! Uĭ, ta-na-na-na !...

*

Apoĭ pleacă ĭar țiganul, însă ĭarăși se oprește
Căcĭ o vulpe de 'ntâmplare maĭ naintea luĭ zărește.

*

„Dar aceea, ce să fie,
„Care șede colo jos ? !...
„Și cu botu 'ntins pe labe ?
„Bre ce epuraș frumos !
„Haide-odată, pune mâna,
„De, maĭ știĭ norocul meŭ
„Poate 'mĭ ese așa înainte !...
„Doamne mare-ĭ Dumnedeŭ !!.“

*

Și zicând așa ĭea fuga, numaĭ gata s'o apuce,
Și cu pușca ridicată tot aleargă, tot să duce...
Dar ea fuge, și s'ascunde lîng-o baltă 'n stuf pe șes.
Iar el zice : „Heĭ ! tu 'n baltă
„Mi-aĭ sărit ?.. Am înțeles !..
„Săriș tu că eștĭ o scârbă,
„Dară eŭ că-s cât un cal !
„N'am să sar ? !!.
Și drept în baltă
Să repede de pe mal.

*

Cum sări țiganu 'n baltă dintr'o dată s'afundă
Și 'nghiți mereŭ la apă pînă când să și 'nnecă.

*

Iar țiganul cel cu sarea unde a fost, pe unde a stat,
Când se 'ntoarce să-l găsească îl găsește-acum umflat.

*

Ce să facă el acuma? sta pe mal cum se găsește
Și făcându-și socoteală ce să fie, se gândește:

*

„Ce să fie? Ce să fie?!
„Nu-i nici pușcă nici vînat...
„Se 'nțelege lăcomie ! !..
„A crăpat căci a mîncat
„Tot vînatul ne sărat.

ȚIGANUL ȘI TIPICUL

Intr'o zi țiganul, lovit de mâhnire,
Căci n-avea nici casă nici loc de culcat,
Hotărî să meargă la o mânăstire,
Să se pustnicească, și a și plecat.

*

„Cum? să mor de foame?!... Om așa ca mine
„Să se prăpădească, zice 'n gîndul sĕŭ;
„Nu se poate, Doamne ! spuie orĭ și cine
„Nu-s voinicĭ pe lume, mulțĭ precum sunt eŭ.“

*

Ast-fel plănuește și pe mers se pune,
Drumu 'ntreg gândește numaĭ la mîncare,
Felurite feluri de bucate bune
I se par că vede, masa 'ntinsă-ĭ pare.

*

Iar la mânastire după ce ajunge,
Din Ion ca nume Ioil i-a dat,

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

L'a 'mbrăcat cu rasă și la cap îl tunse,
Căpătă și masa și loc de culcat.

*

Și la mânăstire petrecu țiganul
La 'nceput prea bine, cum nicĭ s'a gândit,
Pe neașteptate 'șĭ 'mplinise planul,
Săptămîna albă s'a fost nemerit.

*

La un loc cu frațiĭ se ducea la masă,
Și la rugăcĭune, chiar și la plimbare;
După masă înse unĭĭ pleacă-acasă,
Alțiĭ prin ceiruri, alțiĭ la culcare.

*

„Nu gândeam nicĭ dascăl ca s'ajung vr'odată,
„Dar acumn iată parcă's arhiereŭ,
„Popă 'n toată forma. Sunt persónă 'naltă....
„Ce nu poțĭ ajunge, cînd vrea Dumnezeu?!..

*

„Șezĭ colea, mănîncă la mîncărĭ de-a gata,
„Nu te vede nimenĭ, ba te chiamă frate,
Se gîndește 'n sine. „De-ar trăi și tata
„L'aș aduce-aice, cu rudele toate."

*

Când merg'a țiganul, părea vrea să sboare,
Fălăĭa din mânecĭ și călca de sus
Avea catalige, parcă, la piceoare
De când comănacul de frate i-a pus.

*

Dar într'o zi iată toaca mi-ĭ trezește,
Merg în mânăstire cânt și cetesc,

Rugăcĭunea-ĭ lungă, nu se maĭ sfîrșește,
Frațiĭ la mîncare, parcă nicĭ gîndesc.

*

Soarele de-amează de demult trecuse,
Ioil cu gîndu-ĭ numaĭ la mîncare;
După rugă însĕ pe toțĭ frați-ĭ duse
La săpat, să facă la câmp ascultare.

*

De la ascultare ĭar la rugăcĭune,
Când gîndea la masă toaca mi-ĭ chĭămară;
Iar când merg a casă, capul jos a pune,
Haĭ din noŭ la rugă, toaca-ĭ strigă ĭară.

*

Ca și azĭ, și mâne merg la ascultare,
In loc să mănânce, ast-fel s'a întâmplat,
Ioil întreabă pe un oare-care:
— „Te rog, frate, spune-mĭ: ce-atâta tocat?!

*

— „Toacă dar, că doară-ĭ săptămîna mare....
— „D'apoĭ de mîncare, nu mîncăm nemic?
— „Nu. Postește-acuma, rabdă fie-care,
„Căcĭ așa ne scrie Sfințitul Tipic."

*

— „Tipic? Ce-ĭ acela? E și el vr'un frate?
„Si la ce maĭ scrie ca să nu mîncăm?
— „Nu e om, tipicul. E o sfîntă carte
„Groasă, mare, verde, cartea ce-ascultăm.

*

„Pân' la paștĭ vr'o șapte sĕptĕmânĭ de-a rîndul
„Numaĭ rugăcĭune facem și postim.“
— „Pân la paștĭ?! Mămucă, n'ajung nicĭ cu gîndul,
„Ioil gîndește: bravo aferim!!....“

*

Fraților nu-ĭ spusese că eĭ maĭ mînâncă
De colea o leacă, de colo ceva,
Ioil sermanul era proaspăt încă,
Se 'ntindea de foame n'avea ce mînca.

*

„Ah, că greŭ maĭ merge slujba preoțească,
„Prea mĕ bucurasem cam pe la 'nceput,
„Pe cât vĕd aice vor să mĕ sfințească,
„In abrașà breaslă am maĭ încăput!!

*

„Loc maĭ bun în lume n'ar putea să fie
„Pentru mine-aiurea de cât acolea!
„Dar tipicul cela, care posturĭ scrie
„Strică tot, la dracul, este o belea.

*

„Heĭ, de-ar fi, mămucă, să mi-l prind în mână,
„Ar vedea el, lasă, cât e de tipic....
„Am să-ĭ fac eŭ felul, când mi-o fi îndemână....
„Va vedea el, lasă, nu maĭ zic nemic.“

*

A doua zi iată cum s'a nimerit:
Fraților strînșĭ grămadă, toți 'șĭ povestesc,
Că smeritul frate al lor a fugit
Și că nicĭ tipicul încă nu-l găsesc.

*

Se vedea 'ntro cadă cu apă de ploae
Ceva verde, mare, însĕ fraților zic
Că 'necată este vre-o lighioae,
Dar cătînd, aflară.... Sfințitul Tipic.

ȚIGANUL LA VIE

Un țigan odată auḑind prin lume.
Cît de bună-ĭ poama [1], s'a pornit anume
Să mînânce poamă, și s'a dus la vie,
Unde dînd de frunze, haĭ, cu lăcomie
Incepu să 'nbuce, de credeaĭ că-ĭ miere
Cu-așa poftă mare și cu-așa plăcere,
Că-țĭ era și 'n grijă că s'ar îneca
Cu-așa lăcomie cum le 'nfuleca.

*

Se umflase-acuma, era plin țifoae
Nu putea sĕrmanul, batîr să se 'ndoae,
Cînd cătînd prin frunze maĭ băgă de samă
Că eraŭ și struguri copțĭ, frumoșĭ de poamă.
Și 'ncepu să guste, dar atuncea iată
Și vieru 'n fața-ĭ numaĭ ce s'arată
Și 'ncepu de-odată cu ne pus în masă
Și cu-o scurtătură, știĭ, cam cioturoasă

[1] Poamă — Struguri.

Să-l măsoare 'n voe, și l'a măsurat
Tot cu scurtătura și 'n lungiș și 'n lat.
I-a cărat în voe cum și cît a vrut
Pîntece din coaste maĭ că 'ĭ-a făcut.

*

Decĭ de-atâta cinste cît a căpătat
Zice că țiganul ar fi leșinat,
Iar vieru 'n urmă, maĭ așa sub sară
Il dădu din vie peste gard afară.

*

Ast-fel zice lumea că s'ar fi 'ntîmplat
Dar țiganul iată ce spunea prin sat:

„M'am pornit și eŭ la vie
„Cam sub sară la chindie
„Și de 'ndată ce-am ajuns
„Subt o tufă m'am ascuns,
„Și 'ncepuĭ să 'nghit la vie
„Să-mĭ ajungă și să-mĭ fie...
„Dar din tufe, hop de odată
„Și vierul mi s'arată
„Cam cu gîndul să mă bată.
„Dapoĭ eŭ de felul mĭeŭ
„Zdravăn, cît un paraleŭ
„I-am zis: „Veḑi, gîndește bine
„C'apoĭ intri'n cîrd cu mine,
„De mi-aĭ pune mîna în chică
„Eu cu dințiĭ de opincă
„De gurguĭ te-aș apuca
„Și le-așĭ roade în fața ta.
„De mi-aĭ pune mîna în barbă
„Eu cu dințiĭ prind de ĭarbă

„Și ți-o zmulg, cum nicĭ gîndeștĭ
„Să n'aĭ ce să maĭ coseștĭ.

*

„Iar de nu, și nu m'ascultĭ
„Eu te las să știĭ desculț.
„Și de ĭarbă păgubaș
„Dacă 'n pace nu mă lașĭ.

*

„Dar romînul îndrăcit
„Parcă nicĭ n'a auzit;
„Cît i-am spus și i-am tocat
„Nicĭ în samă n'a băgat.
„La zurbavă s'a întărtat
„Și-a pățit cum i-am cîntat

*

„Dapoi cine-ĭ vinovat
„Ca pe-un om l'am învățat.
„Numaĭ nu m'a ascultat...
„Făr de iarbă l'am lăsat
„Și opinca i-am mîncat
„Ba să vezĭ, ce nebunie....
„A sărit la bătălie
„Și 'ncepurăm amîndoĭ
„Să ne batem între noĭ.

*

„Ne bușeam și ne trînteam
„Inse eŭ îl dovedeam:
„Cînd desubtu-ĭ nimeream
„Cînd de-asupră-mĭ îl zăream!

*

„Cît e vorba de bătae
„Doamne ce maĭ hărmălae!

*

„Cînd să daĭ îțĭ vine 'n minte,
„El te ea pe dinnainte
„Și de-odată te lovește
„Unde-apucă, nicĭ gîndește!
„Cînd socoțĭ că ți-a venit
„Rîndul tăŭ, te-a și cîrpit.

*

„Luptă 'n parte se numește
„Cînd tu vraĭ el te cîrpește!

*

„Tot așa ne-am tot luptat
„Pînă cînd m'am săturat;
„Iar la urmă m'am culcat,
„După ce l'am alungat.
„Ș'apoĭ ce va fi făcut,
„Cum era el de bătut,
„Nu știŭ, dar cînd m'am sculat
„Ce-am văzut m'am minunat:
„El de mine 'nfricoșat
„Din loc viea și-a mutat!

*

„Decĭ luînd și eŭ o dată
„Un butuc uscat de pĭeatră
„Peste gard l'am asvîrlit,
„Drept întrînsu-am nimerit,
„Și să vezĭ cum l'am lovit

„In călcâiŭ dup'o ureche
„Dóuă cóste-am rupt.... păreche,

*

„Iar la anul cînd treceam
„Pe-acolo de-abĭa mergeam...
„Mirosea... precum socot...
„Chiar a mort... a mort de tot...
. . . . . .
. . . . . .
„Iar acolo.... cine știe...
„De-o maĭ crește ĭarbă 'n vie!...

CIOBANUL LA BISERICĂ

Un cĭoban ce nicăiure la biserică, cât se pare,
Nu fusese nicĭ odată ca să vadă-o slujbă mare,
Orĭ vr'un popă cu odăjdiĭ și cu dascăliĭ slujind
Și cu cele sfinte daruri prin biserică eșind,
Intr'o zi ce-șĭ puse 'n minte, nu știu, singur ce-a gîndit,
La biserică să meargă și luĭ poftă i-a venit!

*

„La pîrdalnica! ce dracul !....
„Zice el în gîndul seŭ
„Ce biserică, pe semne,
„Nu mi-ĭ dat să văd și eŭ? !..
„Uniĭ zic că e frumoasă
„Și că'ntr'însa orĭ și cine
„A intrat găsește masă,
„Șede ospătează bine
„Naforă colea dospită
„Și colivă și colacĭ

„Și cinsteștĭ la vin, măĭ neică
„Păn-ce chiar cu ochiul facĭ....

*

„Alțiĭ zic că la bisericĭ
„Se rîpesc, se fur copiĭ,
„Iar apoĭ niște dihăniĭ
„Le sug sîngele de viĭ!
„Voiŭ să merg să văd cu ochiĭ
„Măcar orĭ și ce-așĭ păți
„Nu-s așa de slab de înger,
„Nu mă tem că voiŭ muri.
„Fugărit'am lupĭ în vieață
„Și cu ursiĭ m'am luptat,
„Nicĭ habar n'avuĭ de toate,
„Tot cu zile-s.... am scăpat!

*

„In zădar ca un nemernic
„Tot te-ascunzĭ și te 'ndoseștĭ
„De ți-ĭ scris să morĭ, pe moarte
„Pretutindenĭ o găseștĭ.

*

Cam așa gîndind în sineșĭ s'a pornit de mînecate
Peste cîmpĭ și peste dealurĭ vr'o biserică să cate,
Și s'a dus. —

*

Pe la amează, cînd ciobaniĭ ceialalțĭ
Eraŭ toți acum la stînă și cu turmele adunați,
Numaĭ hop și el sosește, ostenit și asudat,
De tătarĭ fugise parcă și la fugă-a fost scăpat.

*

— „Dar ce-ĭ bre ? Ce fugĭ! Ce dracul!!...

„Unde-aĭ fost de unde viĭ?.
Intreabă dintr'înșiĭ unul.
—„Stăĭ să-ți spun de vraĭ să știĭ,
Iĭ respunde el atunce și se pune-a povesti
Unde a fost și ce făcuse și cam ast-fel ĭĭ vorbi:

*

— „Bre! Biserica e mare
„Cît o stînă, dar maĭ naltă
„Și-ĭ făcută mi se pare
„Numaĭ chiar dintr'o bucată.
„Și sticlește, măĭ sticlește
„De-ți ĭea ochiĭ cînd privești,
„Dar în ea ce se petrece,
„Cînd vezĭ, zĕŭ că te încrucișteĭ.

*

„Eŭ vĕzuĭ colo deodată
„Oamenĭ mulțĭ și m'am mirat,
„Cum cu toțĭ ședeaŭ grămadă
„Fiește-care nemișcat.
„Maĭ stătuĭ să văd ce este
„Și de-odată am și zărit
„C'așa.... 'ncetul de pe-o ușă
„O dihanie a eșit,

*

„O dihanie pestriță
„Ce mergea și tot pufnea
„Și din cînd în cînd din gură
„Necheza și mîrîea.
„Se'nvîrtea pe lîngă oamenĭ,
„Se cĭulea, se tot strîmbà

„Și intrà 'nnapoĭ în 'untru
„Și urla de rĕsunà....

*

„Astă noapte, mi se pare,
„Vr'un copil a fost furat
„Și de aceea ca s'o prindă
„Lumea cred c'a alergat.
„Dar degeaba căcĭ cu toțiĭ
„Chiar ca niște parĭ ședeaŭ
„Neclintițĭ și nicĭ o vorbă
„Innainte-ĭ nu ziceaŭ

*

„Numaĭ doĭ eraŭ pe-acolo,
„Oamenĭ, știĭ, pe placul meŭ
„Unul sta la mîna stîngă
„Tocmaĭ unde stam și eŭ;
„Iar celalt în mîna dreaptă.
„Dar așa precum stăteaŭ,
„Răcneaŭ hojma și la dînsa,
„Ca la naĭba, să răsteaŭ,....
„Pînă când fugea ia în 'neuntru
„Si prin fund mi s'ascundea...
„Iară eĭ strigaŭ la dînsa
„Pînă când din noŭ eșea.

*

„Tot așa mĭ-o hârățiră
„Pîn și dînsa s'a îndrăcit
„Și de-odată, atuncĭ, frățică,
„Doamne cum a maĭ eșit
„Incĭudată de pe ușă!!..

„Și mergînd așa.... horțiș....
„După cât am înțeles'o
„Vra să muște pe furiș.

*

„Se făcea că nicĭ se uită,
„Se pleca, se tot sucea,
„Iar la cap ținea cu laba
„Niște blide și mergea
„Tot spre oamenĭ; și 'ncepuse
„A-ĭ lovi la cap pe rînd.

*

„Dar atuncea, las pe mine.
„Mi-am făcut eŭ plan în gând:

*

„Acești oamenĭ îs netrebnicĭ,
„Și de-o umbră lor li-ĭ frică.
„Haĭde să le fac vr'un bine,
„Căcĭ un bine nu le strică!

*

„Și precum stăteam de-oparte,
„Incepuĭ încet, încet
„A mă trage cam spre dînsa
„Pînă m'am ș'apropiet.
„Mi-am luat în mînă bățul
„Și pe 'ncet m'am îndosit
„Și de-odată la ureche
„Numaĭ una i-am cărpit!...

*

„Ea căzù pe loc ca moartă,
„Iar apoĭ m'am dus și eŭ.

„Le-am făcut și lor un bine,
„Cît putuĭ, cu bățul meŭ.

*

„Dară eĭ în urmă, pace,
„Nu știŭ, zeŭ, ce-aŭ maĭ făcut.
„S'aŭ luptat cu ea... saŭ poate
„C'aŭ fugit cum aŭ putut ? !..

*

„Știŭ atât că tot răcnea:
„*Prinde-ți-l*, în urma mea

*

„De-or fi prins'o.... trebuea
„S'o fi jupoĭat.... că, Doamne,
„Mîndră piele maĭ avea !

*

„Dar aŭ prins'o, orĭ i-a prins
„Despre-aceasta nu știŭ, zeŭ,
. . . . . .
. . . . . .
„Câțĭ de mine s'aŭ ținut
„Păn afară i-am dus eŭ.

POPA ȘI PUNGAȘUL

Un pungaș odată, cum s'a răsgândit,
„Haĭ să fiŭ, îșĭ zise, un pungaș cinstit.

*

Zise și dindată ce și-a pus în gînd
Se jură pe toacă și pe sfinți de rînd,
Draciĭ toți să-l prindă, ĭelele să-l iea
Când din noŭ la rele vrere-ar să se dea.
Iar de-acele câte păn atuncĭ făcuse
Vrînd să-șĭ scape gîndul în sfîrșit se duse
Păn și la duhovnic să-l duhovnicească,
Ca de-acum se 'nceapă vieață creștinească.

*

Când la popă-ajunge, gîndul seŭ îĭ spune...
Popa patrahirul peste cap îĭ pune
Și apoĭ haĭde 'ncepe, cartea deschizînd
Deslegărĭ, molifte a-ĭ ceti de rînd.

*

Popa face cruce, cîntă și cetește
Iar pungașul hojma ochiĭ și-ĭ rotește

Ici colea prin casă, tocmaĭ pe sub pat,
Dinaintea popeĭ cum ședea plecat.

*

Iar rotind el ochiĭ, ĭată că de-o dată
De la brîŭ, la popa, vede spînzurată
Punga cu părale

*

Popa tot cetește ;
Iar pungașu 'n sine cum se rĕsgândește
Zice :

„Bre ! ce pungă ! zeŭ pre legea mea !
„Ian, barîm să caut sunt părale 'n ea.

*

Unul lîngă altul, galbenĭ gălbiorĭ
Eraŭ clit în pungă șepte zimțișorĭ

*

Popa face cruce cîntă și cetește
Iar desubt pungașul pur;a ĭ-o golește.
Iar apoĭ când popa din cetire tace
Și 'ntrebărĭ începe de greșelĭ a-ĭ face
El îĭ spune totul, ce greșelĭ făcuse,
Iar la urma urmeĭ iată ce-ĭ maĭ spuse :

*

„Maĭ făcuĭ, părinte, încă un alt păcat,
„La un popă 'n pungă mîna i-am băgat.
„Dar să-ți spun, părinte, cum s'a petrecut
„Nu i-am zis nemică, nicĭ nu l'am bătut.
„Nicĭ o vorbă proastă n'a fost între noĭ,
„Stam așa cu dînsul cum stăm amîndoĭ,
„Numaĭ baniĭ, tată, frumușel i-am șters
„Ș'apoĭ iar în treabă-mĭ am pornit ș'am mers.

„Dar apoĭ, părinte, ca să-mĭ spăl păcatul
„Tot aceluĭ popă luĭ și nu la altul
„Numaĭ să mă erte, vream să-ĭ daŭ părale,
„Dar acum, părinte, n'ațĭ sfințieĭ tale.
„Rog să fie bine darul meŭ primit,
„Doar mi-ar fi păcatul astă-zĭ ispășit.“

*

Zise și 'n mînĭ popeĭ galbenĭ treĭ îĭ puse
Sărutându-ĭ mîna și 'n sfîrșit se duse.

*

Popa ĭar de-ajunsă cinste i-a făcut.
Păn la poartă mers'a de la petrecut,
Și 'napoĭ în casă pașiĭ îndesind
Se 'ntorcea făcându-și socoteala 'n gînd :

*

„Șepte ceĭ din pungă și cu treĭ fac zece,
„Nicĭ ce-va de lipsă, tocmaĭ, nicĭ nu 'ntrece.
„De-ar maĭ fi de-acestea, știĭ că n'ar fi reŭ.
„Dar maĭ știĭ norocul ! Mare-ĭ Dumnezeŭ ! !
„Poate chiar și popa care a fost prădat
„Baniĭ nu cu dreptul să-ĭ fi căpătat !...
„Cum hăram venit'aŭ, tot hăram i-a dat.
. . . . . .
. . . . . .
„In sfîrșit cu dreptul cu nedreptul fie
„Câți-va zimți, la dracul, mi se cad și mie.“

*

Când ajunge 'n casă, punga deschizînd,
Vrînd s'audă 'n pungă baniĭ zuruind,

Sus deasupră-ĭ ține mîna rădicată,
Lasă 'n ea să cadă galbenii de-odată

*

Cad, dar sunet, pace.... Popa se 'ncreţeşte,
Punga 'n mînĭ rĕstoarnă, scutură, sucește....
Numaĭ ceĭ treĭ galbenĭ cad din fund, de sus,
Iar cei-lalţĭ vr'o şepte ieĭ de unde nu-s....

*

„I-a furat pungaşul ! Hoţul i-a furat !“
Ştiţĭ ce face-acuma, popa supărat ? !...

*

Când se vede singur, şi prădat, ce-ĭ vine,
Iea ceĭ treĭ bĭeţĭ galbenĭ şi-ĭ ascunde bine.

ŢIGANII LA DEAL

Intr'o vreme, nu ştiŭ, unde, cînd, anume,
După cum s'aude răsunând prin lume
Cu-o căruţă mare mulţĭ ţiganĭ mergeaŭ
La un deal, şi caiĭ maĭ nu maĭ puteaŭ,
Şi-n sfîrşit stătură.
Iar ţiganiĭ vrînd
Să-ĭ pornească ĭarăşĭ, haide toţĭ de rînd
Cu bicĭuştĭ, cu beţe, care cu ce-aveaŭ,
Jnepăiaŭ să mérgă... Caiĭ nicĭ gîndeaŭ.
Hiĭ şi hiĭ tot strigă, bat în caĭ mereŭ
Ş'apoĭ între dînşiĭ la sfădit se ieŭ.

*

Unul ocărăşte pe ceilalţĭ aĭ seĭ
Zice că-s de vină, că sînt ceĭ maĭ greĭ.
Unu-şĭ iea desagiĭ vrînd în mînĭ să-ĭ ţie,
Ca 'n căruţă astfel maĭ uşor să fie.
Alţiĭ staŭ pe draghinĭ, alţiĭ chiar pe scară,
Alţiĭ jos, de ciudă, ĭute se scoboară

Și de 'mpins s'apucă. După atîta trudă
Injurau, iar alții fluerau de ciudă.

*

Dar din toți de-o dată unul se rîdică
Și 'npingînd 'nainte începu să zică:

*

„Ce tot, hii, hărăm de cal
„Tot strigați și hii la deal ?!..
„Dealu-i mare de șuit
„Si de-aceea m'am gîndit
„Să mai punem vr'un cuvînt
„La icoane, la vr'un sfînt!
„Ș'apoi iar m'am răsgîndit
„Care ar fi mai nimerit
„Să-l alegem. Să cătăm,
„Unul sdravăn să luăm.

*

„Sfîntul Petrea nu prea vine
„Că-i chelar și n'are cine
„Să rămîie 'n locul seu,
„Și-l snopește Dumnezeu !..

*

„Sfînt-Ion poate-ar veni
„D'apoi... ce ne-ar folosi ?!
„De spătos, spătos e, mare,
„D'apoi cap sărmanul n'are!

*

„Sfîntul Luca rĕu prea nu-i
„Dar cu Luca să te pui ?!.

„Apoi dar pe care-l vrai ?
„Vrai pe sfîntul Necolai ?
„Bine-ar fi de s'ar putea,
„Dar și-aicea-i o belea !.
„E bătrân sărmanul sfînt
„Cam pe aproape de mormînt
„Și se poate cine știe
„Moartea chiar în drum să-i vie !
„Și de moare, mai știi cum,
„Iar rămîi cu cai 'n drum!

*

„Sfîntul Toader ar fi bine
„Să-l luăm, dar vai de mine,
„Cine dracu-mi spune mie,
„Iepe, cai din herghelie
„Cari-i are neînvățați
„Nu te spulber pe urlați ?...

*

„Sfîntul Gheorghe chiar să vie
„Are cal de călărie !!...
„Ce ți-i bun ?!.. Chiar eu să-l am
„Dacă nu-i deprins la ham ?....
„Căci pe dînsul ori și cînd
„Tot călare-l vezi mergînd.

*

„Pe Hristos doar să-l rugăm !
„Dar la ce să-l supărăm ?
„După cum e rĕstignit
„N'are chef de mai venit.

*

„Maica Domnului apoi
„Ce mai poate? Spuneți voi!
„Chiar de-ar fi curat să vreie.
„Ce-ajutor să-ne mai deie?!
„Sfîntă mare,
Dar femee!..

*

„Dar să punem stăruinți
„La ceĭ patru-zecĭ de sfinți
„Că dintr'înșiĭ, zeŭ așa,
„Are cine ne-ajuta.

*

După astă vorbă toți cu 'nchinăcĭuni
Fac metăni se roagă și cu rugăciuni
Chĭamă hojma sfinții ce vor ști să facă
Numaĭ doară dealul ar putea să-l treacă.

*

Dar cu rugăcĭunea lor cea înfocată
Impingînd căruța se trezesc de-odată
Că trecuse dealul. Și apucînd la vale
Cum era căruța încărcată tare.
Și 'mpingînd, și caĭi maĭ luându-și vînt
Se mĭeraŭ țiganiĭ pe ce lume sînt.
Se țineaŭ de draghinĭ tremurînd de frică,
Le părea, sărmaniĭ când de când că pică!
Iar din toți la urmă unul maĭ mintos
Așteptîndu-și ceasul ca să cadă jos
Zice plin de frică, clănțănind din dinți:
„Prea mulți sfinți, la dracul!!. Lepădați din sfinți!“

ȚIGANUL GOSPODAR

Cum mergea un om odată și-a fost poposit
Unde-va, pe-un drum cu carul, ĭată c'a venit
Un țigan bătrîn, de alt-fel, care s'a 'mpăcat
Ca la om simbraș să intre și s'a pus argat.

*

Era sara cam pe-a murgul, nu prea noaptea încă,
Omul scoate de mîncare șade și mînîncă
Cu țiganul dinpreună; șed și sfătuesc,
Ca drumeții, una alta care ce găsesc;
Iar apoi după mîncare omul ostenit
S'așează sub car cu capul cam în spre dormit.
Dar țiganul, maĭ în colo, către el vorbea
Stînd grecește lîng'o roată, răzămat de ea,
Și zicea că el acuma cît despre simbrie
De intrat argat la altul nicĭ n'ar vra să știe,
Dar i-ĭ voea ca să 'nvețe și gospodărie.

*

— „Eŭ, bădică, drept ți-oĭŭ spune cît am fost flăcăŭ
„N'am ales nimic din mine fost'am un fulăŭ ;
„Ear acum am prins la minte și mi-am pus în gînd
„Gospodar să fiŭ ca omul și cu lumea 'n rînd.

*

— Gospodar!!.. Auzi tu țarca ce și-a pus în minte ?!..
Dînd din cap gîndește omul l'ale luĭ cuvinte.
„Aĭ vĕzut coroĭul Naibeĭ el de-acum gîndește
„Să s'apuce de vieață cînd îmbătrînește!!
„Și vorbește, bată-l toaca, de gospodărie,
„Parcă-ĭ tînăr, nicĭ nu vede că-ĭ o chegărie....
„Cît asudă omu'n lume cu sudorĭ de sînge
„Pînă ce cu vaĭ minune un biet cuib își strînge !!..
„Și muncește, nu glumește, de prin tinerețe.
„Cînd îĭ verde ca stejarul nu la bătrînețe !...
„Dar maĭ știĭ!.. De ce să-l rîdem ?. Poate s'o gîcească,
„Econom să fie numaĭ și să cam muncească....

*

De-al de acestea gîndind omul iată c'ațipește,
Și-apoĭ ochiĭ deschizîndu-ĭ la țigan privește.
Lîngă roată sta țiganul cum l'a fost lăsat
Dar cu ochiĭ marĭ la dînsul se uita holbat.
Se uită atuncĭ și omul și cam pus pe gînduri
Și-aminti de ce-auzise în maĭ multe rînduri
Că la drum se fac și pozne, se fac tălhăriĭ,
Te dezbracă, ca pe tine, cine nicĭ nu știĭ!
Și privind pe lîngă dînsul traista, sumanul,
Zice :

*

„Dacă mă pîrlește maĭ tîrziŭ țiganul ? !..
„Iaŭ ascultă, măĭ, îĭ zice, tu mi-aĭ spus că ție

„Ți-ar plăcea să aibĭ acuma și gospodărie ;
„Apoĭ eŭ de drum acuma, știe Dumnezeŭ,
„Is trudit, și noaptea, nu știŭ, poate dorm maĭ greŭ,
„Iară tu pe cît îmĭ pare nu prea eștĭ trudit
„Și de vine noaptea poate nu ți-ĭ de dormit.
„Dar pe-aicĭ eŭ am și lucrurĭ, traistă, bărdiță
„Sac, ceaun și cîte alte... raclă și cofiță...
„Și de stat de strajă noaptea, să le maĭ păzesc,
„N'am să staŭ, dar drept ți-oiŭ spune că mă cam gîndesc
„Nu cumva la noapte 'n còlo tu să-mĭ furĭ ceva,
„Și de-aceea eŭ maĭ bine parcă te-așĭ lega...
„Că ce vreĭ ? E noapte ! Drumurĭ pe colo, pe icĭ,
„Și ispita e ispită ! Dară tu ce zicĭ :

*

— „De bădică, de mă legĭ... e maĭ bine, zĕŭ,
„Că dormim apoĭ în tihnă Dumneata și eŭ.

ȚIGANUL NOROCOS

„Maică sfîntă, prea cinstită,
„Cât e lumea de 'ndrăcită!
„Când habar de grijă n'aĭ
„Poțĭ de dracul chiar să daĭ.“

*

Astfel zice minunat
Un țigan căsaș din sat,
Fața-șĭ schimbă se rotește
Și țiganceĭ povestește:

*

„Eŭ din felul meŭ din fire
„Sunt om ĭute cu simțire,
„Pentru-o vorbă de ocară
„Mă prefac în foc și pară:
„Țip, turbez și mușc, lovesc
„Tot ce 'n cale-mĭ întâlnesc!

„Lumea 'ntreagă nu-ĭ în stare
„Să-mĭ oprească-a mea turbare,
„Când mă prinde supărare!

*

„Azĭ la crîșmă merg la vale
„Să mĕ pun și eŭ la cale
„Despre treburĭ... Când sosesc,
„Ce să vezĭ colò?... Găsesc
„Un român afurisit,
„Slab ca dracul, ogîrjit
„Pe-un biet om de-aĭ noștri 'n drum
„Mi-l prinsese nu știŭ cum,
„Și 'ncepuse, mamă dragă,
„Ghionturĭ palme ca să-ĭ tragă
„Ca 'ntr'un codru, făr de frică,
„Făr de-o vină cât de mică,

*

„Și eŭ haĭ pe loc mă duc
„Pe romîn din scurt s'apuc:

*

„Haide! Stăĭ! Destul! i-am zis,
„Cum de-țĭ facĭ de oamenĭ rîs
„Ca 'ntr'un codru făr de frică
„Făr de-o vină cât de mică?!“

*

„Păcătosul cel sfrijit
„Cât era de prăpădit
„Făr de grijă nicĭ rușine
„Se gurguță atuncĭ la mine

*

—„Ce vraĭ măĭ? Paşol, te cară,
„Ce-mĭ tot intri 'n suflet cĭoară?

*

„Eŭ întreb de ce-l ghĭonteşte,
„El cu ghĭontul îndeseşte.
„Decĭ aprins atuncĭ de tot,
„Daŭ la dînsul ca să-l scot.
„El la dînsul, cŭ la mine
„Trag şi trage; dar ce-ĭ vine,
„Mortul naĭbeĭ se 'ndîrjeşte,
„Hîrştĭ o palmă,... mă loveşte!

*

„Ian să spuĭ acuma, zeŭ
„Ce făceaĭ în locul meŭ?

*

„Plin de dracĭ atuncĭ pornesc
„Numaĭ gata să-l lovesc.
„Dar în minte mi-a venit
„Că-s om ĭute şi-am gîndit
„Să-l maĭ las, şi-ĭ zic ascultă:
— „Eŭ nu-ţĭ fac poftire multă
„Căcĭ priveşte icĭ la mine
„Bat cu-o mînă cincĭ ca tine....

*

„El ca dracul nicĭ gîndeşte
„Iar s'apucă de-l ghionteşte.

*

„Incĭudat atuncĭ mă duc
„Drept la dînsul să-l apuc.
„Ţârul naĭbeĭ se 'ndîrjeşte
„Şi 'ncă-odată mă cârpeşte!

*

„Decĭ sîngeos cum ştiĭ că sînt
„Sar la el să-l fac pămînt.
„Dar norocul l'a slujit;
„Căcĭ în minte mi-a venit
„Că-s om ĭute şi 'n sfîrşit
„L'am lăsat, m'am stăpânit.
„Haĭ să cerc mi-am zis în mine
„N'o înţelege el cu bine?!.

*

—„Măĭ romîne, atuncĭ ĭĭ zic,
„Pentru un lucru de nimic
„Sărĭ la om şi-l ocărăştĭ
„Şi-l tot suduĭ şi-l ghĭonteştĭ?!
„Ţi-a greşit atunce ĭată
„El şi-l du la judecată!“

*

„Eŭ ĭĭ zic, dar el, ce-ĭ vine,
„Că se 'ntinde ĭar la mine
„Şi ca dracul se'nteţeşte
„Şi 'ncă o palmă-mĭ maĭ croeşte!

*

„Ca chibritu-atuncĭ pe loc
„M'am făcut pe dînsul foc!
„Ce va fi, mi-am zis, să fie,
„De-acum dracul chĭar să vie
„Nu-l maĭ ert, îl prăpădesc!!
„Numaĭ ĭar îmĭ amintesc
„Că-s om ĭute, şi gîndesc:

*

„Slab e, puhab, o tigoare,
„Să-l loveştĭ odată moare,

„Ș'apoĭ poate, de, maĭ știĭ,
„Are casă și copiĭ!!...
„De-o muri rĕmîn săracĭ!!...
„Spune atuncĭ cu eĭ ce facĭ?

*

„Parcă-o milă mi-a venit
„Ș'apoĭ iar m'am stăpânit.
„Nu vreŭ, zic, pe legea mea
„Să maĭ intru 'ntr'o belea.
„M'am pornit și l'am lăsat
„Să nu intru intr'un păcat.
„Căcĭ, pe cinste, când gîndesc
„Ce puteam să maĭ pățesc,
„Nu știŭ cuĭ să mulțumesc!!...

*

„Uĭte, zeŭ, prin câte trecĭ!..
„Sfîntă-ĭ vorba ceea 'n vecĭ:

*

„Vecĭnic omu 'n orĭ-ce loc
„Să se plîngă de noroc.“

ȚIGANUL LA CUMĂTRUL

Innădindu-se țiganul
La cumătrul seŭ la masă
Nicĭ că da vr'un greș vr'o dată
Era parcă chiar de casă.
Cînd vedea că fum nu ese
Zicea: „focul, cred, s'a stins“
Își lua vr'un băț în mînă
Și pleca la masă 'ntins.

*

Dar și omul se gîndise:
„Bre destulă cumetrie!
„M'a 'ndrăgit de tot cumătrul,
„Ce să-ĭ fac să nu maĭ vie?!“
Și 'ntr'o bună dimineață
Ce-ĭ maĭ dă și luĭ prin minte
Haide 'și schimbă vremea meseĭ
Și mănîncă maĭ 'nainte

*

Cum ședea țiganu-aproape
Lîngă om chiar peste drum
Tot umbla și el pe-afară
Și căta mereu la fum.
Fumul înse tot eșea
Nicĭ de cum nu continea;
Iară dînsul așteptîndu-l
De flămînd abea vedea.

*

„Poate nu fac azĭ mîncare.“
Zice el, „Maĭ știĭ păcate!
„Da! Ba poate azĭ fac dînșiĭ
„Cine știe ce bucate!!.“
Dar văzînd că de prin coșurĭ
Fum 'ntr'una isvorăște
Rupt de foame acum de-adreptul
La cumătrul seu pornește.

*

Cînd ajunge la cumătrul,
Iĭ găsește-acum prin casă
Sfătuind, glumind cu toțiĭ,
Ca tot omul după masă.

*

„Cum? Au stat la masă, oare?“
Se gîndește el în sine
„Orĭ așa pe ne mîncate
„Cum a rîde le maĭ vine? !“

*

Eĭ spuneaŭ mereŭ la glume
Și rîdeaŭ care de care.

Se făcea și el că rîde,
Dar cu gîndul la mincare,
Tot privea 'n colo și 'n coace
De-a măruntul se uita
Ca să vadă de mîncare
N'ar putea zări ceva.
Și cătînd zărește 'n vatră
Sus pe foc cogea căldare,
Și voia să știe numaĭ
Dacă 'ntrînsa-ĭ de mîncare.
Cum să facă, decĭ, să 'ntrebe?
Tot mereŭ se ispitește,
Dar... nu poate de rușine,
Schimbă vorba maĭ... tușește...

*

Dar de foame maĭ pe urmă
Și rușinea și-a uitat
Și 'ntreabă c'un glas cam moale:
— „Poate acum ațĭ și mîncat?!..
—„Știĭ, așa... ceva.., 'ĭ răspunde,
„Căcĭ avurăm astă-dĭ treabă
—„Da 'n căldare ce-ĭ acolo?
—„Ia dubĭală [1] am pus să fiearbă
—„Ce dubĭală?!
—„De,.. dubĭală...
„Parcă n'aĭ maĭ auḍit?..
— „Ba mîncat'am chĭar. Uitasem.
„Uit'te zeu, c'am fost mințit!

[1] Dubĭală—Zamă de coajă de stejar cu sare, zer, etc. în care să tăbăcesc pieĭ.

„Am mîncat la răposatul....
„Cum îl cheamă... l'am uitat;.
„El mînca.. da-ĭ da și mîna
„Căcĭ era și om bogat!...

*

Decĭ cumătra iea dubĭală
Și-ĭ și pune dinainte
— „Dacă-țĭ plac, ședĭ, mănîncă,
„Numaĭ cată că-ĭ fierbinte."

*

Dintru'ntăiŭ țiganul soarbe
Dar pe loc se oțerește,
Și cînd vra din noŭ se guste
Chiar se 'nnădușe tușește.
Se maĭ uită și prin casă,
Maĭ privește la mîncare
Nu maĭ poate să mănînce
Ci'ĭ e gîndul de scăpare.
Dar rușinea e rușine!
Tot maĭ șede nu se scoală
Stă la masă, dar la gură
Lingura și-o duce goală.
Suflă, gustă, maĭ miroàse
Uită c'a fost întrebat
Și ștergîndu-șĭ gura 'ntreabă:
— „Dumnevoastră... ațĭ mîncat?
— „Șezĭ cumătre și mănîncă,
„Grijă nu purta de noĭ

„Cu flĕmînziĭ noĭ maĭ țînem
„Păn încòlo maĭ de-apoĭ.

*

Dar văḑînd că ĭar la dînsul
Se maĭ uită care-va
El se face că-ĭ fierbinte
Și se pune a maĭ sufla.

*

Ceĭ din casă-acum pe-afară
Câte unul toțĭ eșĭaŭ
Făr a zice nicĭ o vorbă
Căcĭ de rîs abea puteaŭ.
Prea flămând era țiganul
Poate-ar fi mîncat și foc
Dar dubĭala, ca dubĭala,
Nu mergea pe gît de loc.
S'ar fi dus și el afară,
D'apoĭ cum s'o isprăvească?
De necaz acuma-ĭ vine
Intr'aiurea să vorbească....

*

Apoĭ vrînd să nu-l întrebe
De-a mîncat de n'a mîncat
Haĭ cu vorbă la cumătra
Și se pune la 'ntrebat:

*

—„Ian ascultă-mă cumătră
„Cât de tinerĭ, cum sunteți,

„Dar de-aceștĭ copiĭ afară
„Spune alțiĭ maĭ aveți ?

*

—„Am avut cumătra-ĭ zice,
„Am avut dar ne-aŭ murit !...
—„Heĭ, sărmaniĭ, zice dînsul,
„Uit'te cum s'aŭ prăpădit !!
„D'apoĭ, zeŭ, cu-așa mîncare
„Nicĭ n'aveaŭ chip de trăit !

ȚIGANUL LA MAL

Un țigan mergînd odată
C'o slănină la spinare
Trebuĭa să treacă-o punte
Noaptea peste-o apă mare.
Iar afară vremuia
Și tuna și fulgera
Și țiganul, cum bĕuse,
Cam tehuiŭ de cap era.

*

Când ajunge decĭ pe punte
Și pe dînsa cum pășa
Vrînd să vadă unde calcă
Ne'ncetat se tot ruga
Să tot fulgere 'ntru una,
Și prin gîndul luĭ mereŭ
Cam această rugăciune
I-o făcea luĭ Dumnezeŭ :

*

„Haĭde, Doamne, dă lumină
„Că ț'oĭŭ da și eŭ slănină...“

*

Și zicând așa, cu 'ncetul,
Maĭ la mal a fost ajuns
Cînd vĕzînd că vra să scape
Scoate-un astfel de rĕspuns:

*

„De-acum Doamne cum îĭ vra
„Lumina-ĭ...
„Ne lumina,
„Eŭ slănină n'am de dat,
„Că doar nu-mĭ e de furat!“

*

Dar de-odată cînd cu grabă
Maĭ la mal acum sosește,
Bof! Cu totul, tocma 'n baltă
De pe punte se trezește.

*

„Valeŭ, zice, c'am pățit'o!
„Uĭt'te Doamne m'aĭ scăldat...
„Căcĭ te potrivișĭ îndată
„La o vorbă de om bat!!...

ȚIGANUL IN CORT

Intr'o ĭarnă friguroasă
Nu știŭ cum, prin ce noroc
Un țigan se căpătase
De 'ntîmplare c'un cojoc.

*

Și cu dînsul în spinare
Se și duse la primblare.
Ce? 'L prindea pe dînsul locul?
Vra s'arate-acum cojocul.

*

Dar mergînd el la primblare
Intîlnește de'ntîmplare
Pe-un romîn c'o bĭată leancă
Subțirică îmbrăcat
Gheboșat mergînd la fugă
Tremurînd de frig prin sat.

*

Cînd se uită el la leancă,
Cum pe trup ședea lipită,
Și la gît și pe la mînecĭ
Cum cu roșu era 'nflorită
Zice 'n gîndu-ĭ stînd pe loc:

*

„Bată-l focul de cojoc!
„Ce folos?! De frig îmĭ ține,
„Dară șede slut de tot!
„Ș'apoĭ încă și miroase!
„Cum așĭ face eŭ să pot
„Ca să-l schimb cu omul ista,
„Să-mĭ dea leanca luĭ pe el?
„Haĭ să văd, cu Doamne-ajută,
„N'aș putea ca să-l înșel!“

*

Dară leanca era veche.
Cîte cumpene-a fost tras
Din tunică soldățască
Vai de ea ce-a fost rămas!
Se zărea pe-icĭ pe colo
Cîte-un petec roș pe ea
Și vr'o treĭ sau patru nasturĭ
Maĭ luceaŭ pe icĭ-colea.

*

Decĭ oprind pe om în cale
Se și pune-a'l întreba
De cum-va voește leanca
Pe cojocu-ĭ a schimba

*

Omul vrea cu drag s'o schimbe
Inse numaĭ nu credea
C'așa cap avea țiganul.
Dar văḑînd că stăruĭa
Incepu și el să-ĭ spună
Că-ĭ vestmînt împărătesc,
Că e scump și că de-acestea
Cu-anevoe se găsesc.

*

Iar țiganul ascultîndu-l
Parcă vrea să 'nnebunească,
Văḑînd leanca albăstrue
Și cu roș... și soldățască.

*

In sfîrșit gătiră tîrgul:
El cojoc pe leancă-a dat,
Iar romînul îmbrăcîndu-l
Drumu 'n treabă-și și-a luat.

*

Decĭ țiganu-acum cu leanca
Imbrăcat se fudulĭa
Dar și vîntul cel de ĭarnă
Păn la oase'l sfredelĭa.

*

„Bate vinte! Că de-ĭ bate
„Poate sufletul să-mĭ ieĭ
„Iar lencuța... cît e cucul
„Nu mi-o ieĭ macar să pieĭ.“

*

Tot așa zicînd țiganul
Leanca 'ntr'una 'și tot strîngea

Ș'alerga mai mult la tropot
Precum vîntul mi-l ducea.

*

Dar pe cînd fugea mai tare
Numai iată-un alt păcat:
Intîlnește-un om, în drumu-i
C'un voloc înfășurat.

*

— „Dar ce haină-o fi ș'aceasta?
„Spune nu-ți e frig cu ea?
— „Dar de unde?! zice.... Frigul
„Unde dracul s'ar ținea;
„Căci e toată numai găuri?...
„Frigul unde să se 'ncurce?
„Pe-ici intră pe-ici ese
„Și cum intră-așa se duce.
„S'apoi încă mai e bună
„Căci pe drum de poposești
„Poți și cort să faci dintr'însa
„Dacă-i vra să hodinești.

*

In sfîrșit țiganul leanca
Inc'odată-a mai schimbat,
Bucuros acum la urmă
Că și cort și-a căpătat.
Și cu capul luĭ cel mare
Imbrăcat numa 'n voloc
Ca să meargă mai nainte
El pe deal și-alege loc.

„Haĭ pe deal, băete, zice,
„Pe-acolo-ĭ mai berechet
„Că pe-acolo 'ntot de-a una
„Bate vîntu 'mprăștiet!
„Că pe vale nu mă duc;
„Că pe vale,
„Ca pe vale
„Merge vîntul tot, buluc."

*

Decĭ pe deal, așa pe muche,
Unde-ĭ vîntul mai turbat
Se luă la mers țiganul
Și-a tot mers pîn a 'nserat.
Nu c'avea nevoe mare
Ca să meargă... nu, de fel:
Ci căta curat pricină,
Ca să'șĭ facă cort și el.

*

Innoptînd, decĭ, zice: „haide
„Să-mĭ fac cort, că-ĭ ger cumplit;
„Și pe-afară pe-așa vreme
„Nicĭ nu-ĭ vorbă de trăit!
„Cînd aĭ cort, e altă vorbă
„Aĭ la ce să te 'ndoșeștĭ
„Căcĭ în casă, nu se cată,
„Te 'nvăleștĭ cu ce găsești..."

*

Și-a luat frumos volocul,
De pe el l'a desbrăcat

Și cătînd să-și facă cortul
Sus pe-un spin l'a aninat.

*

„Haide-așa, cu Doamne-ajută
„In sfîrșit să dorm și eŭ
„Maĭ în tihnă la căldură
„Și la dos în cortul meŭ.
„Că de-ajuns răbdaĭ eŭ astăzĭ
„Numaĭ ger cît am umblat...
„Ian maĭ șezĭ și tu de-acuma
„La călduț colea culcat!...
„Zeŭ! Ce-ĭ dreptul vaĭ de-acela
„Care casa luĭ nu-șĭ are!
„Că-ĭ cumplit de frig afară
„Astă noapte, mi se pare."

*

Inse tocma 'n astă vreme
Niște oamenĭ se 'ntorceaŭ
Dela lemne din pădure
Si pe jos precum mergeaŭ,
Inghețată sloĭŭ zăpada
Pe sub tălpĭ le scîrțiea,
Cum pășĭaŭ, că și țiganul
De sub cort îĭ auzea.

*

„Ian auzi romînĭĭ țipă
„In opincĭ, așa-ĭ de ger!..
„Zeŭ, mă mir cum umblă-acuma
„Eĭ pe-afară și nu pier!

„Dac'așĭ ști că sînt detreabă
„Eŭ în cortu-mĭ i-așĭ chema
„Dar așa.... să-mĭ fac pomană
„Și să-mĭ furc-apoĭ ceva!?..

*

„Oare tot e frig afară?
Ian să văd," maĭ zice el,
Și scoțînd afară-un deget
Prin voloc încetinel
Zice: „Bre dar frig 'ĭ-afară
„Doamne mult mă socotesc
„Ceĭ ce dorm acum pe-afară,
„Vaĭ de dînșiĭ ce pățesc!
„Eŭ în cort
„Și maĭ sînt mort!
„D'apoĭ încă ceĭ de'afară?!
„Cred că-s morțĭ acum de-asară."

*

Dar în urmă-apoĭ cînd gerul
Se 'ntări și maĭ vîrtos
Și sticleaŭ, de a rîndul, numaĭ
Stele sus și stele jos
Zgribulit în cort țiganul
Căutînd în sus la stele
Iși vărsa și el necazul
Injurîndu-le pe ele;
Căcĭ văzînd cum străluceaŭ
Iĭ păreaŭ că-l împungeaŭ.
Iar cînd frigul se 'ntări
Și luceafărul eși,

La luceafăr sus cătînd
Zice acum și el oftînd :

*

„Fire-aĭ frig afurisit
„Că de stele maĭ albit !
„Ș'apoĭ sînt doar miĭ de stele
„Dar nu-s toate așa de rele !
. . . . . .
. . . . . .
„Iar acea maĭ luminoasă
„Mi-a scos sufletul din oase !...

BĂRBATUL ISTEȚ

Un bărbat și cu femeea-ĭ într'o zi se ceondănea,
S'a fost pus de-o moroncea :
Că degeabă șede-a casă, pierde vremea ticăind
Prin cotruță migălind
Când la câmp el, vaĭ sermanul, cade 'n nas mereŭ muncind.

*

— „Dacă-așĭ fi ca tine-acasă
„Zice, zeŭ, pe capul meŭ,
„N'aș avea pe-un ceas de lucru,
„Doar din capăt să le ĭeŭ....
„Păn pe-amează cu năpaste,
„Zeŭ că tot ar fi sfîrșit
„Și de-acolo păn la toacă
„M'așĭ umfla și de dormit."

*

— „Bine, atuncĭ femeea zice,
„Dacă eștĭ așa voĭnic

„Poți chiar mîni să ședi a casă
„Nu zic ba, nu zic nimic.“
Se 'nvoiră.

*

Dimineață

Haĭ, femeea chĭar se duce
Să lucreze 'n țarnă, înse
Luĭ îĭ spune să s'apuce:
Niște unt întâiŭ s'aleagă.
Pui-apoĭ să-ĭ scoată afară
Și cu cloșca; dar să cate
Nu cum-va să-ĭ ĭea vr'o cĭoară,
Orĭ vr'un uliŭ ce-va; copilul
Iar să-l scalde, să-l grijească
Și mălaĭul din covată,
Ce ședea ca să dospească,
In cuptor la copt să-l pună:
Și mîncarea frumușel
S'o gătească și să-ĭ pună
Și piper și pătrunjel.
Și să-și cate apoĭ și alte
Treburĭ câte s'ar găsi
Ca o bună gospodină
Ce se prinde că va fi.

*

Cum s'a dus femeea, omul
Vrînd s'aleagă 'ntâiŭ smîntîna
Bate 'ntr'însa păn ce-asudă.
Amorțându-ĭ, înse, mîna
Și văzînd că nu s'alege
Și că prea se zăbovește

Vrînd și alte trebĭ a face
Stă și 'n minte-și plănuește:
Să se bată untul singur!
Decĭ budaĭu 'n spate-și leagă
Să-l hurduce la tot pasul
Și smîntîna să s'aleagă.

*

Dar când dă s'aducă apă
Și se duce la fântână,
Huștĭuluĭuc! colo budăĭul,
S'umple locul de smîntînă,
Și se umple și pe dînsul
De se duce cĭorcĭolit
De credeaĭ că dintr'o oală
Cu smîntînă a fost eșit.

*

După ce-și aduce apă
Ca să facă scăldătoare
Scoate-afară puĭ și cloșcă,
Dar îĭ leagă de picioare
Toți șirag... cu-o sfoară lungă
Și de cloșcă-apoĭ i-anină
Nu cum-va să-ĭ ĭee ulĭul;
Să se teamă de găină.

*

Face foc să dea mălaiul,
Dar copilul acum plânge.
Păn se 'mpace el copilul
Focu 'n urma luĭ se stînge!

Drege focul, pune oala,
Ș'una, alta migălind
Numaĭ hop c'aude-afară
Cloșca groznic cârâind !

*

Ce era ? Venise ulĭul
Și de jos un puĭŭ luînd,
Cum eraŭ legațĭ de cloșcă
Iĭ luă pe toțĭ de rînd.

*

Hîș, în coace, hîș în colo,
Strigă'n urmă-ĭ, fuga 'mpunge,
Și tot fuge tot aleargă
Cu nădejdea de-al ajunge.

*

Dar de ce maĭ tare fuge
Ulĭul zboară tot maĭ tare.
Svîrle cușma, cade 'n gîrlă,
Dă s'o scoată, apa-ĭ mare.

*

Ce să facă ? ce să facă !
Se gătește, se desbracă
Și se pune-acum se 'noate,
Dar s'o prindă nu maĭ poate.
Căcĭ se vede cât a stat
Pînă când s'a desbrăcat
Gîrla n'a maĭ așteptat
Ce tot curs'a ne 'ncetat.

*

Când se duce acum a casă
Ud la cap, cu capul gol
Cînĭĭ sar și-ĭ daŭ ocol.
Unul vra să-ĭ rupă haina
Altu 'n capu-ĭ vra să-ĭ sară.
Dă la dînșiĭ cu ocară :

*

Nea *Piper !* Nea *Pătrunjel !*
Eĭ n'ascultă nicĭ de fel.
Ci 'ntruna'l hămăesc
Și cu greŭ se liniștesc.

*

Dar așa precum e el
Iată tocma 'șĭ amintește
Că piper și pătrunjel
La mîncare trebuește.

*

Haide 'ndată strigă cînĭĭ
Pe *Piper* și *Pătrunjel.*
Pătrunjel cu coada scurtă
Și la trup maĭ mititel.
Iar Piper cu coada lungă,
Cum e lupul de potaie.
Luĭ piper ĭĭ taie coada
Celuĭ-lalt picioru-ĭ taĭe,
Și le pune la bucate, cum nevasta i-a fost spus
Dimineața când s'a dus.

*

Ca să scalde-acum copilul
El s'apucă frumușel,

Și 'ntr'o albie întinzîndu-l
Toarnă-odată peste el
Clocotit, și-l opărește ;
Și cu gîndul liniștit
Dă de-o parte covățica
Socotind c'a adormit.

*

Iar mălaĭul vrînd acuma
In coptor la copt să-l dea
Face-o gaură de-asupra
Și mi-l toarnă tot în ea.

*

Când nevasta vine sara
Găsind totul isprăvit
Și copilul opărit
Iĭ părù eĭ rĕŭ de toate
Dar maĭ mult îĭ părea rĕŭ
Și plângea după căcĭulă
Și după copilul seŭ.

*

—„Fugĭ de-aice-ĭ zice ! Du-te,
„Și 'nainte-mĭ nu maĭ sta
„Mi-aĭ mîncat copilul... Du-te
„Bagă-țĭ capul unde-va
„Ca să-ĭ facem îngropare,
„Știĭ că banĭ n'avem nemic ! !“

*

—„D'apoĭ unde-așĭ merge ? zice.
—„Unde știĭ atâta-țĭ zic.

„Mergĭ la nașul popa....
—„Bine.“
Zice el, și haĭ pornește
Și se duce și tot dus e ;
Să maĭ vină nicĭ gândește.

*

Unde-ĭ ? Unde-ĭ ? Sănătate !
Unde șede, șede bine !
Cercetează'n coace 'n colo,
Maĭ întreabă de vecine,
Nu-ĭ.
Mergînd femeea însă
Ca să-l cate 'n colo 'n sat
Il găsește 'n poarta popeĭ
Stând cu capu-acum băgat.

*

Când îl vede-așa femeea
De necaz acum maĭ moartă
Zice:
„Heĭ, de-aveaĭ căcĭulă,
„Nu 'ncăpeaĭ cu capu 'n poartă!! ..

ȘTIU ! NECHEAZĂ, LAS ! !...

La un sat a fost odată,
Când a fost, o mânăstire
De călugări cari 'nfrînă
Păcătoasa lumei fire;
Iar la poarta mânăstirei
Se 'ntâmplase și-o fântână,
Cam departe și chiar multor
Le venea cam peste mînă.
Dar căraŭ de-arândul apă
Mai ales din gospodine;
Căci ziceaŭ că-i bună tare
Și la multe prinde bine,
Și că face-așa isprave
Cum n'aŭ fost prin alte veacuri
Vindecând și sterpiciunea
Și 'ntrecînd chiar ori-ce leacuri!
Cam ciudat, dar cîte 'n lume-s
Te mai duce parcă gîndul !

Vezi chiar lucruri necrezute,
Poți dar crede tot de-a rîndul :
Căci minune-i tot ce este, ori nimică nu-i minune.

*

Mai tîrziŭ odată înse unuĭ om nevasta-i spune :
Că-un părinte-arhimandrit
Cuvios și prea smerit,
Cum făcea și cum dregea,
După apă când mergea,
Necheza la ea

*

Omul, de, ca omu-i zice că el crede, dacă vrea,
Când nechează el la dînsa, să necheze atunci și ea.

*

Și nevasta, când mai merse după apă pe-acolo
Și smeritul de părinte necheză iar : mi-ho-ho,
A făcut precum bărbatul i-a fost zis, în cât așa
Ia respuns și ea de 'ndată nechezîndu-i : mi-ha-ha !

*

Dar de'ndată ce-i respunse
Se schimbă cu totul treaba
Și vĕzu nevasta bine
Că nechezul nu-i degeaba:
Căci prea sfîntu-atunce vine
Și s'așază să-i vorbească;
C'ar pofti când-va 'ntr'o sară
Pe la dînsa să-i cetească...
Și vorbesc mai mult acolo,
Căci aŭ stat de vorbă mult,
Dar eram departe tare,

N'avuĭ parte, zeŭ, s'ascult.
Auziĭ ce-va din ele,
Dar puține; bună oară
Auzeam zicând femeea
Că bărbatu-ĭ dus la moară.

Iaca tot.

*

Se spune însĕ, că de 'ndată ce-a 'nserat
S'a pornit și sfîntul nostru după aer maĭ curat.

*

Dar mergând încet pe gînduri,
Cugetând la nemurire
Și la firea cea nespusă
Și ne atinsă de gîndire,
Care-a pus în om un suflet,
Orĭ din focu-ĭ o scânteie...
Se trezi de-odată numaĭ
Tocma 'n casă la femee.

*

Iar în casă ĭasta, ceea,
Tot aŭ spus și-aŭ tot vorbit
Păn ce-ajunse vremea tocmaĭ
Cam pe-aproape de cetit.

*

Inse dracul ce păzește, bată-l toaca necurat!
Cum chiar poate d-voastră la vre-unul s'a 'nttîmplat:
Că muncești, ca vaĭ de tine,
Ca să-ți easă treaba bine;
Iar la dică,
El ți-o strică!

*

Chiar așa și-atuncĭ. De-odată parcă dracul a menit
S'auzi și-un glas pe-afară și la ușă-un bocănit:
— „Heĭ deschide!
—„Cine-ĭ?
—„Haĭde,
„Dă maĭ ĭute măĭ femee!

*

Când femeea să deschidă popa strigă: nu, să stee:
Ba-ĭ cutare, ba-ĭ cutare, ba că-ĭ negru, ba-ĭ bălțat,
Ba la urmă nimerește sfîntul nostru drept sub pat.

*

Dar! Intră sub pat prea sfîntul
Numaĭ cât aĭ fi clipit¡!
Poate așa era, pe-atunce,
La călugărĭ rînduit.

*

Intră-apoĭ și omu'n casă
Suduind la crucĭ din gură,
Că și-a rupt la car un capăt
Intr'un drac de teșitură.
—„Ian dă-mĭ barda, măĭ femee,
„Niște pene-așĭ vra să bat,
„C'aș porni 'n spre ziuă ĭară...
—„Barda, ĭea-ți-o că-ĭ sub pat.

*

Când sub pat să cate barda,
Hop că dă peste bărdoĭŭ:
Cât ți-ĭ popa, cu potcapic
Și cu coșcogea bărboĭŭ!

„Ian te uĭtă ! ! Ce-ĭ părinte
„D'apoĭ cum de ți-a venit
„Să te vîrĭ sub pat ? Aĭurea
„Loc în casă n'aĭ găsit ?
„N'aveaĭ laiți, n'aveaĭ scaun,
„Nu sunt câte.... vaĭ de mine ?
„Eșĭ în coace, la iveală,
Să te văd la ochĭ maĭ bine.
. . . . . .
. . . . . .
„Plin de pene, uit'te-l ! Parcă
„Din adins fu pus la cale !
„Orĭ supat găsișĭ că-ĭ locul
„Pentru cinstea dumitale ?
„Nu-ĭ cuvînt c'un altu 'n locu-mĭ,
„Cum pățiĭ eŭ pozna azĭ,
„Ți-ar fi zis că-ĭ eștĭ de vină
„Și că-ĭ umbli cu pricazĭ,
„Dar eŭ nu. Eŭ pot a-ți spune...
„Din potrivă 'mĭ pare bine,
„Căcĭ venișĭ, părinte dragă,
„Chĭar la vreme-aicĭ la mine ;
„N'am, mă crede, părinței,
„Nicĭ o mână de făină.
„M'am fost dus să macin, dară
„Maĭ dăduĭ de-o șugubină :
„Aninăĭ, rupseĭ-un capăt
„Și veniĭ ne măcinat....
„Și-acum, de, pe mîne gura
„Cere musaĭ de mîncat ! !
„Cum te-aduse sfîntu-aice
„Și cum n'aĭ nicĭ ce să facĭ,

„Nu ți-o fi cu supărare
„Să-mĭ rîșnești vr'o doĭ treĭ sacĭ."

*

Așeză 'n sfîrșit pe sfîntul
La rîșnit făină 'n tindă,
Dar legîndu-l cam în glumă,
C'un odgon vîrtos de-o grindă.
Și rîșni prea sfîntul pustnic
Cugetînd la nemurire,
Și la firea cea nespusă
Și neatinsă de gândire,
Care-a pus în om un suflet....
Și i-a dat luĭ dar cuvîntul....
Și gîndea, gîndea 'ntru una
De-asuda gîndind prea sfîntu!.

*

Iar gătind frumos rîșnitul,
Omul, haĭ, cu bucurie
La lăsat să meargă 'n pace,
Maĭ poftindu-l să maĭ vie.

*

De-acolea 'n colo, zeŭ, nu știŭ,
N'avea vreme, n'avea când,
Căcĭ nevasta nu-l maĭ vede
Ca 'nainte nechezînd.

*

Iar tărziŭ, hăt, tocma 'n urmă
Nimerindu-se a-l vedea

Și văzînd că nu nechează,
Necheză la dînsul ea.

*

Dar el zice :

„Heĭ ! Nechează,
„Căcĭ acuma știŭ pricina !
„Știŭ ! Nechează, las ! ! Se vede
„C'aĭ gătit acum făina ? !...

ȚIGANUL ȘIRET

Un țigan cucernic, cum cu toțiĭ sînt
Rușinos, cuminte, maĭ aproape sfînt,
Cam prin ne știință se 'ntîmplase o dată
De scăpase noaptea tocmaĭ 'ntr'o poĭată.

*

Cum de probozire era gingaș tare
Și sfios sărmanul, ca o fată mare,
Că banĭ lîngă dînsul chiar putea să șadă
N'ar fi întins el mîna, Doamne!.. spre grămadă
De-ar fi fost pe-aproape cine-va să-l vadă !
Dar atuncĭ se vede tocmaĭ de 'ntîmplare
Nu era pe-aproape nimene de zare.

*

Gîștĭ era 'n poĭată, și 'n pătul maĭ sus
Eraŭ curcĭ. Țiganul cînd colò s'a dus
Scoborînd desagiĭ frumușel din spate,
Cum eraŭ de-a rîndul curcele culcate,

Căutînd la ele începu să zică:
„Ce mai curcĭ frumoase. Doamne, mămulică!.
„Curcĭ colea hrănite și 'ngrășate bine!..
„Uite-te cum capul pleacă 'n jos spre mine!.
„Și mă tot ochesc, și mă tot chitesc
„Dar păcatul mare.... numaĭ nu grăesc....
. . . . . .
. . . . . .
„Zeŭ că-ĭ grasă curca!.. Haĭ să văd de ciudă
„Cît de grea să fie curca asta.... crudă?!..

*

Zise și 'n picioare se 'nnălță de-o dată
Și 'ntr'o clipă curca fost'a și luată,
Și'n desagă ĭute fosta grămădită,
Nicĭ maĭ socotită nicĭ maĭ cîntărită:

*

„Uit'te bat'o scîrba cum s'a scoborit
„In desag la mine, lucru negîndit!!...
„Haĭ de-aicĭ maĭ bine, zeŭ, că mi-ĭ cam fricĭ
„Nu cum-va să vie cine-va să-mĭ zică
„Vr'un cuvînt obraznic, să mă cam brăzdeze
„Nu cum-va prin lume cinstea să-mĭ păteze."

*

Cum gîndit'a astfel n'a maĭ stat nisĭ cît
Dar, eșind, și-o gîscă apucă de gît
Și'n desagĭ-o puse și-și cătă de drum;
Dar în gînd îșĭ zice: „Ce să fac de-acuma?
„Dacă-o fi să 'ntrebe cine-va? I-oiŭ zice:
„Ia făină pus'am în desagĭ.

*

Aice
„E de grîŭ; la spate-ĭ alt-fel de făină!
„Du-te'n treabă-ți bade! Ce maĭ cațĭ pricină?.
. . . . . .
. . . . . .

*

„Și de cațĭ doar bine
„Chiar așa și vine:
„De nevoe-odată dacă n'aĭ făină
„Poțĭ mînca prea bine carne de găină!
„Ș'una se mănîncă
„Ș'alta se mănîncă
„Ce maĭ vreĭ dar încă?!
„De respuns, respund eŭ, cum li se cuvine
„Mă pricep eŭ lasă nu mă prind pe mine!..
„Mi-ĭ sucesc eŭ lasă și mi-ĭ învîrtesc
„Și-ĭ îmbrobod lasă, cum nicĭ nu gîndesc!!
„Cată eĭ pe dracul? Sar pe capul meŭ?...
„Sară! Las să sară, c'apoĭ dracu-s eŭ!

*

Decĭ pre cînd în sine cam așa gîndește
Iat'un om de-odată, hop, îl și 'ntîlnește.

*

„Du-te 'ntreabă-ți bade, ce maĭ cațĭ pricină?..
„In desag aice e... de grîu!!. făină!..."
Zice ĭutĭ țiganul
Singur, ne'ntrebat.
Omul de-a luĭ grabă,
Inse, minunat

Cum intrase 'n vorbă, cam pe ne-așteptate:
— „Bine-ĭ zice, bine! Dar colò la spate?...

*

— „Dec! țiganul zice, făr'a prinde veste,
„In desag la spate altă gîscă este."

MOCANUL LA PAȘTĬ

Un mocan de ceĭ ce nu știŭ
Nicĭ ce-ĭ lege, nicĭ ce-ĭ post,
Nimerit'a ni se spune
Intr'o vreme, cînd a fost,
Intr'un sat, prin postul mare,
Insă știțĭ de Paștĭ aproape,
Cînd sînt deniĭ la bisericĭ —
Sfîntul aĭer să-l îngroape. —
A venit, a tras la gazdă
La vr'o casă, unde-va,
Unde chĭar și găzduește
Cîtă vreme 'n sat va sta.

*

Dar la gazdă stînd el, ĭată,
Nu știŭ cum, dar știŭ c'află
Că postesc, că nu mănîncă
Și drept cĭudă 'ĭ întrebă:

Nu mănîncă de nevoe
Că n'aŭ ce, orĭ n'aŭ de unde ?

*

— „Ba postim de supărare,
„Bade, gazda îĭ respunde,
„Că jidaniĭ făr de lege
„Chĭar ca hoțiĭ aŭ sărit
„Și pe cruce cu tălhariĭ
„Pe Hristos l'aŭ răstignit,
„I-aŭ bătut prin palme cuie,
„Cu oțăt l'aŭ adăpat
„I-aŭ pătruns cu suliți coasta
„Și cu spinĭ l'a 'ncununat....“

*

— „Ian auzĭ, mocanul zice,
„Ș'a murit orĭ n'a murit ?...
— „Ba murit, de cînd !! de-atunce,
„Parcă-a fost de suferit ! !
— „Dar copiĭ avea, femee ?
— „Da de unde ? ! Tacĭ ce spuĭ ? !..
— „Batăr bine că-ĭ om singur,
„Asta-ĭ chiar norocul luĭ.....

*

Azĭ a fost de pildă vinerĭ
Cînd mocanuluĭ i-aŭ spus.
Vinerĭ sara, decĭ, la aĭer
Cine-a vrut apoĭ s'a dus.
Sîmbătă trecut'aŭ iarășĭ,
Dar Duminică de noapte

Cum dormea mocanu-aude
Imprejuru-ĭ numaĭ șoapte.
Ce să fie ?. Se ridică,
Vede 'n casă toțĭ sculați,
Și cu gîndul cam de ducă,
Toțĭ de-a rîndul îmbrăcați.

*

— „Unde mergeți ? Ce vă este ?...
— „Apoĭ unde, ce să fie,
„La biserică ne ducem,
„Căcĭ acum Hristos învie.
—„O, ho, ho !!.. Halal de dînsul ! !
„Măĭ ce bine-o să-ĭ maĭ pară....
„Maĭ ales fiind și tînăr
„Chiar păcat era să moară.“

*

După astea haĭ mocanul și cu gazda de 'npreună
La biserică cu toțiĭ mers'aŭ, decĭ, cu voĭe bună,
Și-ajungînd și eĭ s'așază și 'n biserică privesc
Pe la babe cum se'nchină, pe la dascălĭ cum cetesc,
Pînă cînd încep să vadă ba un prapur, ba fănare,
Ba un popă care-aprinsă duce 'n mînă-o lumînare,
Și spre ușă toțĭ se 'ndreaptă. Es afară se 'nbulzesc,
Dascaliĭ și popa cîntă, apoĭ ĭată-ĭ se opresc
Unde-va de-o parte afară și cetesc, cetesc vîrtos
Pînă cînd încep să cînte cum c'a înviat Hristos.

*

Auzind așa mocanul,
Tot se 'nnalță să-l zărească
Iar un om de lîngă dînsul

Cată ĭutĭ să-ĭ povestească
Că Hristos e 'n cerĭŭ acuma...

*

—„Bre dar bine s'a purtat!!.
„Dar rĕspunde-mĭ înviet'a ?
—„Invieat cu-adevărat!!.

*

In sfîrșit și slujba toată după asta s'a sfîrșit
Și-a plecat apoĭ și lumea și mocanul liniștit.

*

Cît a stat mocanul, nu știŭ,
Pe-acolo, dar cînd s'a dus
La de-aĭ seĭ la munte-acasă,
S'apucă și el de spus :

*

„Doamne, măĭ, în satuĭ cela
„Unde eŭ acum am fost,
„Am găsit pe toțĭ sătenĭĭ,
„Vaĭ de dînșiĭ, pușĭ la post,
„Că jidanĭĭ de pe-acolo
„Aŭ fost prins pe-un om din sat
„L'aŭ bătut și l'aŭ ucisu-l,
„Insă el a învieat.
„Incă am fost și eŭ de față
„Și-auziĭ cum aŭ strigat
„Că Hristos atunce noaptea
„Di'ntre morțĭ a învieat !
„Las că eŭ cînd învieț'a,
„Nu știŭ cum de s'a făcut,
„Nu-l văzuĭ, dar spus'aŭ alțiĭ
„Dintre ceĭ ce l'aŭ văzut!

„De-acum poate ĭar pe acolo
„Cînd va fi să merg vr'o dată
„Insurat găsi-l voiŭ poate,
„Vr'un băiat avînd, vr'o fată....

*

După asta maĭ la anul ĭată ĭarăș s'a 'ntîmplat
Că mocanul să se ducă pe la Paștĭ în acel sat.
Și găsi pe oamenĭ iarăș așezațĭ cu toțĭ la post
Tocmaĭ chiar cum îĭ găsise anul cel-lalt cînd a fost.

*

—„Dar de ce postițĭ acuma,
„Intrebă el cu mierare.
—„Ia postim că 'n astă vreme
„S'a 'ntîmplat un lucru mare,
„Care fie orĭ și cine
„Dintre oamenĭ, cine-ar fi,
„Dumne-ta chĭar fiĭ acela,
„Ar fi bine de-aĭ posti ;
„Căcĭ jidanĭĭ făr de lege
„Ca și hoțiĭ aŭ sărit
„Si pe cruce cu tălharĭĭ
„Pe Hristos l'aŭ răstignit.
„I-aŭ bătut prin palme cuie,
„Cu oțet l'aŭ adăpat
„De-a murit împuns de suliță
„Si cu spinĭ încununat....
. . . . . .
. . . . . .

*

Auzind așa mocanul stă pe gînd nedumerit
Și 'ndreptînd pe ochĭ căcĭula curmă vorba în sfîrșit :
„A murit din noŭ acuma ?!.
„Si maĭ an a fost murit !
„Si-a 'nviat !
Acuma dară
„Pentru ce nu s'a păzit ? !...

CIOBANUL LA DUMINECA MARE

Un cĭoban cu niște oamenĭ
S'a întîlnit din întâmplare
Printr'un sat în ziua tocmaĭ
De Dumineca cea mare,
Și 'ntrebându-ĭ unde-anume
Merg cu toțĭ, atunce eĭ :
—„La biserică ne ducem,“
Iĭ respund, „de poțĭ și vreĭ
„Haĭ și tu cu noĭ, căcĭ astăzĭ
„E frumos de tot ! Să vezĭ
„Ce frumos cetește popa,
„Și cum toțĭ pe frunze verzĭ
„Și pe crengĭ de teĭŭ s'așază
„In genunchĭ... Ți-o spun cinstit,
„De nu mergĭ acum, pe urmă
„O să-țĭ pară rĕŭ cumplit.“

*

„Haide,“ zice-atunci ciobanul ;
Și-a plecat cu ei, s'a dus
La biserică, și 'ntocmai
A găsit precum i-au spus :

*

Lume multă 'ngenunchiată
Și cu capete plecate,
Cât puteau cuprinde ochii
Vedeai spate și iar spate.

*

—„Dar în nuntru ce se face ?
„Spuneți, bre, să știu și eu.“
—„Fă și tu ce-or face alții,
„Nu-i vr'un lucru așa de greu.“

*

—„Bine,“ zise-atunci ciobanul,
In biserică-a intrat
Și cu 'ncetul printre-oameni
In genunchi s'a tupilat.

*

Dar un om văzînd pe gâtu-i
Cucuiet un biet negel
I-a venit un gust, se vede,
Și i-a tras o sfîrlă 'n el.

*

„Bravo,“ zice atunci ciobanul,
Socotind 'n gîndul seu :
„El mi-a dat.... acuma rîndul
„Mi-a venit să-i dau și eu.

*

Deci, de-odată se ridică,
Mîna 'ncet își pregătește

Și pe cel ce-i sta din față
Drept în ceafă mi-l lovește.

*

Cel din față cu picîorul
Indărăt isbește într'însul,
El, la rîndu-i, cu picîorul
Dă 'n celalt de după dînsul.

*

Cel din urmă-acum de chică
Mi-l apucă cu mînie ;
El de păr pe cel din față
Mi-l înșfacă să mi-l ție,
Și 'ncleștați așa de plete
Se ridică 'n sus tus-trei
Și se 'ntind...
Apoi și alții
Intr'o clipă vin la ei,
Ca pe cel din urmă-acuma
Să-l ajute.
Alții iar
Se reped, pe cel din față
Ca să-l scape din amar.
Iar ciobanul numai singur
Cu mulțimea se muncește,
Și de-abia se mai aude
Câte-odată cum icnește.

*

Deci grămada crește groaznic.
Unii zac pe jos călcați ;
Alții înse pe de-margeni
De mînie 'nfierbîntați

Cam brățiș cuprind grămada,
Și cu umăru 'mpingînd
Tot încet o scot-afară
Ușa 'n urmă-ĭ închizînd.

*

Iar afară-apoĭ, în tihnă,
Nu știŭ cum s'a isprăvit,
Căcĭ cĭobanul drept la stînă
Intr'un suflet a fugit
Asudat, cu ceafa roșă
Și cu părul reu sburlit.

*

—„Iaca, bre, c'am fost acuma,
„Și-am văzut cu ochiĭ meĭ
„Pe Dumineca cea mare.“
Spune dînsul la aĭ seĭ.

*

—„Aĭ văzut'o? Unde dracul? !..
—„Ia la satul cel din jos
„La biserica de-acolo...
—„Heĭ, ș'apoĭ... a fost frumos?

*

—„De! De fost a fost el, lasă,
„La 'nceput maĭ frumușel,
„Pînă când ajunse slujba
„Pe colò pe la negel....
„Dar de-acolo 'ncoace mie
„Nu'mĭ păru frumos de fel.

ȚIGANUL SI SFINȚII

Un țigan prin ce minune
Nu știŭ cum de s'a 'ntîmplat
Niște lapte-acru-odată
Pintr'un post a căpătat.
Și pe dată plin de fală
Orĭ cu cine se 'ntîlnea
Numaĭ tot de lapte acru
Vorba veșnic întorcea,
Și cu mînele la spate
Și cu nasul sus în vînt
Cum mergea.., jura o lume
Că n'atinge de pămînt!
Chĭar și-acasă cu femeea
Și copiiĭ se purtà
Ca un Pașă cu supușiĭ —
Toată ziua-ĭ tot certà.

*

Dascaliĭ și popa înse,
Ca să-ĭ facă, zice-un bine

Spun că 'n casă pe la posturĭ
Lapte acru nu se ține.
Ci 'n biserică sĕ-l pună
Pe țigan îl sfătuesc ;
Și țiganul și țiganca
Ĭĭ ascultă, căcĭ gîndesc :

*

„In biserică de șede
„Orĭ-ce lucru se sfințește
„Iară laptele.... nicĭ vorbă,
„Negreșit că și sporește.

. . . . . .

„Zeŭ că-ĭ lucru minunat ;
„Ce de-a sfinți se află-aice,
„La biserica din sat,
„Cînd pe lapte toțĭ s'or pune
„Ni-l sfințesc și răssfințesc
„Și ni-l fac ca 'mpărtășala....
„Ba și... poate-l maĭ sporesc!“

*

Chiar și noaptea tot la lapte
Se gîndĭaŭ cît va spori,
Și la sfinți că sînt de treabă
Și cu ce lĭ-ar mulțămi.
Ba intrase chiar în grijă
Că va crește-așa de tare
Că vor fi siliți să-l mute
In vr'o putină maĭ mare.

*

Dascăliĭ și popa, însĕ,
Se purtară maĭ cu minte,
N'așteptară să-l maĭ mute
Ci-l luară maĭ nainte.
Iar ca nu cum-va să fie
Vr'un prepus de furătură
Eĭ aŭ uns frumos cu lapte
Pe toțĭ sfinții pe la gură.
Și cînd merge apoĭ țiganul
Dimineața cum se scoală
Il apucă ametala...
Văzînd putina că-ĭ goală.

*

Cată 'ncolo, cată 'n coace
Tot la putină privește
Mâna 'n cap de cĭudă-și pune
Și din gură nicĭ crîcnește.
Iar cătînd apoĭ și 'n lăturĭ,
Sperieat la cătătură,
Hop, zărește-acum și sfinții
Unșĭ cu lapte pe la gură.

*

„Aferim de bafta voastră!“
Zice el. „Ce mișelie!
„Sfinții să se 'nfrupte 'n posturĭ!
„Doamne cîtă lăcomie!
„Ș'apoĭ încă de ceĭ tinerĭ
„Zi că-s minte de copiĭ,...
„Dar tu sfinte Nicolae,
„Om bătrîn așa să fiĭ?!

„Te-așezași colea la lapte,...
„Dară spune-mĭ, aoleŭ,
„Nu te rușinași de lume? !..
„Fricâ n'aĭ de Dumnezeŭ?!..
„Spune, zeu, frumos îți șede?
„Orĭ maĭ eștĭ precum eraĭ
„Sfînt de treabă și cu minte?
„Spune sfinte Nicolaĭ !.
„Maĭ copil de cît ceĭ tinerĭ,
„Lacom fără de măsură,
„Om bătrîn îți șede bine
„Uns cu lapte pe la gură?
„Mă gîndeam și eŭ colivă
„Să vă fac... metănĭ se bat,
„Dar de-acuma de la mine
„Liftiriea v'ați mîncat.
„La Biserica de-aice
„Nu maĭ vin cît oĭ trăi
„Prin meleagurile astea
„Lasă, sfinți oĭŭ maĭ găsi...
„Și de lapte ca de lapte,
„Dar maĭ mult mi-ĭ de rușine
„C'o să rîdă lumea toată
„Cînd s'o oblici de mine.
„Cĭoară proastă o să-mĭ tot zică,
„Cap pustiŭ, ne socotit
„Dracul mă 'ndemnă pe mine
„Să pun lapte la sfințit?!..
„De! Maĭ eșĭ de-acum prin lume
„Parcă văd cum toți romînii
„Imprejuru-mĭ să mă latre

„Se vor strînge ca și cânii,
„Parcă-ĭ văd pe toți grămadă
„Fluerînd și tĭuihoind...
„Eĭ! Atuncĭ s'o ĭeĭ la fugă,
„Orĭ să staĭ să-ĭ vezĭ rîzînd."

*

Cum așa vorbind țiganul,
Luînd putina pornește
Dar pornind el, ochi 'n urmă
Inc'odată maĭ rotește
Și-ĭ cam pare, de mînie
Ne greșit, așa un fel
Ca și cum, de pildă, sfinții
S'ar uita cu toți la el.

*

„De! Mă rog! Destul le zice.
„Ce vă maĭ uitați la mine,
„Ce-ați văzut?!. Pe Scaraoschi?
„Nicĭ măcar n'aveți rușine!
„Putina-ĭ a mea, ce dracul!
„Am s'o ĭeaŭ ce vă holbați?!.
„Orĭ ș'aceasta vreți acuma
„Să mi-o roadeți?!. Maĭ răbdați!

DRACUL ȘI BABA

Dracu-și puse-odată 'n minte
Casa unuĭ om să strice,
Căcĭ avea pe dînsul cĭudă
Că-l vedea trăind ferice,
Și făcù drăcii mulțime,
Câte'n minte ĭ-aŭ venit :
Dar zădarnic, căcĭ cu ele
Dorul nu și-a isbîndit.

*

Dar odată-umblînd el dracul
Bleg, turtit de supărat,
Nu știŭ cum, din întîmplare
Peste-o babă 'n drum a dat.

*

—„Ce maĭ facĭ ? ĭĭ zice baba.
—„De ! Și eŭ ca un bĭet drac,
„Tot mă sbucĭum zi și noapte
„Și nimic nu pot să fac.

*

—„Ce să facĭ ?
—„Auzĭ ce zice !
„*Ce să fac!!..* Maĭ bine lasă,
„Că muncesc de-atîta vreme
„Și nu pot să stric o casă !
„Vreŭ să fac pe niște oamenĭ
„Tinerĭ să trăĭască reŭ
„Și nu pot !...

*

—„Nu poțĭ atîta ?!..
„Aferim de capul teŭ !!...
„Apoĭ dar colò pe muche
„Du-te 'n staniște și ragĭ
„Ca o vacă,... dacă 'n stare
„Nicĭ atât nu eștĭ să facĭ !...

. . . . . .

. . . . . .

„Papucĭ galbenĭ dacă-mĭ cumperĭ
„Eŭ te fac să isbândeștĭ
„S'apoĭ încă 'n scurtă vreme
„Precum nicĭ nu te gîndeștĭ.

*

—„Poțĭ tu face ?!..
—Se înțelege !...
„Și mă prind, jupîne drace,
„Papucĭ galbenĭ să nu-mĭ cumperĭ
„Pînă slujba nuțĭ-oĭŭ face.

*

—„Apoĭ fă, dar, zice dracul
„Că papucĭ îțĭ cumpăr eŭ...

—„Las că face baba!.. Face
„Să te prindă mușterĕu.

*

Apoĭ omul unde șede
Dracul după ce i-a spus
Și pe nume cum îl chĭamă,
Baba haĭde s'a și dus;
Și-ajungînd la om a casă
Fără vorbă-a și intrat,
Și-a găsit femeea numaĭ
Frămîntînd un aluat.

*

—„Ce-ĭ, mătușă?
—„Reŭ drăguță!
„Uit'te-afară vremuește
„Și mi-ĭ frig....
—„Poftim la mine..
„Stăĭ la sobă, te 'ncălzește....
—„Bogdaproste, măĭculiță!
„Ah! ce suflet dulce aĭ!...
„Suflete de-acestea, maĭcă,
„Zboară chĭar de-a dreptu 'n raĭŭ
„Dar păcat! Păcat, puĭcuță,"
Zice baba lăcrămînd
Și ștergîndu-și ca o hoață
Ochiĭ și mereŭ oftînd.

*

—„Dar de ce-ĭ păcat, mătușă!..."
—„Ia-'ĭ păcat, drăguța mea!
„Drept îți spun, că pentru tine,
„Zeŭ m'așĭ face de-așĭ putea

„Val-vîrtej în orĭ-ce parte,
„Pe jăratec a-și călca,
„Ca să-ți intru 'n voe numaĭ
„Lumea 'ntreagă-așĭ răsturna.
„Dar bărbatul tĕŭ....
—„Ce face?
—„De! Mi-ĭ martur Dumnezeŭ
„Că el șede și petrece
„Cu v'o treĭ în locul teŭ!....
„S'a ales un reŭ de frunte,
„Lumea 'ntreagă te jelește,
„Iar tu crezĭ, sărmană fată,
„Că el încă te ĭubește!...

*

Astfel zise și de-acestea
Baba multe-ĭ înșiră,
Iar femeea de mĭerare
Frămîntatul îșĭ lasă
Și 'ntristată de-așa veste
Nicĭ o vorbă nu scotea
Ci ca ceara 'ngălbenită
Vărsa lacrămĭ și plîngea.

*

Baba, înse, ca păcatul,
Pe furiș s'alătură
De covata cu făină,
Mîna 'n nuntru 'șĭ împlîntă
Ș'apoĭ mîna, de făină,
Pe femee 'ncet a pus
Și pe spate-un semn de mînă
I-a făcut. Apoĭ s'a dus.

*

La bărbat întins se duse
Și la scaun îl găsi,
Căcĭ casap era cu breasla.
Și se puse-a-ĭ povesti,
Că umblînd cătînd pomană
De 'ntîmplare-ar fi trecut
Prin cutare loc anume
Și pomană-ar fi cerut;

*

„Dar din casă-un tînăr, maică,
„Zice baba, m'a 'nterit
„De-acolò... Și prin fereastră
„Eŭ pe tînăr l'am zărit
„Cum ședea cu-o tinerică,
„Și ce dulce-ĭ maĭ vorbea !!..
„Și cu mîna pe la spate
„Ia așa... mi-o cuprindea !...
. . . . . .
. . . . . .
„Dară, spune-a cuĭ e vina ?
„Tinerețe parcă nu-s !!..
„Dacă-ĭ inimă și-ĭ lume,
„Ce să-ĭ facĭ ?!. M'am ca maĭ dus."

*

Dar precum de-a fir a părul
Casa locul îĭ spusese
Făr de multă vorbă omul
După spusa-ĭ înțelese
Că-ĭ a luĭ acea femee;
Și strîngînd din pumnĭ vîrtos

Ca o fiară se repede
In spre casă-ĭ mînios:

*

„Vaĭ ! Viață amărîtă !
Zice dînsul necăjit,
„Căcĭ de miĭ de orĭ maĭ bine
„Ca să mor așĭ fi voit,
„De cît lucrurĭ... ah ! de-acestea
„Ce mă pĭerd, mă otrăvesc
„S'aud eŭ... Ah ! mă sfășie,
„Mor, turbez, înnebunesc !..

*

Iar femeea supărată
Ca și dînsul aștepta
Ca să vină să-l întrebe
De-ĭ frumos cum se purta,
Și văzîndu-l că chiar vine
Mînios și încruntat
Cîte baba-ĭ tocănise
Toate drepte le-a luat,
Și 'ncepu cu reŭ la dînsul,
Cum în casă-a și intrat.

*

Dar gîndind la babă omul
Și la cîte-ĭ povesti,
Căutînd în spre femee,
Semnul mîneĭ cînd zări
Apucînd cuțitu 'ndată
Drept în pieptu-ĭ l'împlîntă,
Și de 'ndată după dînsa
Și el vieața și-o scurtă.

Și-amîndoĭ scăldațĭ în sînge
Jos în casă-aŭ și rămas,
Omul cu cuțitu 'n mînă
Plin de sînge cum a tras.

*

Iar de-atîta grozăvie
Dracul chĭar s'a sperieat
Și de-atuncĭ și el de babă
Nu s'a maĭ apropieat

*

„Drac sunt eŭ, îșĭ zice dracul,
„Dară baba-ĭ.... vaĭ, minune...
„Cît de rea-ĭ și prefăcută.
„Dintr'o vorbă te răpune.
. . . . . .
. . . . . .
„De-așĭ scăpa, barîm, zeŭ, țeafăr!
„Căcĭ pe cît o văd de hoață!...
„Cine știe ce 'nvîrtește
„Și 'mĭ trîntește-o boroboață!...

*

Iară cînd papuciĭ baba
A venit ca să și-ĭ iea
Dracu-ĭ puse 'ntr'o prăjină
De departe să i-ĭ dea.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

POPA LA RAĬŬ

Intr'un sat era odată
Un flăcăŭ glumeț, poznaș...
Dar în sat era ș'un popă
Zurbagiŭ și hărțăgaș,
Care-adesa cu boerul
Cel din sat se cĭondănea
Și-ĭ făcea neajunsurĭ multe.

*

Decĭ boerul se gîndea
Vr'un prilej asupra popeĭ
Să-și destoaĭe de-ar găsi,
Ș'auzind de uniĭ alțiĭ
De flăcăŭ, se socoti
Si-l chemă la el și-ĭ zise:

*

—„Maĭ Ioane, aud de toți
„Că facĭ multe bazaconiĭ

„Și iznoave... Spune-mĭ poțĭ
„Ca să-mĭ facĭ și mie-o treabă ?
. . . . . .
. . . . . .
„Daca vreĭ și de te-apucĭ
„C'un bacșiș frumos te capeți.
„Uĭt'te voĭŭ ca să-mĭ aducĭ,
„Intr'un chip cum-va, pe popa.
„Numaĭ cată să nu știe
„Unde merge. Voĭŭ să rîdem.
„Haĭde, spune !.

*

—„Bine, fie,"
Zise dînsul și se prinse,
Ș'apoĭ banĭ de-ajuns luă
Și spunînd că pe la noapte
Să-l aștepte, chĭar plecă.

*

Ce-a făcut el toată ziua,
Unde-a fost și ce-a lucrat
Știe singur. Inse noaptea
La biserica din sat
C'un sac plin de racĭ se 'ntoarse.
Apoĭ racii toți de rînd
Iĭ luă din sac și 'n spate
Lumînărĭ la toți lipind
Le-a aprins. S'apoĭ lăsîndu-ĭ
Prin biserică să meargă
El pornește, tot o fugă,
La un dascăl ĭutĭ alergă
Și strigînd la ușă-ĭ zice:

*

—„Haĭde ĭute c'a venit
„Dumnezeŭ c'un cîrd de îngerĭ
„Luminații... ș'așa slăvit...
„Că ș'acum de frică tremur
„De când fața le-am zărit !"

*

—„Dară unde-ĭ, îl întreabă,
—„La biserica din sat,
„Du-te 'ngrabă că v'așteaptă
„Că nu-ĭ vreme doar de stat."

*

Bietul dascăl ce să facă ?
Mort de frică, spăĭmîntat
Haĭ la popa și-l vestește.
Popa zice:
—„Haĭ și tu.
—„Ba !... Ba, nu, părinte dragă,
„Du-te singur, zeŭ, te du,"
Zice-atunce bĭetul dascăl,
„Vraĭ să daŭ de vr'un păcat ? !...
„Dumnezeŭ maĭ știĭ ce-ĭ vine,
„Hop, mă pune la cîntat !!.
„Glasu 'ntâĭŭ pe *podobic*
„Știĭ că bine nu-l prea pot
„Iar să cînt *pe parlaghie*
„Am uĭtat acum de tot...

*

—„Haĭ să merg și eŭ părinte
„Ca să văd pe Dumnezeŭ,
Zice-apoĭ și preoteasa.
—„Ce vorbești tu ? ! Unde-s eu ?

„Nu se poate," zice popa.
—„Zeŭ, părinte tare-așĭ vrea....
„Mi-așĭ lua colò capela
„Malacov și fermenea...
—„Nu, nu, nu! Mi-e frică, soro,
„Să n'o pați cu Dumnezeŭ...
„Poate-ĭ parĭ că eștĭ bătrînă...
„Orĭ prea tînără, știŭ eŭ...
„Prea urîtă... prea frumoasă...
„Nu se poate. Nu se poate
„Lasă. Lasă, șezĭ a casă!
„Că ce vraĭ?.. De !.. eștĭ femee,
„Eștĭ... să-țĭ spun, maĭ păcătoasă!
„Nu se poate!"

*

După asta
Popa singur a plecat
La biserică de-a dreptul.
Dar colò când a intrat,
Chir-Ion ședea 'n piceoare
Și 'n odăjdiĭ îmbrăcat,
La altar între icoane
Și pe popă când văzù
Incepu, cu glas, să zică:

*

„Astă-zĭ voea-mĭ se făcù,
„Căcĭ în cort și tu cu drepțiĭ
„Ceĭ din veacurĭ fi-veĭ pus!!.
„Haĭde 'n sac degrabă! Intră
„C'aĭ să mergĭ la ceruri sus."

*

Tremurînd de frică popa,
Ne 'ncetat se tot plecà,
Ș'ascultînd porunca-ĭ zice:
„Doamne, fie voea ta."

*

Apucînd cu mîna sacul
Intră popa 'n el frumos
Iar Ion îl iea cu totul
Și-l ridică ĭuțĭ de jos
Și la curte 'ntins se duce,
După cum a fost vorbit
Cu boerul, care-acuma
Din adins a fost poftit
Rude multe și prietenĭ
Ca să rîdă, făr a știi
Nimenĭ altul de cît dînsul
Și flăcăul ce va fi.

*

Decĭ Ion intrînd cu popa,
Cum eraŭ cu toțiĭ strînșĭ.
Și boerul și cocoana
Și ceĭ-lalțĭ atîția inșĭ,
In picioare drept îl pune
Ș'apoĭ zice liniștit:

*

—„Spune-acuma ce păcate
„Mi-aĭ făcut cît aĭ trăit;
„Căcĭ acum în raĭŭ cu sfinții
„Aĭ ajuns cu trup cu tot.

„Și gusta-veĭ orĭ-ce bunurĭ
„Ce pe-aiure-a fi nu pot.

*

Iară popa, haĭ, de-a rîndul,
Cîte 'n vĭeață-a fost făcut
De la suflet spune totul
De demult de prin trecut,
Și tușind la urmă 'nchee:

*

—„Doamne... rog să fiŭ ertat
—„Dar de ce?..
—„De ce.. de, Doamne.
—„Eștĭ puternic... îndurat...
„Și te rog...
—„Dar ce-ĭ?!.
—„Prea sfinte...
„Ia... cocoana cea din sat...
„N'ar fi fost să maĭ ajungă...
„Mă rog... Doamne-ți cer ertare
„Căcĭ sînt om..., Și dînsa... bat'o...
„M'a 'nfruptat... din întîmplare.

*

—„Fiĭ ertat," Ion îĭ zice,
(Trage sacu 'ncețișor),
„Dar de-acuma,... de, Părinte,
„Cum-or zice Dumnealor!.."

*

In sfîrșit remase popa
Cu toțĭ sfinții în Sion
Iar cocoana... fericită
De isprava luĭ Ion.

UNGURUL CU ȘAUA

Ungurul s'a dus odată
La un tîrg și-a cumpărat
Și untură și slănină
Ș'alte lucrurĭ de mîncat
Și nevesteĭ luĭ un șal,
Și 'n desagĭ le puse toate
Iar desagiĭ sus pe cal.

*

Iară după tîrguit,
Cum acasă-acum mergea,
Vr'un păhar voind să bea,
Și fiind și cam grăbit,
Ca să nu 'ntîrzie tare,
Face cinstea de călare
Și cinstește, tot cinstește
Cu păharul îndeșește,
Cu curaj, colea vîrtos

Și se 'ntrece
Cu vr'o zece
El călare, eĭ pe jos.

*

Vinul înse, cum se știe,
Obiceĭul ca să-șĭ ție,
Ce-a făcut și ce-a lucrat,
Tot la cap i s'a urcat,
Ș'ajungînd acòlo sus
Il făcu s'adoarmă dus.

*

Iară cînd dormea maĭ bine
Vr'un prieten, nu știu cine,
Mi-l luă, pe cît socot,
De pe cal cu șea cu tot
Și cu 'ncetul jos îl puse,
Luă calul și se duse,
Făr o vorbă chĭar a-ĭ zice
Ca doar somnul să nu-ĭ strice.

*

Și el bĭetul tot dormi
Liniștit, se hodini
Și visă și răsvisă
Pe cît capu-l maĭ lăsă
Până cînd se deșteptă

*

Dară cînd la deșteptare,
Cum știea că e călare,
Numaĭ șaua și-o văzu

Iar desagiĭ și calul nu
Zice 'n gîndu-ĭ cu mĭerare:

*

„Orĭ sînt Ianuș orĭ nu sînt!
„Nu pricep ca din pămînt!
. . . . . .
. . . . . .
„De sînt Ianuș perduĭ calul,
„Și desagiĭ și cu șalul!
„Iar de nu-s, pre legea mea,
„Mă făcuĭ și eŭ c'o șea!!...

RUSUL LA TIRG

La un tîrg odată-un rus
Niște boĭ să vînză-a dus,
Și 'ntrebat de-un oare-care
De-ĭ sînt boiĭ de vînzare
El răspunde 'n data mare:

*

—„Se 'nțelege, vrem vîndut!
„Pentru ce să maĭ ținut?!
„Eŭ de dînșiĭ săturat!
„Că la mine cît el stat
„Sufletul de-ajuns mîncat!
. . . . . .
. . . . . .
„Cît eŭ tras cu dînșiĭ, las!
„Las și alțiĭ să maĭ tras.

*

—„Vra să zică nu-s buni boiĭ?
Il întreabă omu 'ndată

—„Ba el bun, răspunde rusul,
„Bată-l scîrba luĭ s'o bată;
„Că el parcă vinovat
„Cînd eŭ prost și cumpărat
„Și părale mult turnat....
. . . . . .
. . . . . .
„Că eŭ dat la baniĭ, săracul!
„Și colò... el bun ca dracul!

*

Omu-aci, cătînd la eĭ,
Zice:
„Tare-s mititeĭ!
—„Mititel, răspunde rusul,
„Că nicĭ piele mult n'avut
„Unde mare să crescut!
. . . . . .
. . . . . .
„Dar măcar că nu-ĭ prea mare
„El batrin, batrina tare!

*

—„Da! Bătrînĭ, maĭ zice omul,
„N'aŭ nicĭ dinți cu ce mînca.
—„O! ho, ho! răspunde rusul,
„Ba mîncat și pe mată!
. . . . . .
. . . . . .
„Mititel dar la mîncare
„El mîncat ca unul mare!

„Și'ncă el mai ĭuti mîncat
„Că el nicĭ nu mestecat.

*

—„Ce urîți sînt ! zice omul,
„Slabĭ, uscați, subțirĭ la gît,
„N'aŭ nicĭ carne, nicĭ de fel !..
—„Heĭ ! Urît ! Oftează rusul:
„Dumneta fi mai urît,
„Dacă fi bolnàv ca el.

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

TABLA DE MATERIE

	PAG.		PAG.
Țiganul la Stînă	1	Rusul la drum	76
Lună orĭ Soare	5	Tacĭ și zi că-i Irmilic	78
Șaua și Țiganul	7	Căprarul și Jidanul	82
Lupul și Oerul	11	Copiiĭ Țiganuluĭ	84
Calendarul Popeĭ	13	L'aĭ făcut de rîs săracul	86
Oamenĭ Nalți	17	Vulpea Jidanuluĭ	90
Ovreĭul Lovit	26	Țiganul Cinstit	97
Baba și Popa	29	Sîrbul și Plătica	100
Raciĭ Boeruluĭ	32	Țiganul Cloșcă	102
Tiganul la Pește	86	Hamalul în gazdă	108
Ion la Featru	41	Țiganul Călare	110
Cizme de 'mprumut	44	Slănină de Probă	114
Țiganul la plug	46	Două palme cinci copeicĭ	118
Pocăința Bețivuluĭ	48	Fac ce-a făcut Tata	120
Poclonul Țiganilor	50	Țiganul la pepenĭ verzĭ	124
Porcarul și Boerul	55	Țiganul și ursoaica	126
Ce măgar !	57	Socriĭ și ginerile	128
Sfînt-Ion	59	Țiganul cu Rusul	134
Buzatul la Biserică	62	Tacĭ femee ce meneștĭ !	137
S'a turcitu-se băĭatul	66	Unde este turmă pagubĭ	138
Zi c'aĭ fript !	68	Pușca Jidanuluĭ	141
Jidanul călare	71	Cucul Țiganuluĭ	144

	PAG.
Caiĭ Țiganuluĭ	148
Sĕrbătoare Țigănească	151
Treĭ surzĭ	153
Boala de Căldărar	158
Treĭ Parale	162
Țiganul Impărat	166
Bețivul	172
Peținorii	174
Țiganul cu Pușca	182
Țiganul la Mănăstire	185
Țiganul la vînat	192
Țiganul și Tipicul	201
Țiganul la vie	206
Cĭobanul la Biserică	210
Popa și Pungașul	217
Țiganiĭ la Deal	221
Țigauul Gospodar	225
Țiganul Norocos	228
Țiganul la Cumătrul	233
Țiganul la Mal	239
Țiganul în Cort	241
Bărbatul Isteț	249
Știŭ! Necheazã, las!	256
Țiganul șiret	263
Mocanul la Paștĭ	267
Cĭobanul la Dumineca Mare	273
Țiganul și Sfinții	277
Dracul și Baba	782
Popa la Raiŭ	289
Ungurul cu Șaua	296
Rusul la Tîrg	299

BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE